

Indvandrere i Danmark 2007

Indvandrere i Danmark 2007

Udgivet af Danmarks Statistik
December 2007
Oplag: 400
Printet hos ParitasDigital

Pris:

Trykt udgave: Pris: 130,00 kr. inkl. 25 pct. moms   ISBN 978-87-501-1664-6
                                  Kan købes på www.dst.dk/boghandel   ISSN 1902 8946

Pdf-udgave: Kan hentes gratis på   ISBN 978-87-501-1665-3
                                  www.dst.dk/ebog/indvandrer Reidk   ISSN 1902 8954

Adresser:

Danmarks Statistik   Tlf. 39 17 39 17   e-post: dst@dst.dk
Sejrøgade 11   Fax 39 17 39 99   www.dst.dk
2100 København Ø

Signaturforklaring

0 } Mindre end ½ af den anvendte enhed
0,0 }
. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
. . Oplysning for usikker til at angives
. . . Oplysning foreligger ikke
- Nul

© Danmarks Statistik 2007

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.
Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.
Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse
af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.
Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,
har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandrere og efterkommere og deres integration i samfundet har stor almen og politisk interesse. I denne bog, som er den første udgave af en ny årspublikation - Indvandrere i Danmark - samler Danmarks Statistik oplysninger fra forskellige statistikområder for at give et så bredt og nuanceret billede som muligt af indvandrerbefolkningens forhold.

Publikationen er delt i to dele. Den første del giver en omfattende beskrivelse af hele gruppen af indvandrere og efterkommere, når det gælder sammensætning, oprindelse, geografisk spredning, tilknytning til arbejdsmarkedet, uddannelse, indkomst, indkomstkilder og kriminalitet. En del af de oplysninger, som indgår i denne del af bogen, har været publiceret tidligere i forbindelse med andre statistikudgivelser, men er her samlet og suppleret med nye opgørelser.

Den anden del af publikationen - Børn af efterkommere - er en ny statistik, som ikke har været publiceret tidligere. Statistikken er udsprunget af en politisk interesse for at belyse den gruppe af personer, som er født i Danmark, og som har forældre, der er efterkommere.

Det fremgår af del 2 om børn af efterkommere, at langt de fleste endnu er under 10 år. Der er derfor forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen. Delen om børn af efterkommerne vil blive udbygget i kommende årspublikationer, efterhånden som data tillader det.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Befolkning, af Annemette Lindhardt Olsen, Thomas Michael Nielsen og Dorthe Larsen.

Danmarks Statistik, november 2007

Jan Plovsing / Anita Lange

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning.....	7
DEL 1	1. Befolkning.....	13
	1.1. Herkomst.....	13
	1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland.....	15
	1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland.....	17
	1.4. Indvandringstidspunkt.....	19
	1.5. Hvor bor indvandrene og efterkommerne?.....	21
	1.6. Fertilitet.....	25
	1.7. Vielser.....	26
	1.8. Familier.....	31
	1.9. Indvandring og genudvandring.....	34
	1.10. Statsborgerskab.....	38
	2. Arbejdsmarked.....	41
	2.1. Beskæftigelse og herkomst.....	41
	2.2. Beskæftigelsesudvikling 1981-2006.....	45
	2.3. Oprindelsesland og opholdstid.....	47
	2.4. Selvstændige.....	51
	2.5. Branche.....	52
	2.6. Alder ved indvandring.....	56
	2.7. Socioøkonomisk status.....	58
	3. Uddannelse.....	63
	3.1. Højeste fuldførte uddannelse.....	63
	3.2. Uddannelse og beskæftigelse.....	65
	3.3. Nyuddannede.....	67
	4. Indkomst og indkomstkilder.....	71
	4.1. Indkomst og socioøkonomisk status.....	71
	4.2. Indkomst, køn og alder.....	76
	4.3. Familier.....	79
	4.4. Ækvivalensindkomster.....	82
	4.5. Hovedindkomstkilde.....	85
	5. Kriminalitet.....	89
	5.1. Herkomst, køn og alder.....	89
	5.2. Forskellige typer lovovertrædelser.....	91
	5.3. Skyldige og ikke-skyldige.....	94
	5.4. Kriminalitetsindeks.....	96

DEL 2	6. Børn af efterkommere - definition.....	101
	6.1. Definition.....	101
	6.2. 0-29-årige børn af efterkommere.....	105
	6.3. Forældrenes baggrund.....	107
	7. Børn af efterkommere - børnenes forhold.....	111
	7.1. Familieforhold.....	111
	7.2. Daginstitutioner.....	114
	7.3. Bistand til børn og unge.....	117
	7.4. Uddannelse og beskæftigelse.....	119
	7.5. Kriminalitet.....	121
	8. Børn af efterkommere - forældrenes forhold.....	123
	8.1. Alder.....	123
	8.2. Uddannelse.....	124
	8.3. Beskæftigelse.....	126
	8.4. Uden beskæftigelse.....	129

Sammenfatning

Denne publikation består af to dele. Den første del handler om alle indvandrere og efterkommere i Danmark, mens den anden del introducerer begrebet børn af efterkommere. En befolkningsgruppe, som ikke tidligere er blevet belyst i statistikker.

Del 1. Indvandrere og efterkommere

<i>Befolkning</i>	I 2007 udgør indvandrere og efterkommere 8,8 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 6,6 pct., og blandt dem er to ud af tre fra ikke-vestlige lande. Siden 1980 er antallet af ikke-vestlige indvandrere femdoblet.
<i>Geografisk fordeling</i>	Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer, og blandt de fem regioner i Danmark er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den største andel af befolkningen. Her er andelen 14,0 pct. Region Nordjylland har med 4,8 pct. den laveste andel af indvandrere og efterkommere.
<i>Vielser</i>	Der er siden 2001 sket et fald i antallet af vielser, hvor den ene eller begge parter er indvandrere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der bliver gift, er der i 2006 en større andel, som bliver gift med en person, der boede i Danmark før vielsen.
<i>Indvandring og genudvandring</i>	Det er langt fra alle indvandrere, som kommer til Danmark for at bo her permanent. Blandt de indvandrere, der kom til Danmark i 1999, var lidt over halvdelen genudvandret i 2007. Andelen, der genudvandrer, er højest blandt vestlige indvandrere.
<i>Beskæftigelse</i>	Mens tre ud af fire er i beskæftigelse blandt 16-64-årige med dansk oprindelse, er det blandt ikke-vestlige indvandrere kun lidt under halvdelen, der er beskæftiget. Beskæftigelsesfrekvensen er især lav blandt kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande.
<i>Udvikling siden 1996</i>	Siden 1996 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere steget fra 33 pct. til 49 pct.
<i>Mænd og kvinder</i>	Efterkommere har højere beskæftigelse end indvandrere, og forskellen mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens er for ikke-vestlige efterkommere ikke højere end for personer med dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse har dog fortsat en højere beskæftigelse end ikke-vestlige efterkommere.
<i>Oprindelseslande</i>	Beskæftigelsesfrekvenserne er særligt lave blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon, og det er især kvinderne, som har meget lav beskæftigelse. Blandt de kvindelige indvandrere fra de nævnte lande, er det mindre end hver fjerde, som er beskæftiget. Det er indvandrere fra Filippinerne, Thailand, Sri Lanka og Vietnam, som har

de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de ikke-vestlige indvandrere.

- Selvstændige* Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er beskæftigede, er andelen, der arbejder som selvstændige, større end for personer med dansk oprindelse. Mens selvstændige med dansk oprindelse i gennemsnit har en indkomst, som er højere end de fleste lønmodtageres, har selvstændige ikke-vestlige indvandrere en gennemsnitsindkomst, som ligger lavere end gennemsnitsindkomsten for alle grupper af lønmodtagere.
- Kvalifikationsniveau* Ikke-vestlige indvandrere er generelt beskæftigede på lavere kvalifikationsniveauer end både personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere. Mens 16 pct. af de beskæftigede mænd med dansk oprindelse arbejder som topleder eller lønmodtager på højeste niveau, gælder det kun for 7 pct. af de beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere.
- Indkomst* En ikke-vestlig indvandrer har overordnet set klart lavere gennemsnitlig indkomst end en person med dansk oprindelse. Det skyldes primært, at de ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad er beskæftigede, og at de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere generelt har arbejde på lavere niveau end personer med dansk oprindelse.
- Hovedindkomstkilde* For 42 pct. af de 30-64-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er hovedindkomstkilden dagpenge, kontanthjælp eller lignende, mens det kun er tilfældet for 9 pct. af kvinderne med dansk oprindelse.
- Uddannelse* To ud af tre indvandrere har ikke taget en uddannelse i Danmark, og vi kender derfor ikke deres uddannelsesniveau. Den tredjedel af indvandrerne, som har afsluttet en uddannelse i Danmark, har højere beskæftigelse end øvrige indvandrere, og beskæftigelsesfrekvensen stiger i takt med uddannelsesniveaet. Otte ud af ti indvandrere med en lang videregående uddannelse er i beskæftigelse, mens kun halvdelen er beskæftiget blandt de indvandrere, der kun har afsluttet grundskolen eller har uoplyst uddannelse.
- Studiejob* Blandt de 16-29-årige under uddannelse har to tredjedele af personerne med dansk oprindelse beskæftigelse ved siden af uddannelsen. For indvandrere er andelen kun 52 pct.
- Nyuddannede* Både blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere var der flere kvinder end mænd, som afsluttede en erhvervsuddannelse i 2004.
- Beskæftigelse for nyuddannede* Blandt de nyuddannede fra 2004 var 70 pct. af de ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse et år efter. For personer med dansk oprindelse var andelen 85 pct. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen et år efter mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er størst blandt dem, der afsluttede lange videregående uddannelser. Kun 68 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der afsluttede en lang videregående uddannelse i 2004, var i beskæftigelse året efter. For personer med dansk oprindelse var andelen 89 pct.

<i>Kriminalitet</i>	Indvandrere og efterkommere står for henholdsvis 10 og 2 pct. af den kriminalitet, der begås i Danmark. Når tallene korrigeres for forskelle i alder og socioøkonomisk status, er kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande 31 pct. højere end indekset for alle mænd.
<i>Typer af lovovertrædelser</i>	Både blandt mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er overtrædelser af færdselsloven den mest almindelige form for kriminalitet. Volds- og ejendomsforbrydelser, der hører under straffelovsovertrædelser, er dog relativt mere udbredt blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Del 2. Børn af efterkommere

<i>Børn af efterkommere</i>	I publikationens andel del introducerer vi begrebet børn af efterkommere. Kort fortalt bliver børn af efterkommere defineret som personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer og ingen forældre med dansk oprindelse.
<i>Antal</i>	I 2007 er der i alt 7.355 personer, som vi definerer som børn af efterkommere. Børn af efterkommere er et nyt begreb, som ikke er en del af Danmarks Statistiks almindelige definition af indvandrere og efterkommere. Blandt de 7.355 børn af efterkommere er der 6.329, som i den almindelige definition af herkomst optræder som personer med dansk oprindelse, da de har mindst en forælder, som er efterkommer med dansk statsborgerskab. De resterende 1.026 er efterkommere.
<i>Aldersfordeling</i>	87 pct. af børnene af efterkommere har ikke-vestlig oprindelse, og blandt dem er ni ud af ti under 10 år. I de fleste tilfælde består forældrepæret af en efterkommer og en indvandrer. Kun i få tilfælde er begge forældre efterkommere.
<i>Forældres oprindelsesland</i>	For 70 pct. af børnene af efterkommere har begge forældre oprindelse i enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. At disse tre lande dominerer, er en naturlig følge af, at det var herfra, de første indvandringsbølger kom i 1960'erne og 1970'erne. Det er deres efterkommeres børn, som udgør hovedparten af børn af efterkommere.
<i>Børnenes forhold</i>	Da de fleste børn af efterkommere er under 10 år, er der meget begrænsede muligheder for at beskrive gruppen i forhold til uddannelse, arbejdsmarked og kriminalitet. Det er først og fremmest inden for områder, der vedrører børns forhold, at gruppen af børn af efterkommere kan beskrives med statistik.
<i>Familieforhold</i>	Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er stort set den samme for ikke-vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Dermed adskiller ikke-vestlige børn af efterkommere sig fra ikke-vestlige efterkommere, som i højere grad bor sammen med begge forældre.

- Daginstitution* Der er en lidt mindre andel af de 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere, som er i daginstitution end børn med dansk oprindelse. Forskellen er dog forholdsvis lille for børn fra 2 til 5 år. Det tyder på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.
- Anbringelser* Andelen af børn, som bliver anbragt uden for hjemmet eller som modtager hjælp i form af forebyggende foranstaltninger er ikke højere for børn af efterkommere end for børn med dansk oprindelse.
- Forældrenes alder* Forældrene til 0-17-årige børn af efterkommere er meget unge sammenlignet med øvrige forældre til børn under 18 år. Deres unge alder er hovedsagelig en afspejling af, at børn af efterkommere er meget unge - over halvdelen er under 5 år.
- Forældrenes uddannelse og beskæftigelse* Blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er der relativt få, som har afsluttet en erhvervsuddannelse, og især mødrene er i langt mindre grad beskæftigede end mødrene til børn med dansk oprindelse. Aldersforskellene mellem de to grupper af mødre kan have en betydning i denne forbindelse.

DEL 1

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 8,8 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 6,6 pct., og af dem kommer to ud af tre fra ikke-vestlige lande.

Siden 1980 er antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark steget kraftigt. Der er i 2007 fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere som i 1980.

Både blandt indvandrere og efterkommere er Tyrkiet det land, som flest har oprindelse i. Mere end hver femte efterkommer i Danmark har tyrkisk oprindelse.

Indvandrere og efterkommere bor især i nærheden af større byer. I region Hovedstaden udgør indvandrere og efterkommere 14 pct. af befolkningen.

Fertiliteten er højere for kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande end for kvinder med dansk oprindelse. En kvinde med dansk oprindelse får i gennemsnit 1,75 børn, mens en kvindelig indvandrer med ikke-vestlig oprindelse får 2,34 børn.

Der er siden 2001 sket et fald i antallet af vielser, hvor den ene eller begge parter er indvandrere. Blandt de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der bliver gift, er der i 2006 en mindre andel, som bliver gift med en person, der boede i udlandet før vielsen.

Der er forholdsvis mange indvandrere, der genudvandrer. Lidt over halvdelen af de indvandrere, som kom til Danmark i 1999, er i 2007 genudvandret. Det er især indvandrere fra vestlige lande, som genudvandrer.

1.1. Herkomst

Indvandrere udgør 6,6 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning bestod 1. januar 2007 af 5.447.084 personer. Heraf havde 91,2 pct. dansk oprindelse, mens 6,6 pct. og 2,1 pct. var henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Tabel 1.1.

Befolkningen i Danmark. 2006-2007

	1. januar 2006	1. januar 2007
I alt	5 427 459	5 447 084
Indvandrere	350 436	360 902
- fra vestlige lande	123 153	130 303
- fra ikke-vestlige lande	227 283	230 599
Efterkommere	112 799	116 798
- fra vestlige lande	16 274	16 872
- fra ikke-vestlige lande	96 525	99 926
Personer med dansk oprindelse	4 964 224	4 969 384

To ud af tre er ikke-vestlige

Blandt indvandrerne i Danmark kom 63,9 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne var andelen med ikke-vestlig oprindelse 85,6 pct.

Indvandrere og efterkommere

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.

Personer med dansk oprindelse er personer - uanset fødested - der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.

Oprindelsesland

Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:

- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.
- Når kun en forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.

Vestlige og ikke-vestlige lande

Vestlige lande: Alle EU-lande plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Fra 1. januar 2007 er Bulgarien og Rumænien en del af EU. De indgår fra samme dato i Vestlige lande.

Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.

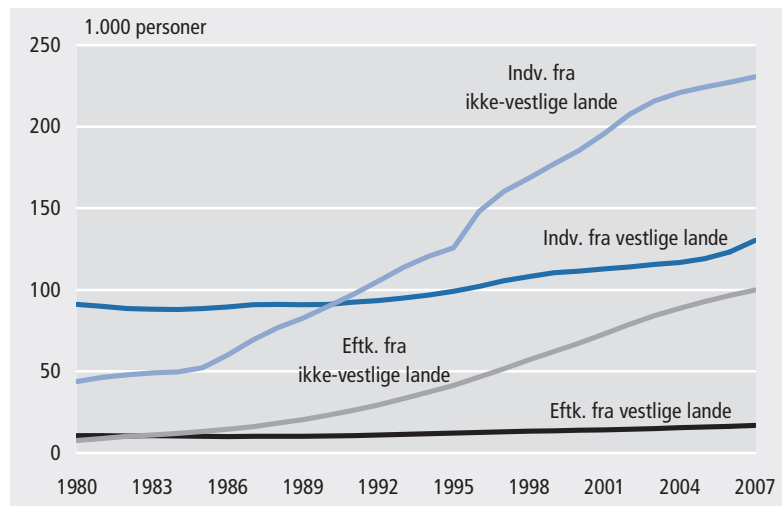
Antallet af ikke-vestlige indvandrere er femdoblet siden 1980

Siden 1980 har antallet af indvandrere og efterkommere i befolkningen i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 230.599 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2007 er således mere end fem gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1980.

Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige

I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der dog kun 39.267 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2007 end i 1980. Det svarer til en stigning på 43 pct. Fra 1980 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2007 oversteg antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med ca. 100.000 personer.

Figur 1.1. Indvandrere og efterkommere. 1980-2007

13 gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1980

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1980. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1980 til 2007 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 7.653 til 99.926. Der er altså 13 gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2007 som i 1980. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget med 59 pct.

1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabellen på næste side fremgår aldersfordelingen for de 12 lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de 12 lande 53 pct. af alle indvandrere.

Flest tyrkiske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Tyrkiet udgjorde 31.066 personer i 2007, hvilket gør Tyrkiet til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Tyskland har med 23.942 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Irak er tredjestørst med 20.673 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Overordnet set er indvandrere fra ikke-vestlige lande yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande var der således kun 8 pct., som var fyldt 60 år. Den tilsvarende andel var 23 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse, som er den største vestlige indvandrergruppe, var hele 38 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2. Indvandrere i Danmark. 2007

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	2	8	21	23	20	13	13	360 902
Vestlige lande	2	4	21	18	16	16	23	130 303
Heraf:								
Norge	1	3	23	15	13	16	29	14 211
Polen	1	4	27	19	18	19	13	14 679
Storbritannien	1	3	8	21	25	21	21	11 060
Sverige	1	2	17	15	14	23	28	12 720
Tyskland	2	4	12	13	16	15	38	23 942
Ikke-vestlige lande	2	11	20	25	22	11	8	230 599
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	1	14	19	18	22	15	12	17 603
Irak	5	23	16	23	21	9	4	20 673
Iran	1	7	18	17	36	13	8	11 761
Jugoslavien ¹	1	8	12	22	23	18	15	11 491
Libanon	1	7	25	28	26	7	5	12 037
Pakistan	2	5	17	27	19	18	13	10 513
Tyrkiet	1	4	18	33	23	11	9	31 066

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

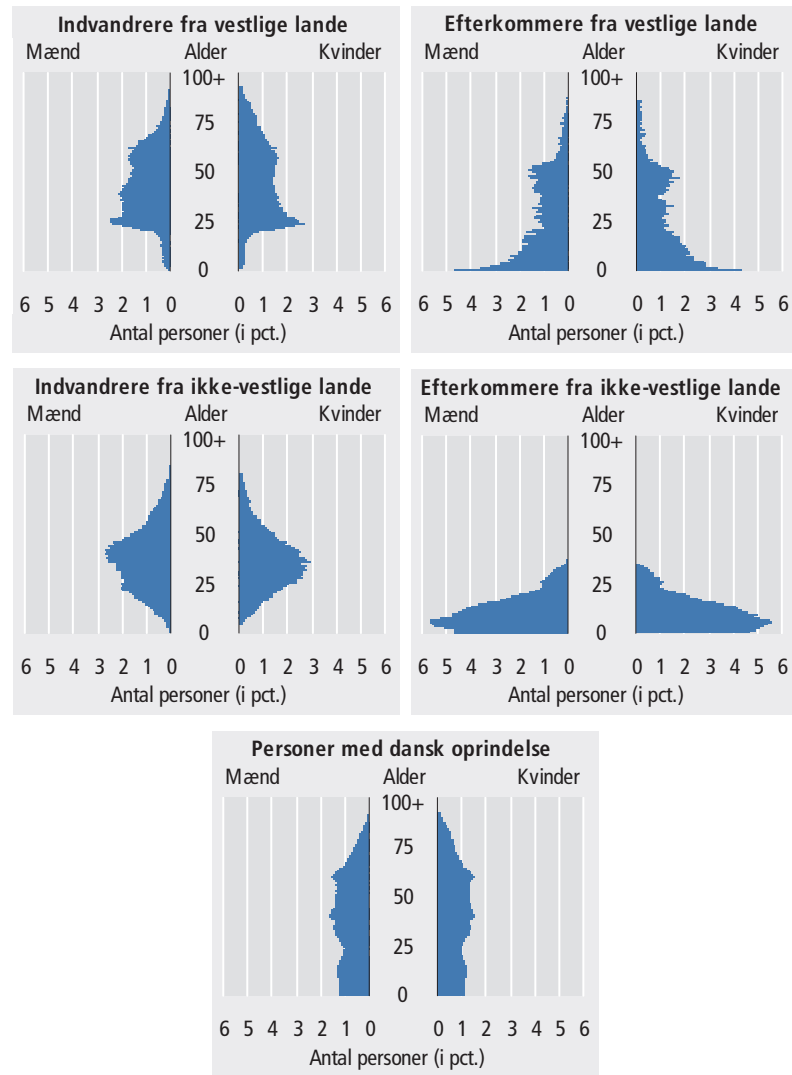
Indvandrere fra Polen er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig lidt ud fra de andre vestlige lande Norge, Sverige, Storbritannien og Tyskland, som er vist i tabellen. Der var således kun 13 pct. af indvandrere med polsk oprindelse, som var fyldt 60 år. Denne lave andel hænger i høj grad sammen med, at mange indvandrere fra Polen først er kommet til Danmark efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne på næste side er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Både for indvandrere og især for efterkommere er det tydeligt, at de ikke-vestlige har en klart yngre befolkning end de vestlige.

Figur 1.2. **Befolkningen i Danmark. 2007**

1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland

De 11 største oprindelseslande for efterkommere er ikke-vestlige

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabellen med de 12 oprindelseslande med flest efterkommere, er Tyskland det eneste vestlige land, og de 2.986 efterkommere med tysk oprindelse placerer Tyskland sidst blandt de 12 lande.

Hver femte efterkommer har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 21 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe blandt efterkommerne. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 9 pct. og 7 pct.

Tabel 1.3. Efterkommere i Danmark. 2007

	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 år og	I alt
	år	år	år	år	år	år	derover	
	pct.							antal
I alt	48	31	11	4	2	1	1	116 798
Vestlige lande	28	18	12	12	14	9	7	16 872
Heraf:								
Tyskland	22	13	8	14	25	14	4	2 986
Ikke-vestlige lande	52	34	11	3	0	0	0	99 926
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	72	27	1	0	.	0	.	3 503
Irak	82	17	1	0	0	.	.	6 697
Iran	55	40	4	0	0	.	.	2 790
Jugoslavien ¹	38	32	19	11	0	0	0	5 716
Libanon	52	47	1	0	.	0	.	10 925
Marokko	44	34	17	5	0	.	.	4 294
Pakistan	32	34	25	10	0	.	.	8 731
Somalia	87	12	0	0	.	.	.	5 837
Sri Lanka	54	44	2	0	0	0	.	3 704
Tyrkiet	37	42	19	3	0	0	.	25 074
Vietnam	53	36	10	0	0	.	0	4 362

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Hver anden efterkommer er under 10 år

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 116.798 efterkommere er 56.245 under 10 år gamle. Det svarer til 48 pct. Kun 9 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

Vestlige efterkommere klart ældre end ikke-vestlige

Efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande er imidlertid meget forskellige, hvad aldersfordelingen angår. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 42 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 3 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

Flest ikke-vestlige efterkommere har tyrkisk eller pakistansk oprindelse

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Pakistan, Tyrkiet, Marokko eller Jugoslavien som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgjorde tilsammen 68 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Pakistan, Tyrkiet, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4. Indvandringstidspunkt

*Indvandrings-
tidspunkt for de 12
oprindelseslande med
flest indvandrere*

De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er på næste side repræsenteret med en figur hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag.

Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandringen før 1969 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1969 er derfor slået sammen til kategorien uoplyst.

*Mange indvandrere
fra vestlige lande
kom til Danmark
før 1969*

Figurerne for de vestlige lande Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1969, hvilket i figurerne kan ses af de store andele for uoplyst indvandringsår. Fra 1969 og frem til omkring år 2000 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er to årsager til denne stigning. For det første er der de seneste år sket en stigning i indvandringen til Danmark fra Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien. Det spiller imidlertid også en rolle, at der generelt er forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid i Danmark. Indvandrerne med kort opholdstid vil derfor typisk være overrepræsenterede.

*Indvandringsaktivitet
fra Tyrkiet og
Pakistan i alle år*

Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.

*Stor indvandring fra
Polen efter 2004*

Indvandrere fra Polen er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. Polakker kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.

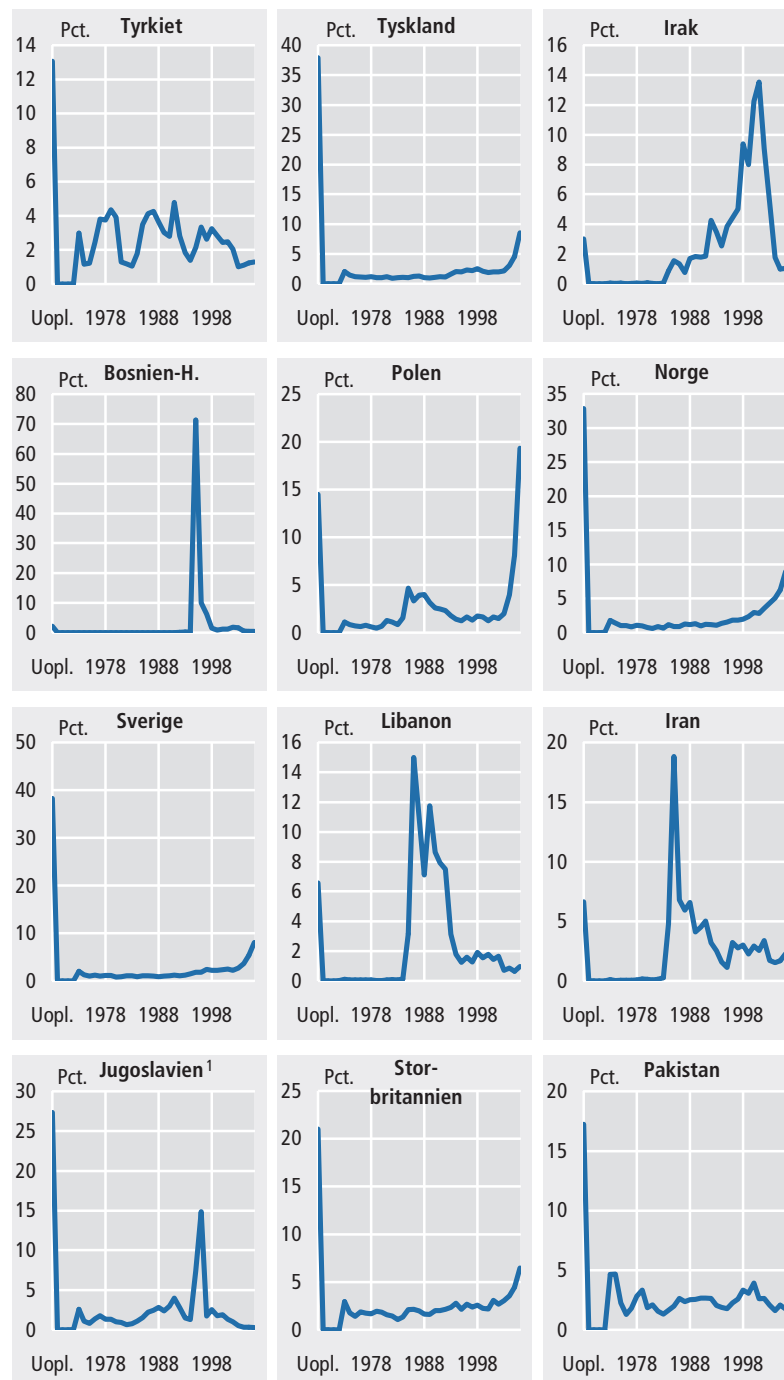
*Indvandrere
fra Bosnien kom
hovedsageligt i 1995*

For de fem øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. For Bosnien-Hercegovina viser det sig særlig tydeligt. Blandt alle indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, der findes i Danmark i dag, kom 71 pct. til Danmark i året 1995 som flygtninge fra borgerkrigen i Jugoslavien. Denne konflikt viser sig også på figuren for Jugoslavien, hvorfra der også kom usædvanligt mange indvandrere i årene 1995-1996. Der var dog allerede på det tidspunkt mange indvandrere fra Jugoslavien i Danmark, som især var kommet hertil før 1973 for at arbejde.

*Mange indvandrere
fra Libanon
fra 1985-1992*

Indvandrere fra Libanon er især kommet til Danmark i perioden 1985-1992. Hovedparten af indvandrere fra Libanon består af statsløse palæstinensere.

Figur 1.3. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark fordelt efter 1. indvandringsår, 2007

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Stor indvandring fra Irak mellem 1997 og 2003

De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted i perioden 1984-1991, mens indvandring fra Irak til Danmark for alvor begyndte efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1997-2003, hvorefter den er faldet kraftigt. I 2001 var der således 2.797 personer, som indvandrede fra Irak til Danmark, mens tallet kun var 212 i år 2006.

Flere vestlige indvandrere de seneste 2-3 år

Blandt de 12 lande i figurerne indgår fem vestlige lande og syv ikke-vestlige lande. Det er værd at bemærke, at der for de fem vestlige lande (Tyskland, Sverige, Norge, Storbritannien og Polen) er stigende andele, som er kommet til Danmark i de seneste 2-3 år, mens det modsatte er tilfældet for de syv ikke-vestlige lande.

1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer ...

De 477.700 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2007 boede i Danmark, udgjorde samlet set 8,8 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Overordnet set er der en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

... og udgør 14 pct. i Region Hovedstaden

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her var andelen 14 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 8,8 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

I Ishøj udgør indvandrere og efterkommere 29 pct. af befolkningen

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2007 er 19,8 pct. I Ishøj er andelen 29,2 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø og Bornholm, er Gribskov den kommune i Region Hovedstaden, som med 4,8 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

Andelen er 6,2 pct. i Region Sjælland

I Region Sjælland er den samlede andel af indvandrere og efterkommere 6,2 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 10,1 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Stevns, som har en andel på 3,6 pct.

7,2 pct. i Region Syddanmark

I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 7,2 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 12,4 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Nordfyns Kommune, hvor indvandrere og efterkommere kun udgør 3,2 pct. af befolkningen.

Tabel 1.4. Indvandrere og efterkommere. 2007

	Indvandrere	Efterkommere	I alt	I pct. af hele befolkningen
Hele landet	360 902	116 798	477 700	8,8
Region Hovedstaden	167 535	61 231	228 766	14,0
København	73 289	26 510	99 799	19,8
Frederiksberg	10 635	2 632	13 267	14,4
Albertslund	4 184	2 397	6 581	23,8
Allerød	1 159	285	1 444	6,1
Ballerup	3 589	1 581	5 170	11,0
Bornholm	1 406	177	1 583	3,7
Brøndby	5 111	2 895	8 006	23,6
Christiansø	1	2	3	3,2
Dragør	719	89	808	6,1
Egedal	1 695	481	2 176	5,4
Fredensborg	3 554	1 429	4 983	12,7
Frederikssund	1 801	571	2 372	5,4
Frederiksværk-Hundested	1 855	631	2 486	8,1
Furesø	2 999	1 101	4 100	10,9
Gentofte	6 102	936	7 038	10,2
Gladsaxe	5 587	2 060	7 647	12,3
Glostrup	1 556	680	2 236	10,8
Gribskov	1 605	321	1 926	4,8
Helsingør	4 727	1 922	6 649	10,9
Herlev	2 525	1 203	3 728	13,9
Hillerød	2 842	930	3 772	8,1
Hvidovre	4 369	2 225	6 594	13,3
Høje-Taastrup	5 332	3 054	8 386	18,0
Hørsholm	1 705	292	1 997	8,2
Ishøj	3 554	2 504	6 058	29,2
Lyngby-Taarbæk	4 546	802	5 348	10,3
Rudersdal	4 127	838	4 965	9,2
Rødovre	3 165	1 418	4 583	12,6
Tårnby	2 807	821	3 628	9,1
Vallensbæk	989	444	1 433	11,8
Region Sjælland	38 014	12 457	50 471	6,2
Faxe	1 141	203	1 344	3,8
Greve	3 406	1 401	4 807	10,1
Guldborgsund	2 657	591	3 248	5,1
Holbæk	3 414	1 177	4 591	6,7
Kalundborg	1 745	496	2 241	4,5
Køge	3 027	1 432	4 459	7,9
Lejre	809	157	966	3,7
Lolland	2 156	569	2 725	5,6
Næstved	3 556	990	4 546	5,7
Odsherred	1 121	204	1 325	4,0
Ringsted	1 796	900	2 696	8,6
Roskilde	4 774	1 609	6 383	7,9
Slagelse	4 147	1 876	6 023	7,8
Solrød	896	221	1 117	5,4
Sorø	934	211	1 145	4,0
Stevns	696	100	796	3,6
Vordingborg	1 739	320	2 059	4,4

Tabel 1.4. **Indvandrere og efterkommere. 2007**
(fortsat)

	Indvandrere	Efterkommere	I alt	I pct. af hele befolkningen
Region Syddanmark	67 379	18 505	85 884	7,2
Assens	1 211	195	1 406	3,4
Billund	1 112	296	1 408	5,4
Esbjerg	6 350	1 872	8 222	7,2
Fanø	138	12	150	4,7
Fredericia	2 540	905	3 445	7,0
Faaborg-Midtfyn	1 513	277	1 790	3,5
Haderslev	2 765	656	3 421	6,1
Kerteminde	859	128	987	4,2
Kolding	5 203	1 337	6 540	7,5
Langeland	503	50	553	4,0
Middelfart	1 336	299	1 635	4,4
Nordfyns	843	102	945	3,2
Nyborg	1 364	341	1 705	5,4
Odense	16 826	6 272	23 098	12,4
Svendborg	2 764	787	3 551	6,0
Sønderborg	5 679	1 332	7 011	9,1
Tønder	2 278	331	2 609	6,5
Varde	1 914	423	2 337	4,7
Vejen	1 642	304	1 946	4,6
Vejle	5 475	1 645	7 120	6,8
Ærø	221	20	241	3,5
Aabenraa	4 843	921	5 764	9,6
Region Midtjylland	65 171	19 839	85 010	6,9
Favrskov	1 256	203	1 459	3,2
Hedensted	1 313	223	1 536	3,4
Herning	3 879	1 219	5 098	6,1
Holstebro	2 337	731	3 068	5,4
Horsens	5 132	1 362	6 494	8,2
Ikast-Brande	1 858	683	2 541	6,4
Lemvig	622	61	683	3,1
Norddjurs	1 426	240	1 666	4,3
Odder	799	174	973	4,5
Randers	3 661	989	4 650	5,0
Ringkøbing-Skjern	2 389	388	2 777	4,8
Samsø	154	17	171	4,1
Silkeborg	3 253	874	4 127	4,8
Skanderborg	1 937	358	2 295	4,2
Skive	1 566	372	1 938	4,0
Struer	927	245	1 172	5,2
Syddjurs	1 577	263	1 840	4,5
Viborg	3 537	841	4 378	4,8
Århus	27 548	10 596	38 144	12,9
Region Nordjylland	22 803	4 766	27 569	4,8
Brønderslev	1 019	185	1 204	3,4
Frederikshavn	2 237	385	2 622	4,2
Hjørring	2 373	530	2 903	4,3
Jammerbugt	984	148	1 132	2,9
Læsø	69	2	71	3,4
Mariagerfjord	1 421	317	1 738	4,1
Morsø	517	68	585	2,6
Rebild	765	96	861	3,0
Thisted	1 496	219	1 715	3,8
Vesthimmerlands	1 185	208	1 393	3,7
Aalborg	10 737	2 608	13 345	6,9

*6,9 pct. i Region
Midtjylland*

I Region Midtjylland er den samlede andel 6,9 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Århus med 12,9 pct. og lavest i Lemvig med 3,1 pct. Århus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel af indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 9 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 12,9 pct., som findes i Århus.

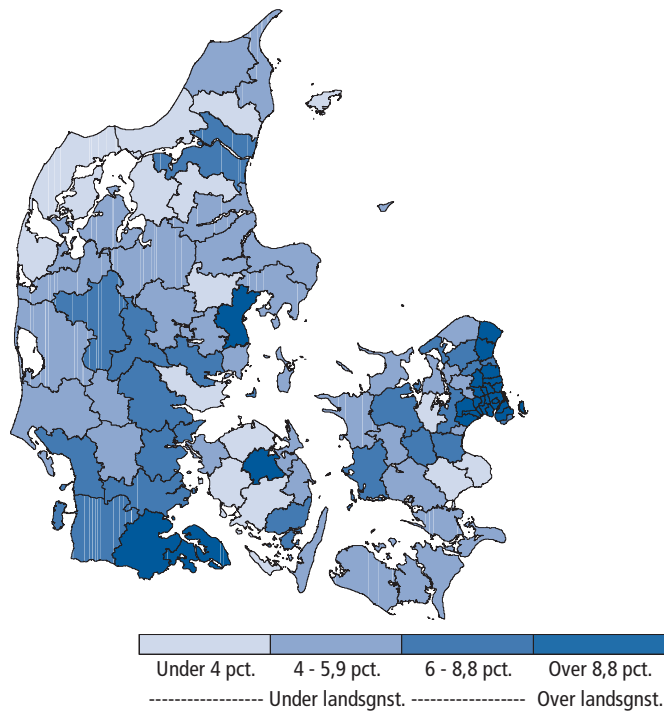
*4,8 pct. i
Region Nordjylland*

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere kun 4,8 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Ålborg med 6,9 pct. og den laveste andel i Morsø med 2,6 pct. Morsø Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

*Kun fire kommuner
uden for Region
Hovedstaden har
større andele end
landsgennemsnittet*

I Danmarkskortet nedenfor er alle kommuner farvet efter deres andele af indvandrere og efterkommere. Den mørkeste blå markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 8,8 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun fire kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Århus, Odense samt Sønderborg og Aabenraa. De store andele i de to sidstnævnte kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Sønderborg og Aabenraa over landsgennemsnittet.

Figur 1.4. Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2007

1.6. Fertilitet

En kvinde i Danmark får i gennemsnit 1,85 børn i løbet af sit liv

I perioden 2002 til 2006 var den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.850. Man kan med en populær fortolkning af tallet sige, at en samlet fertilitet på 1.850 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,85 børn i løbet af sit liv.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder ville føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle levede, til de blev 50 år, og hvis de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn som angivet ved årets fertilitetskvote. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde ville føde i løbet af sin fertile periode.

I tabellen nedenfor findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvote og samlet fertilitet fordelt efter moderens oprindelsesland for perioden 2002-2006. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2002 til 2006 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten hos mødre med anden oprindelse end dansk.

Tabel 1.5. Fertilitetskvote. Gennemsnit for 2002-2006

Moderens oprindelsesland	Levende-fødte gnsn. 2002-2006	De aldersbetingede fertilitetskvote							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	64 510	6,2	43,6	127,4	131,5	52,5	8,5	0,3	1 850
Dansk oprindelse	55 655	5,1	40,5	125,4	124,8	46,0	7,2	0,2	1 746
Efterkommere	712	6,1	64,4	121,9	115,1	53,3	9,0	0,3	1 851
Indvandrere	7 918	17,7	78,1	123,3	115,9	64,1	15,4	0,8	2 077
Heraf:									
Vestlige lande	1 594	8,1	21,8	77,9	118,4	67,9	11,6	0,2	1 530
Heraf:									
Norge	230	10,4	17,5	81,3	144,9	69,4	8,6	-	1 661
Ikke-vestlige lande	6 324	19,6	109,5	142,2	115,1	62,8	16,9	1,1	2 336
Heraf:									
Afghanistan	250	8,4	139,9	223,5	160,7	75,7	26,7	2,4	3 186
Bosnien-Hercegovina	256	10,4	83,2	117,1	73,5	31,8	7,8	0,2	1 620
Irak	662	23,7	159,0	210,9	159,8	98,8	31,1	3,1	3 432
Jugoslavien ¹	209	26,0	134,5	154,5	77,6	33,4	7,1	0,8	2 170
Libanon	524	51,3	203,2	188,1	124,5	80,7	24,1	1,3	3 366
Pakistan	356	19,4	182,3	205,4	135,2	62,1	14,8	0,4	3 098
Somalia	639	22,9	159,4	236,0	222,6	159,1	74,8	11,6	4 432
Tyrkiet	838	23,1	146,2	134,8	82,6	42,5	10,4	0,7	2 201
Vietnam	246	22,1	82,2	133,5	106,7	63,0	18,1	0,5	2 130

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Ikke-vestlige indvandrere har høj fertilitet

Både indvandrere og efterkommere havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere var den samlede fertilitet 2,08, mens den for efterkommere var 1,85. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse var 1,75. Fertiliteten for indvan-

drere og efterkommere trækker altså den samlede fertilitet op. Det var dog kun indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, som havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet vestlige kvinders samlede fertilitet kun var 1,53, mens den for ikke-vestlige indvandrere var 2,34

Store forskelle mellem de enkelte lande

I tabellen er også vist fertilitetskvote og samlet fertilitet for indvandrere fra udvalgte lande. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande i tabellen havde kvinder med somalisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 4,43, mens kvinder med oprindelse i Bosnien-Hercegovina lå lavest med 1,62. Alle øvrige ikke-vestlige lande i tabellen havde en samlet fertilitet, som var højere end 2,00. For kvinder med oprindelse i Afghanistan, Irak, Libanon, Pakistan og Somalia var den samlede fertilitet også højere end 3,00.

Aldersbetingede fertilitetskvote

De aldersbetingede fertilitetskvote viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Dvs. for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvote skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabellen udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 624 ($5 \cdot 124,8$) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvote, som gjaldt i perioden 2002 til 2006.

Forskelle særlig tydelige i alderen 20-24 år

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2002-2006 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 40,5 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en kvinde med dansk oprindelse i gennemsnit får 0,20 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Til sammenligning får en ikke-vestlig kvindelig indvandrer i gennemsnit 0,55 barn, mens hun er i alderen 20-24 år.

Kvinder fra Libanon får i gennemsnit ét barn, når de er mellem 20 og 24 år

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvote for 20-24-årige libanesiske kvinder er særligt høj, idet 1.000 libanesiske kvinder i gennemsnit får 203,2 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en indvandrede kvinde med libanesiske oprindelse i gennemsnit får ét barn, mens hun er i alderen 20-24 år.

1.7. Vielser

Halvering af vielser hvor begge parter var indvandrere eller efterkommer

I 2006 blev der indgået 35.800 ægteskaber. I 82 pct. af vielserne havde begge parter dansk oprindelse. I alt var der i 2006 kun 1.558 vielser, hvor hverken manden eller kvinden havde dansk oprindelse. Det er mere end en halvering i forhold til de 3.292 vielser i 2001, hvor begge parter var enten indvandrer eller efterkommer.

Især fald i vielser mellem to indvandrere

Det er især vielser mellem to indvandrere, som er faldet kraftigt, og denne udvikling skal i høj grad ses i lyset af de stramninger af udlændingeloven, som blev indført i 2002 med 24-års reglen og det udvidede tilknytningskrav. Mens antallet af mandlige efterkommere, der giftede sig, steg svagt fra 2001 til 2006, er der for de kvindelige efterkommere tale om et svagt fald. I samme tidsrum er antallet af efterkommere over 18 år steget kraftigt.

24-års regel og udvidet tilknytningskrav

I 2002 blev den såkaldte 24-års regel indført for at forhindre tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, som udelukkende har familiesammenføring som formål. Reglen medfører, at begge ægtefæller i et ægteskab skal være over 24 år for at opnå familiesammenføring. Samtidig blev tilknytningskravet udvidet til også at omfatte personer med dansk statsborgerskab. Tilknytningskravet betyder, at det kun er, når ægteparrets tilknytning til Danmark er større end til noget andet land, at der kan gives tilladelse til familiesammenføring.

Tabel 1.6. **Vielser fordelt efter parternes herkomst. 1996, 2001 og 2006**

	Mænd				
	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	Uoplyst	I alt
Kvinder					
1996, i alt	4 372	162	32 787	380	37 701
Indvandrere	2 641	97	1 653	122	4 513
Efterkommere	173	10	53	17	253
Personer med dansk oprindelse	1 418	55	30 986	241	32 700
Uoplyst	140	-	95	-	235
2001, i alt	4 772	336	31 033	618	36 759
Indvandrere	2 794	180	2 398	322	5 694
Efterkommere	263	55	85	36	439
Personer med dansk oprindelse	1 336	86	28 398	260	30 080
Uoplyst	379	15	152	-	546
2006, i alt	3 038	356	31 858	548	35 800
Indvandrere	1 209	107	2 087	318	3 721
Efterkommere	123	119	114	57	413
Personer med dansk oprindelse	951	88	29 384	173	30 596
Uoplyst	755	42	273	-	1 070

Anm.: Opgørelsen er baseret på ny personstatistikdatabase og kan ikke genfindes andre steder.

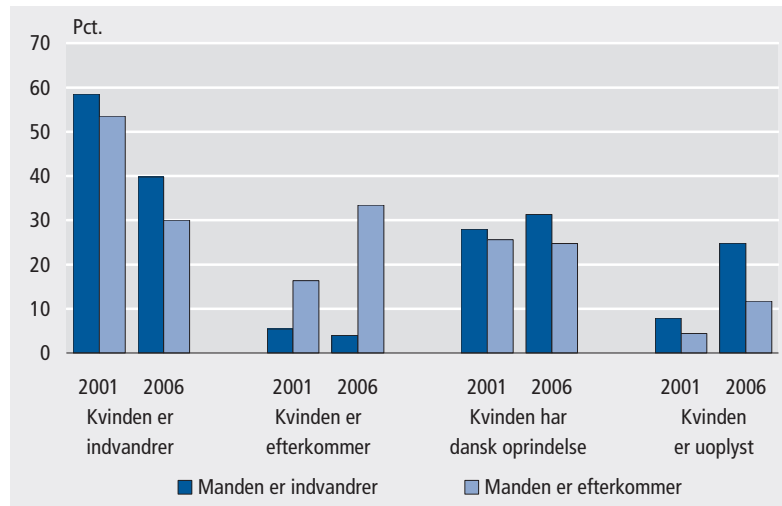
Færre mandlige indvandrere indgik ægteskab i 2006

I alt blev 3.038 mandlige indvandrere gift i 2006. Det er et kraftigt fald i forhold til 2001, hvor 4.772 mandlige indvandrere giftede sig. I 2006 var 40 pct. af kvinderne i disse vielser også indvandrere. Den tilsvarende andel var 59 pct. i 2001. Der er til gengæld en større andel mandlige indvandrere i 2006, som er blevet gift med en person med uoplyst herkomst. Her kan der være tale om en person, som befinder sig i udlandet og ikke kan opnå familiesammenføring med den mandlige ægtefælle i Danmark.

Flere mandlige efterkommere gift med efterkommer

Blandt de mandlige efterkommere er andelen, der giftede sig med en indvandrer også faldet kraftigt fra 2001 til 2006, mens der er sket en stort set modsvarende stigning i andelen, som giftede sig med en anden efterkommer.

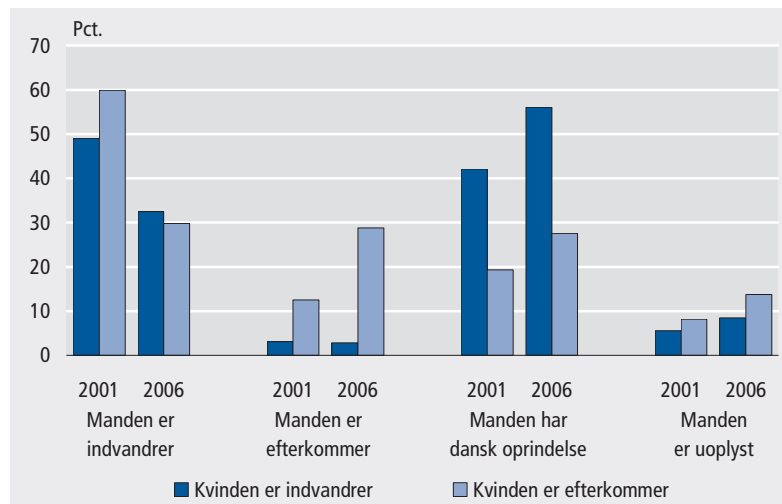
Figur 1.5. **Viede mænd fordelt efter kvindens herkomst. 2001 og 2006**

Flere kvindelige indvandrere gifter sig med mand med dansk oprindelse

I 2006 var der 3.721 kvindelige indvandrere, som giftede sig. Det er også et stort fald i forhold til 2001, hvor antallet var 5.694. Samtidig er andelen, der giftede sig med en anden indvandrer, faldet fra 49 pct. til 32 pct. Denne udvikling minder om udviklingen for mandlige indvandrere. De to køn adskiller sig imidlertid, når det gælder andelen, som giftede sig med en person med dansk oprindelse. Her er der blandt kvindelige indvandrere sket en forholdsvis stor stigning fra 42 pct. i 2001 til 56 pct. i 2006. Blandt mandlige indvandrere var den tilsvarende stigning kun fra 28 pct. til 31 pct.

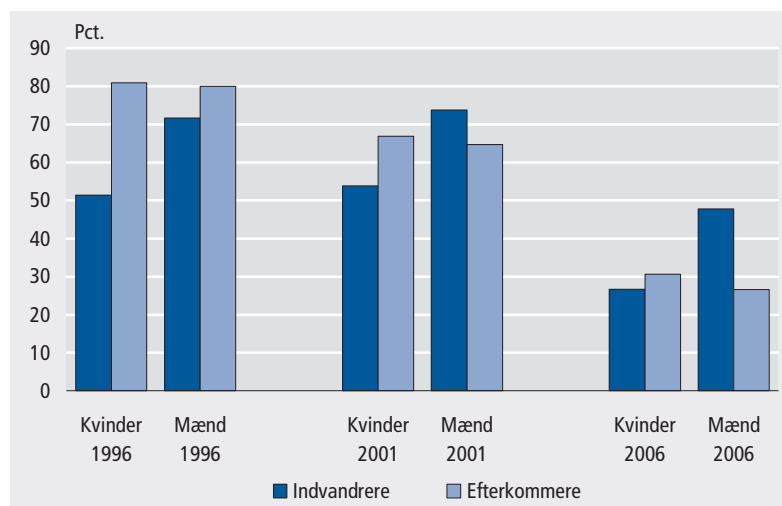
Figur 1.6. **Viede kvinder fordelt efter mandens herkomst. 2001 og 2006**

Halvering af andelen af kvindelige efterkommere, der gifter sig med indvandrer

Andelen af kvindelige efterkommere, der giftede sig med en indvandrer er halveret fra 60 pct. til 30 pct. siden 2001. Andelen der giftede sig med en anden efterkommer, er samtidig mere end fordoblet og i 2006 ligger den på samme niveau som andelen, der giftede sig med en indvandrer.

Figur 1.7. **Viede personer fra ikke-vestlige lande, hvis ægtefælle ikke boede i Danmark før vielsen. 1996, 2001 og 2006**

Færre gifter sig med en partner fra udlandet både blandt ikke-vestlige indvandrere ...

Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der giftede sig i 2001, fandt 54 pct. af kvinderne og 74 pct. af mændene deres ægtefælle i udlandet. De tilsvarende andele lå på samme niveau i 1996, men fra 2001 til 2006 er der sket et stort fald. Blandt kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, der giftede sig i 2006, var det kun 27 pct., som giftede sig med en person, der ikke boede i Danmark før vielsen. For mændene var andelen 48 pct.

... og ikke-vestlige efterkommere

Blandt ikke-vestlige efterkommere, der indgik ægteskab i 1996, fandt otte ud af ti deres ægtefælle i udlandet. Denne andel var allerede i 2001 før stramningerne i udlændingeloven faldet til omkring to ud af tre. I 2006 var det kun henholdsvis 27 pct. af mændene og 31 pct. af kvinderne, der blev gift med en person, der boede i udlandet før vielsen. Udviklingen fra 2001 til 2006 kan først og fremmest tilskrives de ændrede regler for familiesammenføring.

Viede pr. 1.000 ikke-gifte viser vielseshyppigheden

Viede pr. 1.000 ikke-gifte er et udtryk for, hvor mange vielser der var i de udvalgte aldersgrupper, sat i forhold til, hvor mange personer der var i samme aldersgrupper pr. 1. juli i vielsesåret, som ikke var gift.

Næsten ingen ikke-vestlige mænd under 20 år er blevet gift efter 2001

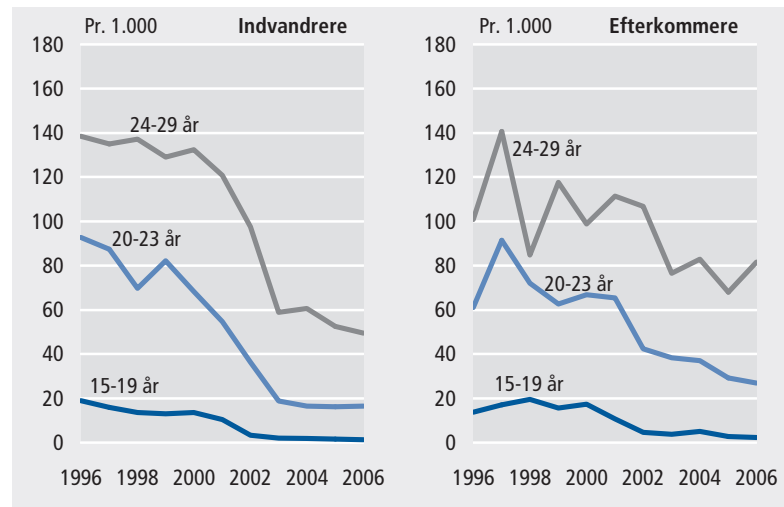
I alle årene 1996 til 2006 var der en meget lille andel af de 15-19-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, som blev viet. Andelen var højest i 1996 med 20 viede pr. 1.000 ikke-gifte. I 2006 var der stort set ingen, som blev viet i denne aldersgruppe.

Langt færre vielser blandt mandlige indvandrere i 2003 end 2001

For de 20-23-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere faldt andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 93 i 1996 til 55 i 2001. Allerede før 24-års reglen blev indført, var der altså en faldende tendens. Andelen er som en konsekvens af 24-års reglen faldet yderligere mellem 2001 og 2006, hvor kun 16 ud af 1.000 ikke-gifte blev viet. For aldersgruppen 24-29-årige er der også tale om en faldende tendens fra 1996 til 2001 og igen fra 2001 til 2006. Faldet er dog særligt kraftigt fra 2001 til 2003, hvor

antallet af viede blandt ikke-gifte i gruppen faldt fra 121 til 59. Selv om de 24-29-årige er over 24 år, er de alligevel i mange tilfælde ramt af 24-års reglen, da reglen omfatter begge parter i et ægteskab.

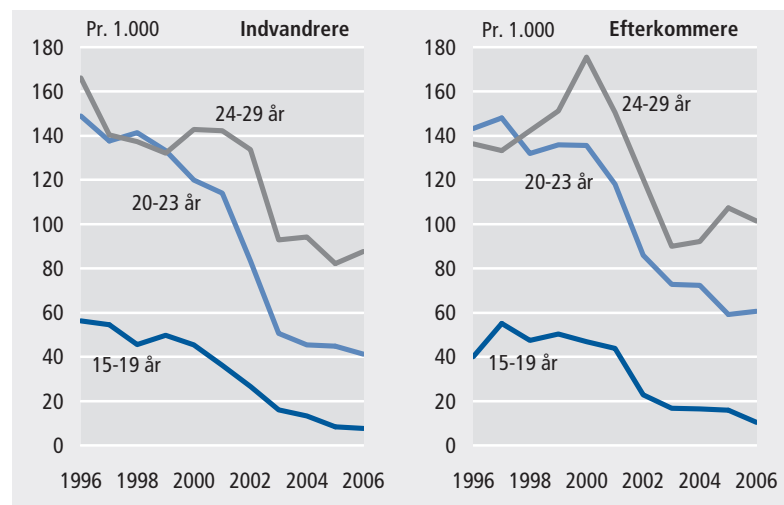
Figur 1.8. **Viede mænd fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1996-2006**

Færre mandlige efterkommere blev gift

For de mandlige ikke-vestlige efterkommere var der for alle tre aldersgrupper tale om et fald i antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte i perioden 1996 til 2006. Der er dog store udsving fra år til år. Andelen af viede 20-23-årige pr. 1.000 ikke-gifte blev mere end halveret igennem hele perioden fra 61 til 27 viede. For de 15-19-årige faldt antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 14 i 2001 til 2 i 2006.

Figur 1.9. **Viede kvinder fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1996-2006**

Kraftigt fald i vielser blandt ikke-vestlige kvinder

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere minder udviklingen i andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte i de tre aldersgrupper meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Det

største fald i andelen af viede ikke-vestlige indvandrere sker fra 2001 til 2003. Med et fald fra 149 i 1996 til 41 i 2006 er det for de 20-23-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, at faldet set over hele perioden er størst. Den vigtigste forskel i forhold til de mandlige indvandrere er, at andelen af viede kvinder er højere i alle aldersgrupper igennem hele perioden.

1.8. Familier

Tre familietyper Befolkningen på 5.447.084 personer fordeler sig på 2.933.191 familier. Der er henholdsvis 1.317.065 parfamilier, 1.599.572 enlige og 16.554 ikke-hjemmeboende børn.

Tabel 1.7. Familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2007

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsn. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 258 248	674 943	2 933 191	1 196 828	1,77
Par	781 931	535 134	1 317 065	982 570	1,84
Begge personer med dansk oprindelse	715 738	459 749	1 175 487	832 891	1,81
Begge indvandrere	19 674	38 474	58 148	85 854	2,23
- fra vestligt land	4 379	3 506	7 885	6 435	1,84
- fra ikke-vestligt land	14 204	33 986	48 190	77 663	2,29
- fra forskellige landegrupper	1 091	982	2 073	1 756	1,79
Begge efterkommere	346	297	643	456	1,54
- fra vestligt land	52	17	69	34	2,00
- fra ikke-vestligt land	283	273	556	409	1,50
- fra forskellige landegrupper	11	7	18	13	1,86
Én indvandrer og én efterkommer	1 014	2 838	3 852	5 192	1,83
- begge fra vestligt land	244	174	418	289	1,66
- begge fra ikke-vestligt land	649	2 482	3 131	4 591	1,85
- fra forskellige landegrupper	121	182	303	312	1,71
Én person med dansk oprindelse og ...	45 159	33 776	78 935	58 177	1,72
- én indvandrer fra vestligt land	29 967	18 331	48 298	32 140	1,75
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	12 534	12 568	25 102	21 035	1,67
- én efterkommer fra vestligt land	1 968	2 229	4 197	3 961	1,78
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	690	648	1 338	1 041	1,61
Enlige	1 459 763	139 809	1 599 572	214 258	1,53
- person med dansk oprindelse	1 322 288	121 899	1 444 187	182 178	1,49
- indvandrer fra vestligt land	50 506	3 431	53 937	4 966	1,45
- indvandrer fra ikke-vestligt land	70 122	13 361	83 483	25 435	1,90
- efterkommer fra vestligt land	4 286	424	4 710	612	1,44
- efterkommer fra ikke-vestligt land	12 561	694	13 255	1 067	1,54
Ikke-hjemmeboende børn	16 554	.	16 554	.	.

Hjemmeboende børn i 41 pct. af alle parfamilier

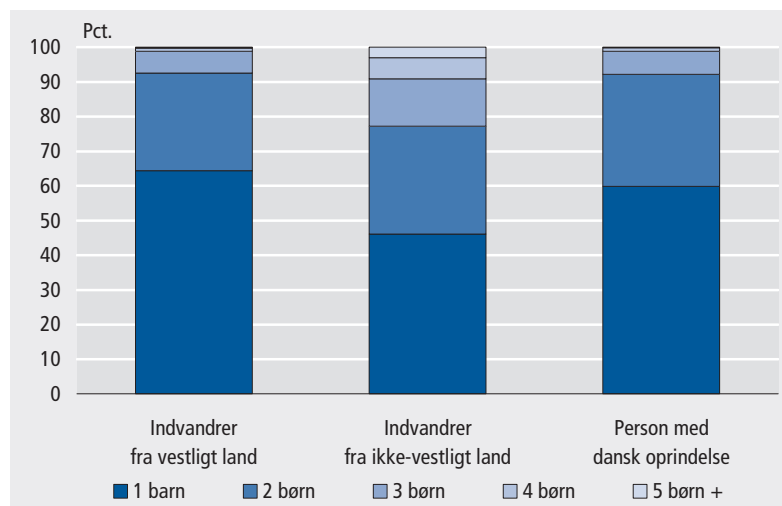
I 41 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 18 år. Det samme gælder 9 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med

børn har i gennemsnit 1,83 børn, mens det tilsvarende tal for en enlig med børn kun er 1,53 børn.

- De fleste par består af to med dansk oprindelse* I tabellen på foregående side er parfamilierne og de enlige også opdelt efter herkomst. For parfamilierne er der i alt defineret 14 forskellige typer, der er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.175.487 par eller 89 pct., som befinder sig i denne kategori.
- Kun få par består af to efterkommere* Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 78.935 par er af denne type. Der er 58.148 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 3.852 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 643 par er i denne kategori.
- Ikke-vestlige dominerer i par uden dansk oprindelse* De tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, er domineret af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 83 pct. af tilfældene. I 7.885 par er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 2.073 par består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.
- I 86 pct. af parrene med to efterkommere er begge ikke-vestlige* I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 86 pct. af tilfældene. For de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 81 pct. af tilfældene.
- 78.935 par består af en indvandrer eller efterkommer og en med dansk oprindelse* I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 78.935 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i to tredjedele af tilfældene.
- Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn* Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,9 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun 1,49 børn og 1,45 børn.
- Flere børn hos enlige ikke-vestlige indvandrere* Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 23 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 8 pct. af enlige med dansk oprindelse og 7 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

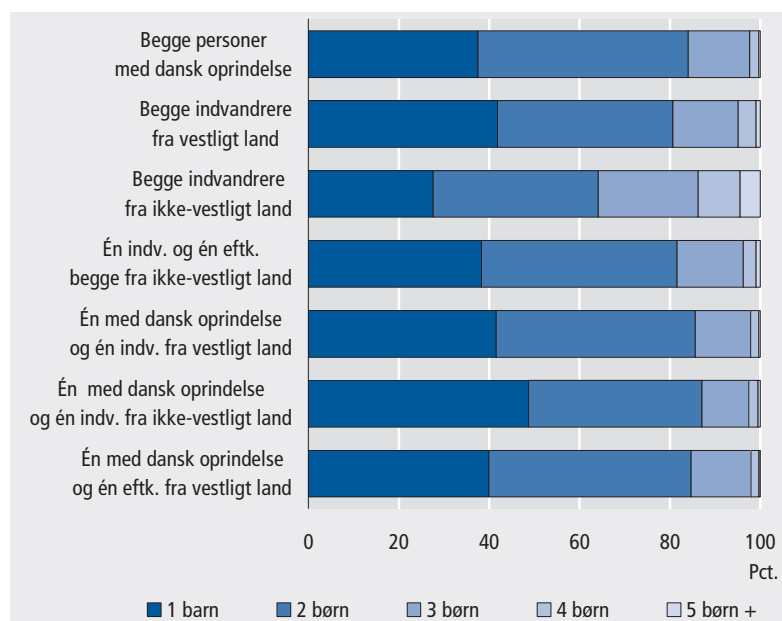
Figur 1.10. Enlige med børn fordelt efter antal børn i familien. 2007

Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,81 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,84. Der er altså tilsyneladende ikke den store forskel mellem par med dansk oprindelse og vestlige indvandrerpar, hvad angår antallet af børn. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, har i gennemsnit 2,29 børn.

Figur 1.11. Parfamilier med børn fordelt efter antal børn i familien. 2007

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 36 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 16 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 19 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

1.9. Indvandring og genudvandring

Hver anden indvandrer genudvandrer

Langt fra alle indvandrere bliver boende i Danmark. Blandt de personer, som indvandrede til Danmark i året 1999, og som ikke er født i Danmark eller med dansk oprindelse, er der i 2007 kun 47 pct. tilbage, som ikke er genudvandret. For perioden 1999-2005 gælder det, at mellem 24 og 31 pct. af de indvandrere, der kom til Danmark i et givent år, var genudvandret igen inden 1 år efter deres indvandring.

Tabel 1.8. Indvandring og genudvandring. 1999-2006

	Indvandrede i alt	Ikke genudvandret	Genudvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
	antal		pct.							
Indvandrere										
I alt	237 889	58	26	9	4	2	1	1	0	0
1999	27 428	47	26	11	6	3	2	2	1	0
2000	30 330	51	25	10	6	3	2	2	1	
2001	32 636	54	24	10	5	4	2	1		
2002	29 817	51	28	11	6	3	1			
2003	26 927	49	31	12	6	2				
2004	27 286	55	31	11	3					
2005	29 726	65	30	5						
2006	33 739	87	13							
Efterkommere										
I alt	9 884	72	16	6	3	1	1	1	0	0
1999	764	57	18	9	4	3	2	4	1	1
2000	906	68	15	7	5	3	1	1	0	
2001	1 286	65	15	8	5	3	3	1		
2002	1 195	69	16	7	5	3	1			
2003	1 196	66	18	9	5	2				
2004	1 374	69	18	10	3					
2005	1 460	80	17	3						
2006	1 703	89	11							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	163 050	77	12	5	3	2	1	1	0	0
1999	20 990	67	13	7	4	3	2	2	1	1
2000	20 599	69	13	6	4	3	2	2	1	
2001	20 818	72	12	6	3	3	2	1		
2002	20 588	74	12	6	4	3	1			
2003	20 369	77	12	6	3	1				
2004	19 952	80	12	6	2					
2005	19 941	85	12	3						
2006	19 793	95	5							

- I 2006 indvandrede ca. 20.000 personer med dansk oprindelse til Danmark* De fleste personer, som indvandrer til Danmark, er indvandrere. Dvs. de har ikke dansk oprindelse eller er efterkommere. I 2006 indvandrede 33.739 indvandrere til Danmark. Den samlede indvandring i 2006 var dog på 55.235 personer, idet henholdsvis 1.703 efterkommere og 19.793 personer med dansk oprindelse også indvandrede i 2006.
- Færre indvandrede med dansk oprindelse genudvandrer* Andelen, som udvandrer igen, er ikke overraskende lavere blandt personer med dansk oprindelse. For de personer med dansk oprindelse, som indvandrede i 1999, var der frem til 2007 kun 33 pct., som genudvandrede. For efterkommere var den tilsvarende andel 43 pct., mens 53 pct. af indvandrerne, der indvandrede i 1999, genudvandrede i løbet af perioden 1999-2006.
- Tyskland var det største indvandringsland i perioden 1999-2006* I perioden 1999-2006 kom flest indvandrere med oprindelse i Tyskland. I alt 13.605 indvandrere med tysk oprindelse kom til Danmark fra 1999 til 2006. På de næste pladser kommer indvandrere fra Norge med 12.833 personer og indvandrere fra Irak med 12.282 personer.
- Kun 7 pct. af indvandrere fra Irak, der kom til Danmark i 1999, er genudvandret* Der er imidlertid meget store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande på, hvor mange som udvandrer igen. Blandt indvandrere med oprindelse i USA, der kom til Danmark i 1999, var der fx 86 pct., som genudvandrede fra 1999 til 2006. For indvandrere med oprindelse i Afghanistan og Irak, der også kom til Danmark i 1999, var den tilsvarende andel af genudvandrede til sammenligning kun henholdsvis 8 og 7 pct.
- De fleste indvandrere fra vestlige lande genudvandrer* Der er tydelige forskelle på, hvor mange der udvandrer igen, mellem vestlige og ikke-vestlige lande. Indvandrere fra vestlige lande som USA, Norge, Sverige, Frankrig, Spanien og Italien kommer sjældent til Danmark for at bo her permanent, og en stor del af dem udvandrer igen. Udstationeringer for multinationale selskaber og studieophold af begrænset varighed er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.
- Anderledes for flygtninge og familiesammenførte* Anderledes forholder det sig med ikke-vestlige indvandrere fra oprindelseslande som Irak, Afghanistan, Tyrkiet og Somalia, som ofte er kommet til Danmark som flygtninge eller i forbindelse med familiesammenføring.
- Polen er i dag det største indvandringsland* Polen er det oprindelsesland, som der i 2006 kom flest indvandrere fra. I alt 3.512 indvandrere fra Polen kom til Danmark i 2006. I 1999 var antallet af polske indvandrere til sammenligning kun 642. Indvandrere med oprindelse i Tyskland var med 2.631 indvandrede i 2006 den næststørste gruppe. På tredjepladsen kommer indvandrere med oprindelse i USA med 1.770 personer efterfulgt af indvandrere med ukrainsk oprindelse, som der kom 1.573 af til Danmark i 2006. Gruppen af ukrainske indvandrere er også steget kraftigt de seneste år. I 1999 kom der kun 189 indvandrere med ukrainsk oprindelse til Danmark.

Tabel 1.9. Indvandring og genudvandring af indvandrere. 1999-2006

	Indvandringsår								
	1999-2006	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	antal indvandring								
Tyskland	13 605	1 549	1 395	1 434	1 395	1 480	1 700	2 021	2 631
Norge	12 833	1 509	1 565	1 533	1 662	1 627	1 642	1 607	1 688
Irak	12 282	1 815	2 824	3 109	2 057	1 253	535	336	353
USA	11 531	1 264	1 285	1 352	1 306	1 378	1 516	1 660	1 770
Island	10 453	1 083	1 044	1 093	1 458	1 388	1 515	1 405	1 467
Polen	10 332	642	605	747	840	870	1 166	1 950	3 512
Kina	9 338	613	725	792	1 256	1 806	1 591	1 495	1 060
Sverige	8 718	1 225	1 105	1 072	887	922	1 042	1 157	1 308
Afghanistan	7 665	567	1 473	2 885	1 212	685	475	225	143
Storbritannien	7 090	916	960	1 002	831	855	775	829	922
Litauen	6 482	435	727	802	773	636	847	1 019	1 243
Tyrkiet	6 295	1 173	1 058	1 066	881	495	534	542	546
Frankrig	5 872	668	684	589	585	714	768	916	948
Somalia	5 622	1 049	954	1 083	1 129	572	365	235	235
Ukraine	5 591	189	294	430	531	615	769	1 190	1 573
Spanien	5 326	480	582	608	689	672	693	757	845
Thailand	4 710	634	638	739	599	452	524	569	555
Italien	4 643	517	584	548	556	530	607	591	710
Rusland	4 080	521	560	604	496	469	514	524	392
Indien	4 049	364	378	365	327	510	604	708	793
	genudvandret pr. 1. januar 2007, i pct.								
Tyskland	47	65	64	64	61	59	50	37	12
Norge	54	76	72	70	66	57	51	36	9
Irak	8	7	8	8	8	8	9	11	6
USA	73	86	88	85	84	82	73	69	31
Island	53	79	76	71	64	59	51	32	9
Polen	41	62	69	67	73	67	48	37	13
Kina	40	46	45	48	52	48	41	32	13
Sverige	51	75	70	67	61	56	47	32	9
Afghanistan	4	8	4	3	3	5	3	1	0
Storbritannien	48	69	70	61	56	49	38	27	7
Litauen	61	82	80	82	75	73	55	50	24
Tyrkiet	19	20	22	20	21	27	18	13	10
Frankrig	63	84	82	82	79	73	64	47	17
Somalia	33	35	34	39	38	32	24	23	4
Ukraine	45	58	55	67	80	74	62	37	9
Spanien	66	89	87	85	82	79	64	49	16
Thailand	19	22	25	22	22	26	17	13	3
Italien	65	84	83	79	82	75	62	49	21
Rusland	36	46	43	41	32	38	39	30	9
Indien	41	43	39	56	56	63	48	33	18

Personer med dansk oprindelse udgør halvdelen af alle udvandrede

Tabellen på næste side viser det årlige antal udvandrede opdelt efter herkomst og genindvandring. I 2006 var der fx i alt 41.650 personer, der udvandrede fra Danmark. Heraf var 18.659 indvandrere, 2.491 var efterkommere, mens 20.500 var med dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse udgjorde altså 49 pct. af alle udvandrere i 2006.

Tabel 1.10. Udvandring og genindvandring, 1999-2006

	Udvan- drede i alt	Ikke genind- vandret	Genindvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
	antal		pct.							
Indvandrere										
I alt	146 789	85	8	3	1	1	0	0	0	0
1999	16 447	81	9	4	2	1	1	1	1	0
2000	16 326	82	8	5	2	1	1	1	1	0
2001	18 020	83	9	4	2	2	1	0		
2002	18 351	83	9	4	2	2	0			
2003	19 374	85	8	4	2	1				
2004	19 375	84	10	5	1					
2005	20 237	88	10	2						
2006	18 659	96	4							
Efterkommere										
I alt	16 291	71	17	7	3	1	1	0	0	0
1999	1 431	53	22	12	5	3	2	2	1	1
2000	1 361	54	24	11	4	3	2	2	1	
2001	1 664	59	25	8	3	3	2	1		
2002	1 939	65	19	8	5	2	1			
2003	2 207	71	15	7	5	1				
2004	2 577	72	17	9	3					
2005	2 621	79	17	4						
2006	2 491	93	7							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	178 746	44	31	13	6	3	2	1	0	0
1999	23 264	27	34	17	8	6	3	3	2	1
2000	24 402	29	33	16	8	5	4	3	1	
2001	24 201	32	34	16	8	5	4	1		
2002	22 377	35	34	16	9	5	2			
2003	21 342	40	33	16	8	3				
2004	21 393	47	33	16	4					
2005	21 267	59	32	10						
2006	20 500	88	12	0						

73 pct. af udvandrede med dansk oprindelse er genindvandret

Det er relativt sjældent, at indvandrere, der udvander i et givent år, genindvandrer til Danmark igen. For de indvandrere, der udvandrede i 1999, var der kun 19 pct., som i perioden frem til 2007 genindvandrede til Danmark. For efterkommere, der udvander, er det lidt mere almindeligt at genindvandre, idet 47 pct. af efterkommerne, som udvandrede i 1999, genindvandrede i løbet af perioden 1999-2006. Derimod vender de fleste udvandrere med dansk oprindelse tilbage til Danmark igen. For personer med dansk oprindelse, som udvandrede i 1999, var der således 73 pct., der genindvandrede på et eller andet tidspunkt i perioden 1999-2006.

Yngre er stærkt overrepræsenterede blandt udvandrere

Af de 18.659 indvandrere, som udvandrede igen i 2006, var 55 pct. mellem 20 og 29 år. Aldersgruppen 20-29-årige stod dermed for 55 pct. af indvandrerens samlede udvandring. I det hele taget er de yngre aldersgrupper stærkt overrepræsenterede blandt udvandrerne. I alt var der kun 435 indvandrere over 60 år, der udvandrede i 2006, svarende til 2 pct. af den samlede udvandring af indvandrere. Det er altså et for-

holdsvis sjældent fænomen, at ældre indvandrere vælger at rejse permanent tilbage til deres oprindelsesland.

Tabel 1.11. **Udvandring af indvandrere. 1999-2006**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	antal udvandringer							
I alt	16 447	16 326	18 020	18 351	19 374	19 375	20 237	18 659
0-9 år	929	805	858	836	852	819	815	755
10-19 år	1 826	1 688	1 825	1 898	1 882	1 749	1 749	1 378
20-29 år	7 461	7 814	8 705	9 186	10 207	10 115	10 871	10 304
30-39 år	3 684	3 486	3 862	3 760	3 801	3 875	3 974	3 577
40-49 år	1 489	1 420	1 552	1 541	1 496	1 684	1 672	1 619
50-59 år	686	683	747	687	650	647	639	591
60-69 år	235	283	281	298	307	303	341	291
70 år og derover	137	147	190	145	179	183	176	144
	pct.							
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
0-9 år	6	5	5	5	4	4	4	4
10-19 år	11	10	10	10	10	9	9	7
20-29 år	45	48	48	50	53	52	54	55
30-39 år	22	21	21	20	20	20	20	19
40-49 år	9	9	9	8	8	9	8	9
50-59 år	4	4	4	4	3	3	3	3
60-69 år	1	2	2	2	2	2	2	2
70 år og derover	1	1	1	1	1	1	1	1

Stigende andel af 20-29-årige blandt indvandrere, der genudvandrere ...

I perioden 1999 til 2006 svingede antallet af indvandrere, der udvandrere mellem 16.326 i 2000 og 20.237 i 2005. I perioden er der sket et fald i andelen af udvandrere under 20 år fra 17 pct. i 1999 til 11 pct. i 2006. I samme tidsrum er de 20-29-åriges andel steget fra 45 pct. i 1999 til 55 pct. i 2006.

... skyldes at antallet af udenlandske studerende stiger

Denne stigning hænger i høj grad sammen med, at antallet af udenlandske studerende i Danmark er steget i perioden 1999-2006. Udenlandske studerende er typisk mellem 20 og 29 år, og de kommer til Danmark for at studere i en begrænset periode, hvorefter de tager tilbage til deres hjemland igen.

1.10. Statsborgerskab

35 pct. af alle indvandrere har dansk statsborgerskab

Over en tredjedel af indvandrerne i Danmark har dansk statsborgerskab. I alt 125.550 indvandrere i Danmark var således danske statsborgere 1. januar 2007. Det svarer til 35 pct. af alle indvandrere. For efterkommere er andelen med dansk statsborgerskab 70 pct.

Der er i alt 6.861 personer i befolkningen i Danmark, som har dansk oprindelse, men som er udenlandske statsborgere. Der er tale om en meget lille gruppe, som kun udgør 0,1 pct. af alle med dansk oprindelse.

Tabel 1.12. Danske og udenlandske statsborgere. 2007

	Danske statsborgere	Udenlandske statsborgere	I alt
I alt	5 168 988	278 096	5 447 084
Indvandrere	125 550	235 352	360 902
Efterkommere	80 915	35 883	116 798
Personer med dansk oprindelse	4 962 523	6 861	4 969 384

Knap 8.000 personer skiftede til dansk statsborgerskab i 2006

I 2006 var der i alt 7.961 personer i Danmark, som skiftede fra udenlandsk statsborgerskab til dansk. Heraf udgjorde personer af ikke-vestlig oprindelse 92 pct. Personer, der skiftede fra tyrkisk til dansk statsborgerskab, var den største gruppe med 1.125 skift i 2006. Næststørst var gruppen, der skiftede fra irakisk til dansk statsborgerskab med 1.113. På tredjepladsen var personer, der skiftede fra somalisk til dansk statsborgerskab. Denne gruppe udgjorde 923 personer i 2006.

Flest bosniere blev danske statsborgere fra 2002 til 2006

Set over hele femårsperioden fra 2002 til 2006 er der flest skift til dansk statsborgerskab for personer med oprindelse i Bosnien-Hercegovina. I alt 8.668 personer med bosnisk oprindelse skiftede til dansk statsborgerskab i perioden 2002-2006. Skift fra somalisk til dansk statsborgerskab udgjorde i samme periode 7.232 som den næststørste gruppe.

Tabel 1.13. Skift til dansk statsborgerskab. 2002-2006

	2002	2003	2004	2005	2006
I alt	16 662	6 583	14 976	10 197	7 961
Vestlige lande	1 089	637	993	876	664
Ikke-vestlige lande	15 573	5 946	13 983	9 321	7 297
Heraf:					
Afghanistan	299	40	367	282	260
Bosnien-Hercegovina	2 480	974	3 358	1 337	519
Irak	1 160	153	1 015	961	1 113
Iran	518	120	505	317	203
Jugoslavien ¹	784	239	835	324	594
Kina	282	203	339	382	281
Pakistan	564	94	332	305	172
Somalia	2 254	324	2 022	1 709	923
Tyrkiet	1 948	2 158	732	878	1 125
Vietnam	502	280	318	232	213

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Udvikling i antallet af skift til dansk statsborgerskab påvirkes blandt andet af reglerne på udlændingeområdet. Fx kan stramninger betyde, at flere vil søge om statsborgerskab. Når en stor indvandregruppe på næsten samme tid opfylder kravene til at få dansk statsborgerskab mht. opholdstid, vil det ofte også kunne ses i antallet af skift til dansk statsborgerskab.

2. Arbejdsmarked

Sammenfatning

Lidt under halvdelen af de 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse, mens lidt mere end tre fjerdedele af de 16-64-årige med dansk oprindelse er beskæftiget. Det er især kvinderne blandt de ikke-vestlige indvandrere, som har lave beskæftigelsesfrekvenser.

Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og blandt ikke-vestlige efterkommere er forskellen mellem mænd og kvinder ikke større end blandt personer med dansk oprindelse.

Forskellen på beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor blandt 50-59-årige.

Selv om de ikke-vestlige indvanderes beskæftigelsesfrekvens fortsat er lav sammenlignet med personer med dansk oprindelse, har den været stigende siden 1996.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Beskæftigelsesfrekvenserne er meget lave blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon. Forskellene mellem mænd og kvinder er også meget store blandt indvandrere fra disse lande.

Indvanderes opholdstid i Danmark har indflydelse på deres beskæftigelsesfrekvens. Især indvandrere med kortere ophold end 3 år har lav beskæftigelse.

Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er i beskæftigelse, er der en større andel, der arbejder som selvstændige sammenlignet med personer med dansk oprindelse. For indvandrere fra Libanon, Irak og Pakistan er andelen af selvstændige over 15 pct.

Ikke-vestlige indvandrere er i høj grad beskæftiget inden for brancherne *hotel og restauration* og *forretningsservice*, som blandt andet omfatter rengøringselskaber.

Personer med dansk oprindelse, der er beskæftigede, har overordnet set job på højere niveau end de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere. Det er dog vestlige indvandrere og efterkommere, som har den højeste andel beskæftigede, der er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau.

2.1. Beskæftigelse og herkomst

Personer med dansk oprindelse har højest beskæftigelse

Personer med dansk oprindelse er i højere grad beskæftigede end indvandrere og efterkommere. Blandt alle 16-64-årige med dansk oprindelse 1. januar 2006 var 77,3 pct. i beskæftigelse. For indvandrere med vestlig oprindelse var den samme andel 62,5 pct., mens ikke-vestlige indvandrere kun havde en beskæftigelsesfrekvens på 49,3 pct.

Tabel 2.1. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige. 2006

Herkomst / Oprindelsesland	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	2 648 595	107 611	765 413	3 521 619
Indvandrere fra vestlige lande	59 942	2 886	33 051	95 879
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	98 211	14 246	86 815	199 272
Efterkommere fra vestlige lande	6 448	287	2 199	8 934
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	13 225	840	7 745	21 810
Personer med dansk oprindelse	2 470 769	89 352	635 603	3 195 724

Flere efterkommere end indvandrere i beskæftigelse

16-64-årige efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser end 16-64-årige indvandrere. For efterkommere fra vestlige lande var 72,2 pct. i beskæftigelse, mens andelen i beskæftigelse var 60,6 pct. for ikke-vestlige efterkommere.

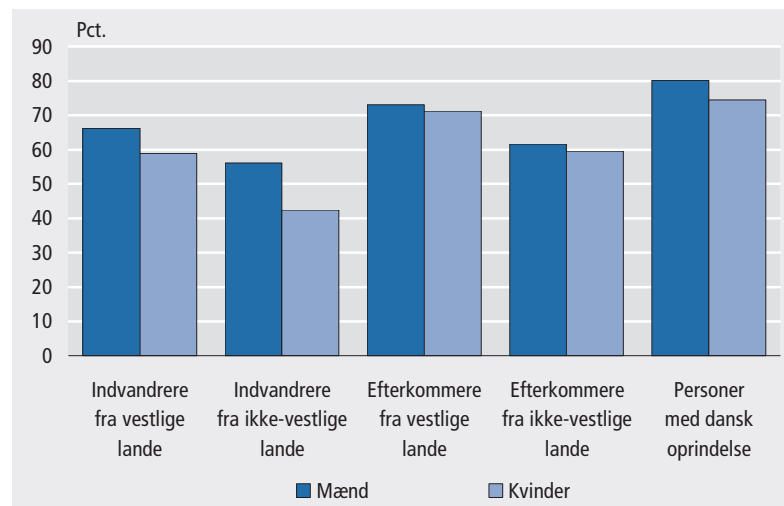
Alderssammensætning anderledes for efterkommere

Blandt efterkommere i alderen 16-64 år var mere end halvdelen i aldersgruppen 16-24 år. For 16-64-årige indvandrere var den samme andel 17 pct., mens kun 15 pct. af de 16-64-årige med dansk oprindelse var mellem 16 og 24 år. Efterkommere er altså en gruppe, som har en helt anden alderssammensætning end indvandrere og personer med dansk oprindelse, hvilket man bør være opmærksom på, når man taler om beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige.

Største kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

For alle herkomststyper gælder det, at mænd har højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 80,1 pct. af mændene og 74,4 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Blandt 16-64-årige vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 66,2 pct. for mænd og 59,0 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at de største kønsforskelle i beskæftigelse findes. For 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere var 56,2 pct. af mændene i beskæftigelse mod kun 42,4 pct. af kvinderne.

Figur 2.1. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2006

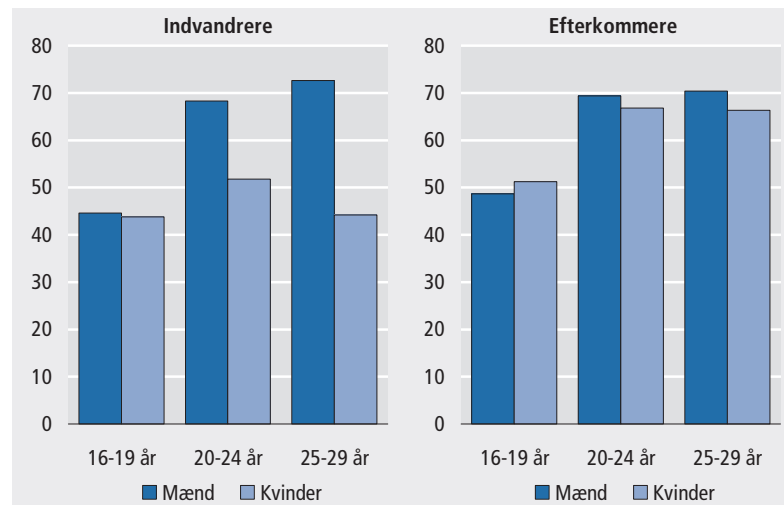
*Mindst
forskul blandt
efterkommere*

Det er værd at bemærke, at det er 16-64-årige efterkommere, som viser de allermindeste kønsforskelle i beskæftigelse. For 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere var forskellen kun på 2 procentpoint, idet henholdsvis 61,6 pct. af mændene og 59,6 pct. af kvinderne var i beskæftigelse. Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 38 pct. af alle 16-64-årige efterkommere fra ikke-vestlige lande, og der er derfor god grund til at interessere sig særligt for denne gruppe. Omkring 95 pct. af de tyrkiske efterkommere er under 30 år, og fokus bør derfor naturligt rettes mod de 16-29-årige.

*Mange indvandrere
og efterkommere
med tyrkisk
oprindelse*

Tyrkiet som oprindelsesland er et særligt tilfælde, idet der er en forholdsvis stor gruppe af både indvandrere og efterkommere i alderen 16-29-år. I alt var der 7.168 indvandrere mellem 16 og 29 år med tyrkisk oprindelse i Danmark 1. januar 2006, mens antallet af 16-29-årige efterkommere med tyrkisk oprindelse var 7.907.

Figur 2.2. **Beskæftigelsesfrekvenser for personer med tyrkisk oprindelse. 2006**

*Næsten ingen
kønsforskul i
beskæftigelse
hos tyrkiske
efterkommere ...*

Den helt store forskel mellem tyrkiske indvandrere og efterkommere i alderen 16-29 år er, at kvindelige efterkommere i langt højere grad end kvindelige indvandrere er i beskæftigelse. Forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem mænd og kvinder er således stort set ikke eksisterende for efterkommere, mens der er store kønsforskelle blandt 20-24-årige og 25-29-årige indvandrere af tyrkisk oprindelse.

*... men stor for
tyrkiske indvandrere i
samme aldersgruppe*

For 20-24-årige efterkommere af tyrkisk oprindelse var henholdsvis 69 pct. af mændene og 67 pct. af kvinderne beskæftigede, mens de tilsvarende beskæftigelsesfrekvenser for 20-24-årige indvandrere af tyrkisk oprindelse var 68 pct. for mændene og 52 pct. for kvinderne. Kønsforskellen for de 20-24-årige er altså kun 2 procentpoint for efterkommere og hele 16 procentpoint for indvandrere.

Kønsskel mellem tyrkiske efterkommere på niveau med personer med dansk oprindelse

For 20-24-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 79 pct. af mændene og 76 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Der er således ikke større kønsskel i beskæftigelse for tyrkiske efterkommere, end der er for personer med dansk oprindelse. Til gengæld er beskæftigelsesfrekvenserne ca. 10 procentpoint lavere for de 20-24-årige efterkommere af tyrkisk oprindelse.

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsesfrekvenserne er således lavere i de yngre og ældre aldersgrupper pga. henholdsvis uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 2.2. **Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2006**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	66	56	73	62	80
16-24-årige	37	54	53	57	69
25-29-årige	58	65	74	71	84
30-39-årige	78	63	81	71	89
40-49-årige	79	57	83	..	88
50-59-årige	72	46	76	..	83
60-64 årige	46	20	..	..	50

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

Lav beskæftigelse hos 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 50-59-årige, hvor mænd med dansk oprindelse havde en beskæftigelsesfrekvens, som var 37 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne var forskellen 42 procentpoint.

Tabel 2.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2006**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	59	42	71	60	74
16-24-årige	32	41	59	57	68
25-29-årige	55	41	68	65	79
30-39-årige	69	45	78	64	84
40-49-årige	74	48	80	..	85
50-59-årige	69	36	71	..	78
60-64 årige	34	12	..	..	31

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

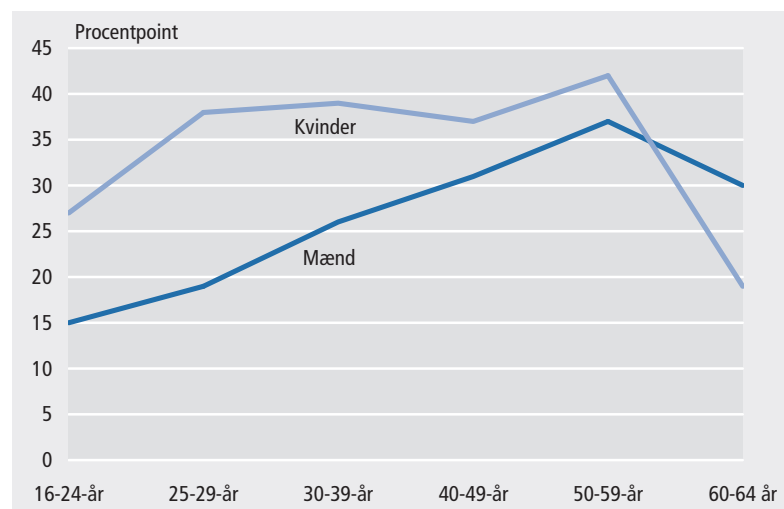
*Generelt
aldersproblem for
50-59-årige større
for ikke-vestlige
indvandrere*

Det er alment kendt, at personer over 50 år, der står uden for arbejdsmarkedet, generelt har vanskeligere ved at finde beskæftigelse end yngre aldersgrupper. Den meget store forskel i beskæftigelsesfrekvensen mellem 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere og 50-59-årige med dansk oprindelse antyder, at ikke-vestlige indvandrere over 50 år har særligt store problemer i denne forbindelse.

*Få indvandrere går
på efterløn*

Årsagen til at der sker en indsnævring i forskellen for aldersgruppen 60-64-årige er, at mange personer med dansk oprindelse går på efterløn, når de er mellem 60 og 64 år, mens kun få indvandrere benytter efterlønsordningen. Det skyldes ikke mindst, at retten til efterløn blandt andet er betinget af mange års medlemskab af en a-kasse. Mange indvandrere i alderen 60-64 år har ikke været i Danmark længe nok til at kunne opfylde anciennitetskravet, og da forsikringsgraden også er mindre blandt indvandrere, er det en forholdsvis lille andel af indvandrerne, der har mulighed for at gå på efterløn, når de fylder 60 år.

Figur 2.3. Forskel i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. 2006

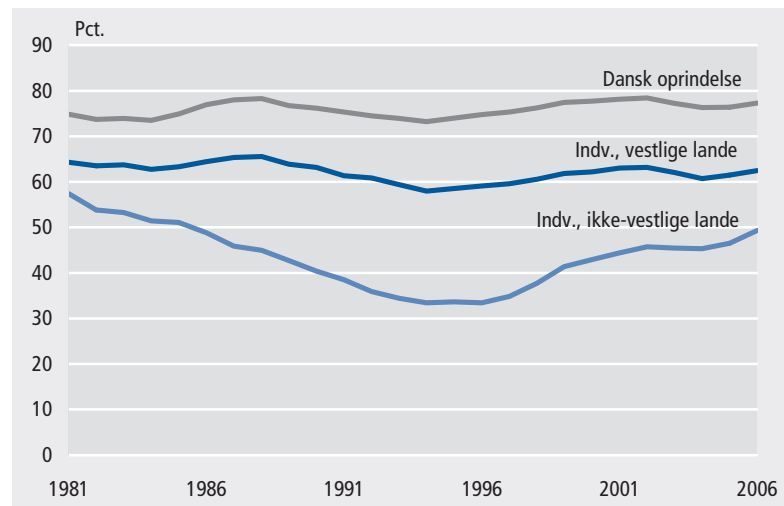
2.2. Beskæftigelsesudvikling 1981-2006

*Udvikling i
beskæftigelse
siden 1981*

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk siden 1981. Periodens laveste tal findes i 1994, hvor kun 73,2 pct. af de 16-64-årige personer med dansk oprindelse var i beskæftigelse, mens den højeste beskæftigelsesfrekvens hører til året 2002, hvor 78,4 pct. var beskæftigede. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

*Vestlige indvandrere
følger kurve for
personer med dansk
oprindelse*

Beskæftigelsesfrekvensen for vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-16 procentpoint lavere end for personer med dansk oprindelse. Kurven følger overordnet set det samme bevægelsesmønster med stigninger i gode tider og fald i dårlige tider.

Figur 2.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 1981-2006**

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1981 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1981 til 2006, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en gruppe, som har ændret sig meget siden 1981. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der var således omkring fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2006 som i 1981.

... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1981 til 1996

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens, hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1981 og frem til 1996, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt fra 57 til 33 pct., kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervmæssigt var meget anderledes end Danmark, mens indvandrere tidligere først og fremmest var kommet for at arbejde i Danmark.

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1997

I 1980 var der en forskel på 17 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1997 steg denne forskel til 41 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2006 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande steget fra 33 pct. til 49 pct. Dermed er forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere blevet indsnævret kraftigt i løbet af de sidste 10 år. Den udgør nu 28 procentpoint.

2.3. Oprindelsesland og opholdstid

Oprindelseslande og beskæftigelse

At oprindelseslandet spiller en væsentlig rolle for indvandreres beskæftigelse i Danmark giver nedenstående tabel et godt indtryk af.

Tabel 2.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2006**

Herkomst / Oprindelsesland	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere, vestlige lande	47 109	48 770	95 879	66	59	63
Heraf:						
Norge	4 074	6 772	10 846	64	61	62
Polen	4 023	6 721	10 744	64	62	62
Sverige	4 047	6 107	10 154	71	67	69
Tyskland	8 515	7 573	16 088	65	58	62
Indvandrere, ikke-vestlige lande	99 190	100 082	199 272	56	42	49
Heraf:						
Afghanistan	3 462	2 957	6 419	52	24	39
Bosnien-Hercegovina	7 513	7 262	14 775	58	50	54
Filippinerne	740	3 663	4 403	72	58	61
Irak	9 085	6 958	16 043	42	19	32
Iran	6 290	4 259	10 549	55	45	51
Jugoslavien ¹	5 129	4 946	10 075	60	46	53
Kina	3 091	3 430	6 521	59	56	58
Libanon	6 187	5 110	11 297	43	18	32
Pakistan	5 057	4 457	9 514	63	31	48
Somalia	4 476	4 005	8 481	33	16	25
Sri Lanka	3 142	3 035	6 177	71	52	61
Thailand	799	5 297	6 096	62	63	63
Tyrkiet	15 084	13 607	28 691	63	43	54
Vietnam	3 826	3 835	7 661	68	56	62
Efterkommere, vestlige lande	4 707	4 227	8 934	73	71	72
Efterkommere, ikke-vestlige lande	11 076	10 734	21 810	62	60	61
Personer med dansk oprindelse	1 615 097	1 580 627	3 195 724	80	74	77

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Store forskelle i beskæftigelse mellem de enkelte ikke-vestlige lande

Forskellene mellem de enkelte oprindelseslande er især bemærkelsesværdige blandt de ikke-vestlige lande. Indvandrere med oprindelse i Thailand, Vietnam, Filippinerne, Sri Lanka og Kina ligger i top med beskæftigelsesfrekvenser mellem 58 pct. (Kina) og 63 pct. (Thailand). I

en mellemgruppe finder vi indvandrere fra Tyrkiet, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Iran og Pakistan, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 48 pct. (Pakistan) og 54 pct. (Tyrkiet). Bunden udgøres af indvandrere med oprindelse i Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 25 pct. (Somalia) og 39 pct. (Afghanistan).

Meget store kønsforskelle for Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia

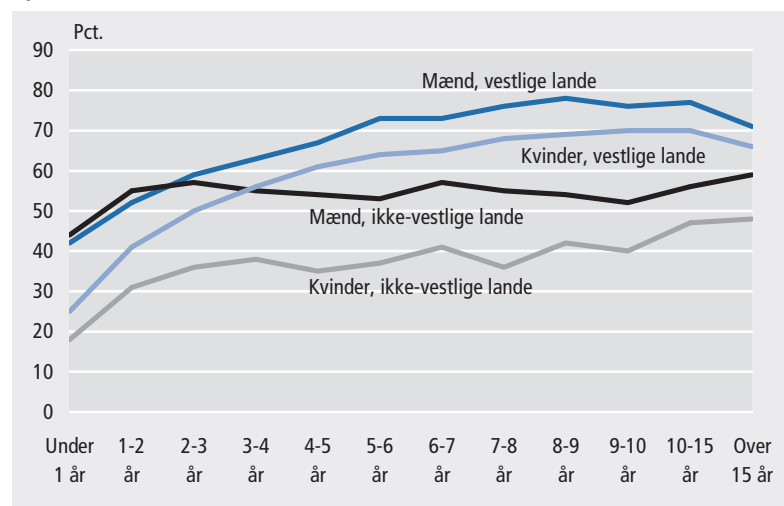
Det er kendetegnende for indvandrere fra landene med de laveste beskæftigelsesfrekvenser, at kønsforskellene er meget store. Både for indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia gælder det, at mænd har mere end dobbelt så høje beskæftigelsesfrekvenser som kvinder. Blandt mandlige indvandrere af irakisk oprindelse er der eksempelvis 42 pct. beskæftigede, mens den samme andel kun er 19 pct. for kvinderne.

Thailand og Kina har laveste kønsforskelle

Også blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan er der store kønsforskelle, idet mændene har en beskæftigelsesfrekvens på 63 pct. mod kvindernes 31 pct. Kønsforskellene er lavest blandt indvandrere fra Thailand og Kina.

Figur 2.5.

Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter deres opholdstid i Danmark. 2006

Forskelle mellem lande hænger også sammen med forskelle i opholdstid

Forskellene i beskæftigelsesfrekvenser mellem de enkelte oprindelseslande hænger blandt andet sammen med, at indvandrerne fra de enkelte lande er kommet til Danmark på forskellige tidspunkter. Fx er indvandrere fra Afghanistan og Irak blandt de ikke-vestlige indvandrergrupper i Danmark, som overordnet set har været her kortest tid. Det er på den baggrund ikke overraskende, at de også har lave beskæftigelsesfrekvenser i forhold til de fleste andre ikke-vestlige indvandrere.

Beskæftigelse stiger med opholdstid

Sammenhængen mellem opholdstid og beskæftigelsesfrekvenser fremgår af figuren ovenfor. Særligt for vestlige indvandrere er det tydeligt, at beskæftigelsesfrekvensen stiger med opholdstiden i Danmark. Tendensen er også opadgående for ikke-vestlige indvandrere, men efter en

opholdstid på 3 år stagnerer beskæftigelsesfrekvensen tilsyneladende. Igen skal man være opmærksom på, at sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere også varierer med opholdstiden. Det giver nedenstående tabel et indtryk af.

Tabel 2.5. 16-64-årige indvandrere. 2006

Oprindelsesland	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10 år og derover	Uoplyst	
Vestlige lande	22 289	10 075	10 991	51 660	864	95 879
Heraf:						
Polen	2 284	575	818	6 976	91	10 744
Ikke-vestlige lande	20 430	26 702	32 840	113 058	6 242	199 272
Heraf:						
Afghanistan	779	3 380	1 093	955	212	6 419
Bosnien-Hercegovina	324	581	2 541	11 064	265	14 775
Filippinerne	1 024	412	599	2 321	47	4 403
Indien	939	248	256	1 336	32	2 811
Irak	967	5 081	4 475	5 084	436	16 043
Iran	486	814	1 091	7 522	636	10 549
Jugoslavien ¹	116	407	2 122	7 087	343	10 075
Kina	3 114	1 279	773	1 279	76	6 521
Libanon	165	521	676	9 242	693	11 297
Marokko	148	358	729	3 116	170	4 521
Pakistan	585	859	1 066	6 769	235	9 514
Somalia	312	1 370	3 307	3 121	371	8 481
Sri Lanka	189	338	663	4 802	185	6 177
Thailand	922	1 182	1 320	2 613	59	6 096
Tyrkiet	834	1 965	3 559	21 149	1 184	28 691
Vietnam	287	480	701	5 750	443	7 661

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Kina største gruppe med opholdstid under 3 år

Blandt de ikke-vestlige indvandrere i alderen 16 til 64 år, som har været i Danmark i under 3 år, er indvandrere fra Kina fx den klart største gruppe. De udgør lidt over 15 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på under 3 år. Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere udgør indvandrere fra Kina til sammenligning kun 3 pct. Indvandrere fra Filippinerne og Indien er også stærkt repræsenterede blandt indvandrere med en opholdstid på under 3 år. For filippinerne vedkommende er der især tale om kvinder, der kommer til Danmark for at arbejde som au pair.

Mange indvandrere fra Irak har været i Danmark mellem 3 og 10 år

Blandt indvandrere med en opholdstid mellem 3 og 6 år udgør indvandrere fra Irak og Afghanistan de to største grupper. For indvandrere, der har været i Danmark mellem 6 og 10 år, er Irak, Tyrkiet, Somalia og Bosnien-Hercegovina de stærkest repræsenterede oprindelseslande.

Indvandrere fra Tyrkiet største gruppe med opholdstid over 10 år

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere, som har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år udgør 57 pct. af alle ikke-vestlige indvandrere. I denne store gruppe er der flest personer fra Tyrkiet, Bosnien-Hercegovina, Libanon og Iran.

Tabel 2.6. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere. 2006**

Oprindelsesland	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10 år og derover	Uoplyst	
	pct.					
Vestlige lande	42	64	72	69	62	63
Heraf:						
Polen	52	58	65	66	60	62
Ikke-vestlige lande	38	45	46	53	50	49
Heraf:						
Afghanistan	22	38	43	50	48	39
Bosnien-Hercegovina	39	54	47	56	47	54
Filippinerne	15	64	75	76	64	61
Indien	45	64	57	65	69	58
Irak	19	29	29	39	39	32
Iran	26	34	35	57	51	51
Jugoslavien ¹	41	48	46	55	59	53
Kina	49	63	64	69	55	58
Libanon	27	30	25	32	34	32
Marokko	31	48	48	49	40	48
Pakistan	50	46	47	48	52	48
Somalia	12	21	24	29	29	25
Sri Lanka	32	51	53	64	62	61
Thailand	41	65	66	69	56	63
Tyrkiet	42	58	54	53	55	54
Vietnam	43	46	53	65	68	62

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Også lav beskæftigelse for indvandrere fra Somalia og Libanon efter 10 års ophold

Selv om der tages højde for forskelle i opholdstid, er der ofte store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande. For indvandrere, der har været i Danmark under 3 år, er det især indvandrere fra Somalia, Filippinerne, Irak, Afghanistan og Libanon, der skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Med undtagelse af indvandrere fra Filippinerne, som generelt har høje beskæftigelsesfrekvenser, er det indvandrere fra de samme lande, som også har lave beskæftigelsesfrekvenser efter et længere ophold i landet. Fx var beskæftigelsesfrekvensen kun 32 pct. for indvandrere med oprindelse i Libanon, som har været 10 år eller mere i Danmark. For indvandrere fra Somalia med mindst 10 år i Danmark var kun 29 pct. i beskæftigelse. Til sammenligning har indvandrere fra Polen, Indien, Kina, Sri Lanka, Filippinerne, Thailand og Vietnam, som har været i Danmark i 10 år eller mere, alle en beskæftigelsesfrekvens på over 60 pct.

Mange filippinske indvandrere med kort opholdstid arbejder som au pair

Den lave beskæftigelsesfrekvens for filippinske indvandrere med under 3 års ophold skyldes, at mange filippinske indvandrere med kort opholdstid er kvinder, som er kommet til Danmark for at arbejde som au pair. Au pair tælles ikke med som beskæftigede.

Pakistanske indvandrere med kort opholdstid klarer sig relativt godt

I øvrigt er det værd at bemærke, at indvandrere fra Pakistan, som har opholdt sig i Danmark i 3 år eller mindre, har en beskæftigelsesfrekvens på 50 pct., hvilket faktisk er lidt højere end alle øvrige grupper af pakistanske indvandrere.

2.4. Selvstændige

Indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse var det således kun 6,1 pct., der var selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse var de tilsvarende andele henholdsvis 8,7 pct. og 9,2 pct.

Tabel 2.7. **Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2006**

	Selvstændige	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal		pct.
I alt	165 028	2 628 922	6,3
Indvandrere fra vestlige lande	5 209	59 942	8,7
Mænd	3 189	31 181	10,2
Kvinder	2 020	28 761	7,0
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	9 077	98 211	9,2
Mænd	6 904	55 740	12,4
Kvinder	2 173	42 471	5,1
Personer med dansk oprindelse	150 742	2 470 769	6,1
Mænd	106 611	1 294 342	8,2
Kvinder	44 131	1 176 427	3,8

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller

Beskæftigelse som selvstændig mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgjorde de selvstændiges andel kun 5,1 pct. af alle beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel 12,4 pct.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse var andelen af selvstændige mere end dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen var lidt mindre for indvandrere fra vestlige lande, og andelen af selvstændige kvindelige vestlige indvandrere er med 7 pct. også højere end de tilsvarende andele for kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse.

Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Irak og Pakistan ...

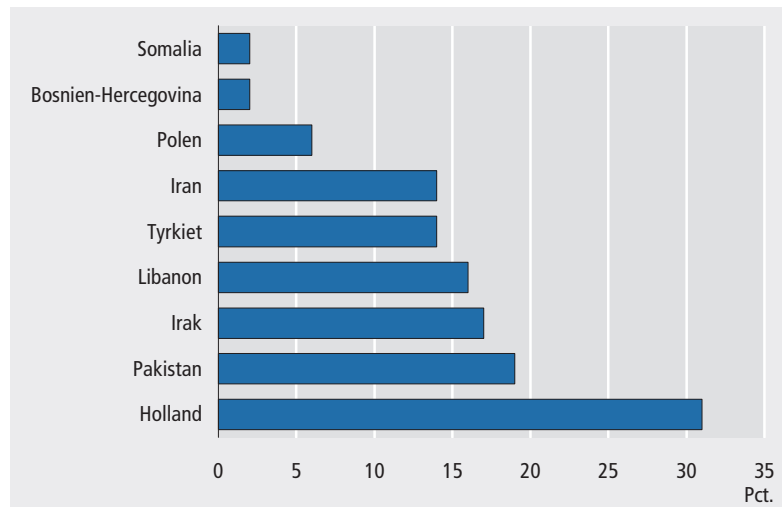
Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrerens oprindelsesland. For indvandrere fra Somalia og Bosnien-Hercegovina, der begge indgår i gruppen af ikke-vestlige lande, var kun 2 pct. af alle beskæftigede selvstændige i 2006. For indvandrere fra Polen var andelen 6 pct. Selvstændige udgjorde derimod mellem 14 pct. og 19 pct. af beskæftigelsen for indvandrere fra Iran, Tyrkiet, Libanon, Irak og Pakistan, hvilket i alle tilfælde er mere end dobbelt så højt som personer med dansk oprindelse.

... men indvandrere fra Holland har højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Holland er imidlertid klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Holland var hele 31 pct. selvstændige. De hollandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle sammen beskæftigede inden for

landbrug. I alt var der 3.971 indvandrere fra Holland i alderen 16-64 år i Danmark 1. januar 2006. Det gør hollændere til den sjette største gruppe af 16-64-årige vestlige indvandrere efter tyskere, nordmænd, svenske, polakker og islændinge.

Figur 2.6. **Selvstændiges andel af samlet beskæftigelse for 16-64-årige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2006**

2.5. Branche

Branchefordeling

I tabellen på næste side er beskæftigede 16-64-årige opdelt på 27 brancher. Tabellen viser branchefordelingen for personer med dansk oprindelse, ikke-vestlige indvandrere og vestlige indvandrere.

27 hovedgrupper

I 27-branchegrupperingen er de 825 enkelte brancher blevet opdelt på 27 hovedgrupper. I sagens natur vil mange af disse hovedgrupper være meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Flere personer med dansk oprindelse i bygge og anlæg og offentlig administration

Bygge- og anlægsvirksomhed er en af de branchegrupper, hvor personer med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenterede. Mens 6,2 pct. af alle personer med dansk oprindelse arbejdede inden for denne branchegruppe, var andelen for vestlige og ikke-vestlige indvandrere henholdsvis 3,9 pct. og 1,8 pct. Offentlig administration er en anden branchegruppe, som personer med dansk oprindelse i højere grad arbejder inden for end indvandrere.

Indvandrere i højere grad i forretningsservice og hotel- og restauration

Til gengæld er både vestlige og ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for branchegrupperne hotel- og restaurationsvirksomhed samt forretningsservice. Især for ikke-vestlige indvandrere fylder disse to branchegrupper meget. Der var således 11,3 pct. af de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere, der

arbejdede inden for hotel- og restaurationsvirksomhed. For vestlige indvandrere var andelen 5,6 pct. og for personer med dansk oprindelse kun 2,7 pct.

Tabel 2.8. **Beskæftigede 16-64-årige. 2006**

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle beskæftigede	59 942	98 211	2 470 769
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, gartneri og skovbrug	4,7	2,1	2,5
Fiskeri mv.	0,1	0,0	0,1
Råstofudvinding	0,2	0,0	0,1
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	1,9	4,2	2,5
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	0,3	0,5	0,3
Træ-, papir- og grafisk industri	1,3	1,4	1,9
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	2,3	2,2	1,8
Sten-, ler og glasindustri mv.	0,4	0,4	0,6
Jern og metalindustri	5,2	6,5	6,2
Møbelindustri og anden industri	0,9	0,9	0,9
Energi- og vandforsyning	0,3	0,1	0,5
Bygge- og anlægsvirksomhed	3,9	1,8	6,9
Handel m. biler, autorep., servicestationer	0,9	1,4	2,3
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	6,6	4,0	5,9
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	4,3	8,0	7,1
Hotel- og restaurationsvirksomhed	5,6	11,3	2,7
Transportvirksomhed	4,3	6,4	4,4
Post og telekommunikation	1,4	2,3	1,8
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	1,8	0,8	2,9
Udlejning og ejendomsformidling	1,3	0,8	1,6
Forretningsservice mv.	14,6	18,9	9,5
Offentlig administration mv.	2,5	2,2	5,6
Undervisning	10,0	5,5	7,7
Sundhedsvæsen mv.	6,8	3,9	6,0
Sociale institutioner mv.	11,2	10,2	12,6
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	6,5	3,8	5,2
Uoplyst erhverv	0,7	0,4	0,2

Forretningsservice omfatter blandt andet mange rengøringsvirksomheder

Inden for forretningsservice arbejdede hele 18,9 pct. af de ikke-vestlige indvandrere. De tilsvarende andele var 14,6 pct. for vestlige indvandrere og 9,6 pct. for personer med dansk oprindelse. Forretningsservice er en meget sammensat branchegruppe, som både omfatter virksomheder, der arbejder med IT-service, forskning, udvikling, rådgivning og rengøring mv. En væsentlig årsag til den store overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her. De forholdsvis mange ikke-vestlige indvandrere, der er beskæftigede som rengøringsassistenter, vil derfor stå som beskæftigede inden for branchegruppen forretningsservice.

Mange vestlige indvandrere i undervisning

Det er værd at bemærke, at 10 pct. af de vestlige indvandrere er beskæftiget inden for undervisning. Det er en højere andel end personer med dansk oprindelses 7,7 pct.

Hver femte indvandrer fra Pakistan og Tyrkiet beskæftiget i forretningsservice

Nedenstående tabel viser fordelingen på brancher af 16-64-årige indvandrere fra henholdsvis Tyrkiet, Bosnien-Hercegovina, Irak og Pakistan, som alle hører til i gruppen af ikke-vestlige lande. Andelen i forretningsservice er især høj for indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan, hvor henholdsvis 20,0 pct. og 20,4 pct. var beskæftigede inden for denne branche.

Tabel 2.9. **Beskæftigede 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere fra udvalgte lande. 2006**

Branche	Tyrkiet	Bosnien-Hercegovina	Irak	Pakistan
Alle beskæftigede	15 372	7 954	5 107	4 548
	pct.			
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0	100,0
Landbrug, gartneri og skovbrug	0,7	0,5	0,6	0,2
Fiskeri mv.	.	.	0,1	.
Råstofudvinding	0,0	0,1	.	.
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	3,8	6,0	3,8	1,9
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	0,4	1,1	0,4	0,1
Træ-, papir- og grafisk industri	1,0	3,7	1,6	0,3
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	3,2	2,4	1,7	2,3
Sten-, ler og glasindustri mv.	0,6	0,8	0,3	0,1
Jern og metalindustri	5,4	12,8	3,7	2,9
Møbelindustri og anden industri	0,8	2,1	1,0	0,2
Energi- og vandforsyning	0,1	0,2	0,1	0,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	1,3	3,8	1,8	0,6
Handel m. biler, autorep., servicestationer	1,0	3,1	2,0	0,8
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	4,4	4,0	2,7	3,4
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	7,2	9,4	15,7	13,4
Hotel- og restaurationsvirksomhed	18,8	4,1	15,7	7,3
Transportvirksomhed	6,8	4,3	5,7	20,4
Post og telekommunikation	1,5	1,2	1,7	3,2
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	0,4	0,4	0,7	0,7
Udlejning og ejendomsformidling	0,7	1,1	0,6	0,3
Forretningsservice mv.	20,0	13,6	14,4	20,4
Offentlig administration mv.	2,0	3,0	1,9	2,6
Undervisning	5,2	4,6	3,3	5,3
Sundhedsvæsen mv.	2,3	3,4	5,1	2,8
Sociale institutioner mv.	8,9	11,4	8,2	6,4
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	2,9	2,8	6,8	3,2
Uoplyst erhverv	0,7	0,1	0,6	0,9

Indvandrere fra Bosnien ofte beskæftiget inden for jern- og metalindustri

For indvandrere fra Bosnien-Hercegovina lægger man mærke til, at 12,4 pct. var beskæftigede inden for jern- og metalindustri. Det er en høj andel både sammenlignet med andre grupper af indvandrere og personer med dansk oprindelse, som kun havde en beskæftigelsesandel på 6,2 pct. inden for denne branchegruppe.

Hotel- og restauration særligt udbredt blandt tyrkiske indvandrere

Især indvandrere fra Tyrkiet og Irak har en høj beskæftigelse inden for hotel og restaurationsvirksomhed. Andelen var henholdsvis 18,8 pct. for tyrkiske indvandrere og 15,7 pct. for irakiske indvandrere, mens kun 4,1 pct. af de bosniske indvandrere og 7,3 pct. af de pakistanske indvandrere arbejdede inden for denne branchegruppe.

Mange pakistanske indvandrere arbejder inden for transport

De pakistanske indvandrere skiller sig til gengæld ud med en meget høj andel beskæftigede inden for transportvirksomhed. Hele 20,4 pct. af alle pakistanske indvandrere arbejdede således inden for denne branche. For indvandrere fra de tre øvrige viste oprindelseslande ligger andelen i alle tilfælde under 7 pct. Sammenlignet med 4,4 pct. af de beskæftigede med dansk oprindelse i transportvirksomhed, er andelen af pakistanere også usædvanlig høj.

Transport omfatter blandt andet taxivirksomheder

I branchegruppen transportvirksomhed finder vi blandt andet taxivirksomheder, og det er først og fremmest personer, der er beskæftigede som taxachauffører, som er årsagen til de pakistanske indvandreres overrepræsentation inden for transportvirksomhed.

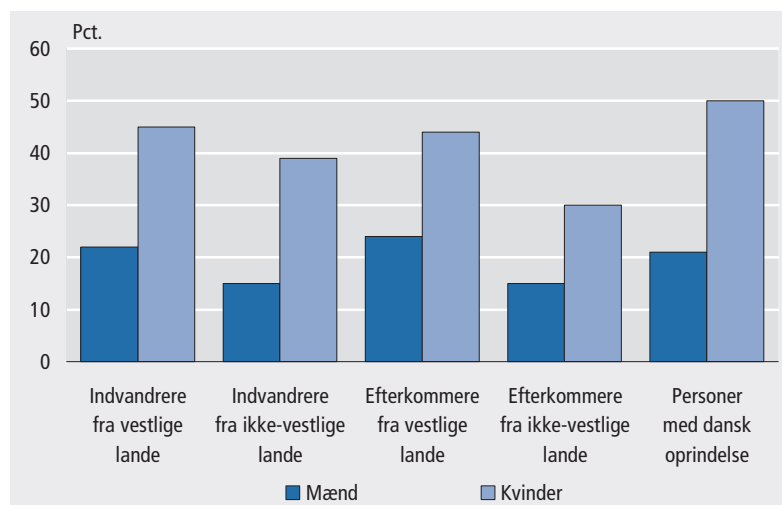
Færre indvandrere er beskæftiget i den offentlige sektor

Blandt alle beskæftigede 16-64-årige mænd med dansk oprindelse arbejdede 21 pct. i den offentlige sektor. For de kvinder med dansk oprindelse var andelen 50 pct. Kønsforskellen i offentlig og privat beskæftigelse gør sig gældende for alle typer af herkomst. Generelt er andelen med offentlig beskæftigelse dog lavere blandt indvandrere og efterkommere. Fx er det blandt ikke-vestlige indvandrere kun 15 pct. af mændene og 39 pct. af kvinderne, der arbejder i den offentlige sektor. For vestlige indvandrere er de tilsvarende andele 22 pct. for mænd og 45 pct. for kvinder.

Få indvandrere arbejder som lærere, pædagoger og sygeplejersker

Blandt de offentligt beskæftigede findes blandt andet store grupper som folkeskolelærere, pædagoger og sygeplejersker. At relativt flere personer med dansk oprindelse end ikke-vestlige indvandrere arbejder i den offentlige, skal blandt andet ses i lyset af, at der er forholdsvis få ikke-vestlige indvandrere inden for disse fag.

Figur 2.7. **Andel 16-64-årige beskæftigede i den offentlige sektor. 2006**

2.6. Alder ved indvandring

Indvandringsalder for 20-24-årige

Den 1. januar 2006 var der i alt 32.915 indvandrere i Danmark i alderen 20-24 år. Heraf var 21.676 indvandrere fra ikke-vestlige lande svarende til 66 pct. For næsten alle 20-24-årige indvandrere i Danmark ved man, hvor gamle de var, da de første gang indvandrede til Danmark.

Tabel 2.10. 20-24-årige indvandrere. 2006

Alder ved 1. indvandring	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt
I alt	11 239	21 676	32 915
0-5 år	649	3 312	3 961
6-11 år	585	4 404	4 989
12-17 år	692	5 431	6 123
18-24 år	9 256	7 689	16 945
Uoplyst	57	840	897

Kort opholdstid for 20-24-årige vestlige indvandrere

82 pct. af de 20-24-årige vestlige indvandrere, der befandt sig i Danmark 1. januar 2006 kom til Danmark, da de var mellem 18 og 24 år gamle. Den tilsvarende andel for 20-24-årige ikke-vestlige indvandrere var kun 35 pct. Det er især vestlige indvandrere, der kommer til Danmark for at studere, som er årsagen til, at så stor en del af de 20-24-årige vestlige indvandrere har været i Danmark relativt kort tid.

Ikke-vestlige indvandrere er en mere sammensat gruppe

De 20-24-årige ikke-vestlige indvandrere er en langt mere sammensat gruppe. Blandt alle de 21.676 ikke-vestlige indvandrere mellem 20 og 24 år var der således 7.716, der kom til Danmark, da de var under 12 år gamle. Det svarer til en andel på 35 pct.

Alder ved indvandring kan påvirke uddannelse og beskæftigelse

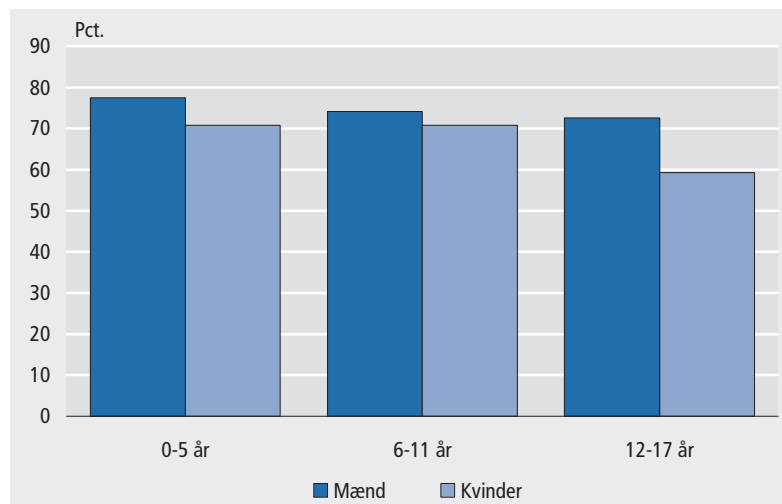
Det er nærliggende at antage, at alderen ved indvandring har betydning for, hvordan personen senere klarer sig på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Når det gælder 20-24-årige indvandrere, kan man forestille sig, at en indvandrer, som meget tidligt i sit liv er blevet påvirket med dansk sprog, har nogle indlæringsmæssige fordele i forhold til en indvandrer, der først er kommet til Danmark som 15-årig. Jo yngre indvandrer er ved indvandringen, jo mere sandsynligt er det, at vedkommende kan lære at tale og forstå dansk sprog og kultur på samme niveau som indfødte danskere.

Indvandrere der var under 6 år ved indvandring, klarer sig bedst blandt 20-24-årige ikke-vestlige mænd

For de mandlige 20-24-årige ikke-vestlige indvandrere er andelen i beskæftigelse eller under uddannelse 77,5 pct. for de personer, som indvandrede til Danmark, da de var under 6 år. Var indvandringsalderen 6-11 år eller 12-17 år, er den tilsvarende andel under uddannelse eller i beskæftigelse henholdsvis 74,1 pct. og 72,6 pct. For de 20-24-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere tyder det altså på, at der er en positiv sammenhæng mellem tidlig indvandring og evnen til at klare sig på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet.

Figur 2.8. 20-24-årige ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse eller under uddannelse fordelt efter indvandringsalder. 2006

Men de ligger fortsat klart under 20-24-årige med dansk oprindelse

For mænd med dansk oprindelse i alderen 20-24 år er andelen i beskæftigelse eller under uddannelse 88,5 pct. Selv for de 20-24-årige mandlige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, der kom hertil meget tidligt, er andelen i beskæftigelse eller under uddannelse altså klart lavere end blandt 20-24-årige med dansk oprindelse.

Indvandrere, der var fyldt 12 år ved indvandring, klarer sig dårligst blandt de 20-24-årige ikke-vestlige kvinder ...

For 20-24-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere er andelen i beskæftigelse eller uddannelse 70,8 pct. både for de kvinder, der kom til Danmark, mens de var under 6 år, og for dem, der var i alderen 6 til 11 år. Til gengæld er andelen i beskæftigelse eller uddannelse med 59,3 pct. klart lavere for de 20-24-årige kvinder, der var mellem 12 og 17 år, da de indvandrede til Danmark. Også for kvinder er der altså en sammenhæng mellem indvandringsalder og andelen i beskæftigelse eller under uddannelse, men i modsætning til mændene er det tilsyneladende først, når de indvandrer i en alder af mindst 12 år, at det begynder at få negativ betydning.

... men tidligt indvandrede klarer sig også dårligere end kvinder med dansk oprindelse

For kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 er andelen i beskæftigelse eller under uddannelse hele 86,5 pct. Det er 15,7 procentpoint mere end ikke-vestlige kvindelige indvandrere i samme aldersgruppe, som kom til Danmark, da de var under 6 år. For mændene er den tilsvarende forskel kun 11 procentpoint.

Sammenhæng mellem indvandringsalder og oprindelsesland

Som det allerede er fremgået af dette kapitel, er der inden for gruppen af ikke-vestlige lande store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande, hvad beskæftigelsesfrekvensen angår. I ovenstående figur med indvandringsalder vil denne forskel også have en vis indflydelse, idet de forskellige grupper af indvandrere fra ikke-vestlige lande i høj grad er kommet til Danmark i forskellige perioder. For de 20-24-årige indvandrere, der kom til Danmark som 0-5-årige er der således forholdsvis mange med oprindelse i Iran, Libanon og Sri Lanka, mens der i gruppen

af indvandrere, der kom til Danmark som 12-17-årige er mange med oprindelse i Irak, Afghanistan, Bosnien-Hercegovina og Somalia.

Indvandring fra Tyrkiet ikke begrænset til enkelt kort periode

Da der er betydelige forskelle mellem de enkelte oprindelseslande, burde en undersøgelse af sammenhænge mellem indvandringsalder og andelen i beskæftigelse eller under uddannelse ideelt set kun følge indvandrere fra samme oprindelsesland. Det er kun blandt 20-24-årige indvandrere med Tyrkiet som oprindelsesland, at talgrundlaget er tilstrækkelig stort til at lave denne undersøgelse, idet indvandring fra Tyrkiet ikke er begrænset til bestemte forholdsvis korte perioder. Der findes derfor relativt mange 20-24-årige tyrkiske indvandrere i alle de tre anvendte kategorier af indvandringsalder.

Tabel 2.11. 20-24-årige indvandrere med tyrkisk oprindelse. 2006

Indvandringsalder	Beskæftiget eller under uddannelse	Alle	Andel beskæftiget eller under uddannelse
	antal		
I alt	1 412	2 111	66,9
0-5 år	430	528	81,4
6-11 år	341	495	68,9
12-17 år	296	419	70,6
18-24 år	329	640	51,4
Uoplyst	16	29	55,2

Tyrkiske indvandrere i alderen 20-24 år, der kom til Danmark som 0-5-årige, klarer sig bedst

De 528 tyrkiske indvandrere i alderen 20-24 år, som kom til Danmark, da de var under 6 år, klarer sig tydeligt bedre end de øvrige grupper af 20-24-årige tyrkiske indvandrere. 81,4 pct. af de tyrkiske indvandrere i alderen 20-24 år, som kom til Danmark som 0-5-årig var således enten i beskæftigelse eller under uddannelse. Der er derimod ikke den store forskel mellem 20-24-årige tyrkiske indvandrere, som indvandrede til Danmark, da de var enten 6-11 år eller 12-17 år. For personer med en indvandringsalder på 6 til 11 år er andelen i beskæftigelse eller under uddannelse 68,9 pct., mens den tilsvarende andel er 70,6 pct. for personer med en indvandringsalder på 12 til 17 år. Tilsyneladende klarer de tyrkiske indvandrere, som kom hertil som 12-17-årige, sig altså bedre end dem, der kom hertil som 6-11-årige. Forskellen er dog så lille, at man ikke kan konkludere noget på den baggrund. Det resultat, som står klart, er, at tyrkiske indvandrere i alderen 20-24 år, der kom til Danmark, da de var under 6 år, gennemsnitligt set klarer sig bedre end de øvrige grupper af 20-24-årige tyrkiske indvandrere. Dette resultat antyder, at indvandreres muligheder for at klare sig godt i Danmark er størst for dem, der indvandrer, mens de er børn og under 6 år.

2.7. Socioøkonomisk status

Socioøkonomisk status

I tabellerne 2.12 og 2.13 er alle 16-64-årige fordelt på socioøkonomisk status og herkomst for henholdsvis mænd og kvinder. De forskellige typer af socioøkonomisk status kan overordnet opdeles i de tre grupper beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken.

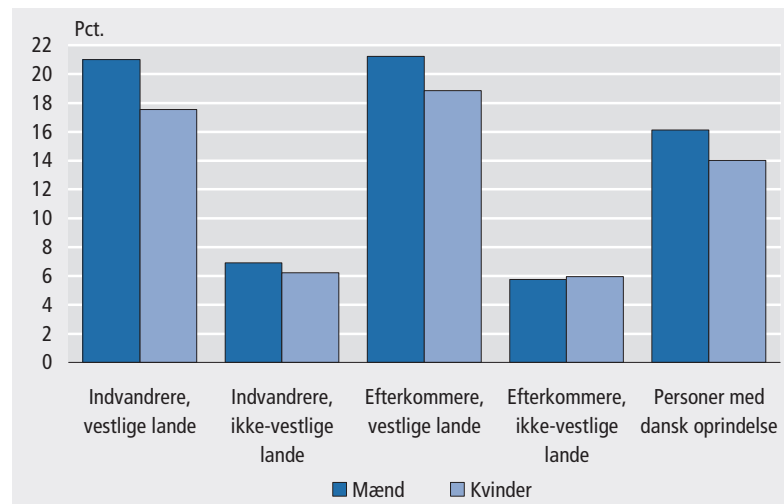
Personer med dansk og vestlig oprindelse beskæftiget på højere niveau

Det er allerede beskrevet, at personer med dansk oprindelse har højere beskæftigelsesfrekvenser end indvandrere og efterkommere, og at vestlige indvandrere og efterkommere igen ligger højere end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Af opdelingen på socioøkonomisk status fremgår det, at beskæftigede med dansk oprindelse samt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er beskæftiget på højere niveauer end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Topledere og lønmodtagere på højeste niveau ...

Blandt de vestlige indvandrere med beskæftigelse havde 21 pct. af mændene og 18 pct. af kvinderne et job som topleder eller lønmodtager på højeste niveau. For ikke-vestlige indvandrere var de tilsvarende andele kun 7 pct. for mændene og 6 pct. for kvinderne.

Figur 2.9. 16-64-årige beskæftigede som topleder eller lønmodtager på højeste niveau. 2006

... flest blandt vestlige indvandrere og efterkommere

Både vestlige indvandrere og efterkommere har højere andele, der er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau end personer med dansk oprindelse. Det gælder for begge køn.

Lav andel blandt ikke-vestlige efterkommere skyldes blandt andet aldersfordeling

De beskæftigede ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ligger omtrent på samme lave niveau, hvad angår andelen, som har beskæftigelse som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. For efterkommerens vedkommende er det i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge, og mange kan alene pga. deres unge alder endnu ikke have afsluttet en videregående uddannelse. Der er derfor også kun få ikke-vestlige efterkommere, der arbejder som lønmodtagere på højeste niveau.

Flere arbejdsløse blandt ikke-vestlige indvandrere

Både blandt mænd og kvinder skiller de ikke-vestlige indvandrere sig ud som gruppen, der har den højeste andel arbejdsløse. Både hos mændene og kvinderne har 7 pct. af de ikke-vestlige indvandrere en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For ingen af de øvrige grupper ligger denne andel højere end 4 pct.

Tabel 2.12. 16-64-årige mænd. 2006

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	47 109	99 190	4 707	11 076	1 615 097
Beskæftigede	31 181	55 740	3 439	6 825	1 294 342
Selvstændige	3 140	6 829	277	395	106 094
Medarbejdende ægtefælle	49	75	2	2	517
Topledere i virksomheder mv.	882	236	128	39	49 090
Lønmodtager på højeste niveau	5 666	3 618	602	354	159 691
Lønmodtager på mellemniveau	3 624	2 675	467	392	167 883
Lønmodtager på grundniveau	7 332	17 991	970	2 933	477 121
Øvrige lønmodtagere	10 488	24 316	993	2 710	333 946
Arbejdsløse	1 404	7 321	144	395	41 731
Uden for arbejdsstyrken i alt	14 524	36 129	1 124	3 856	279 024
Midlertidigt uden for arb.styrk.	799	7 045	114	321	27 725
- Beskæftiget uden løn	80	690	19	24	3 668
- Orlov fra ledighed	5	82	-	3	111
- Uddannelsesforanstaltning	172	1 545	16	68	4 392
- Anden aktivering	141	1 707	22	96	5 066
- Barselspenge	6	15	-	3	58
- Sygedagpenge	153	953	19	42	5 071
- Revalidering	126	623	22	54	5 736
- Introduktionsuddannelse	3	601	-	5	5
- Ledighedsydelse	64	166	6	2	2 041
- Aktivering (kontanthjælp)	49	663	10	24	1 577
Tilbagetrækning	1 270	1 268	23	1	53 393
- Efterlønsmodtager	1 246	1 191	23	1	52 799
- Overgangsydelse	24	77	-	-	594
Pensionister	1 802	8 715	258	195	87 204
- Tjenestemandspension	96	58	19	19	7 148
- Førtidspensionist	1 706	8 657	239	176	80 056
Andre	10 653	19 101	729	3 339	110 702
- Introduktionsydelse	-	396	-	2	-
- Kontanthjælp	543	6 221	92	254	17 077
- Personer under uddannelse	2 144	4 408	328	1 956	56 481
- Øvrige	7 966	8 076	309	1 127	37 144
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Beskæftigede	66	56	73	62	80
Arbejdsløse	3	7	3	4	3
Uden for arbejdsstyrken i alt	31	36	24	35	17
Midlertidigt uden for arb.styrk.	2	7	2	3	2
Tilbagetrækning	3	1	0	0	3
Pensionister	4	9	5	2	5
Andre	23	19	15	30	7

Tabel 2.13. 16-64-årige kvinder. 2006

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	48 770	100 082	4 227	10 734	1 580 627
Beskæftigede	28 761	42 471	3 009	6 400	1 176 427
Selvstændige	1 603	1 902	131	111	38 793
Medarbejdende ægtefælle	417	271	10	2	5 338
Topledere i virksomheder mv.	325	79	40	13	17 702
Lønmodtager på højeste niveau	4 721	2 568	527	369	147 176
Lønmodtager på mellemniveau	5 626	3 799	636	660	266 719
Lønmodtager på grundniveau	8 386	14 148	1 067	3 126	483 425
Øvrige lønmodtagere	7 683	19 704	598	2 119	217 274
Arbejdsløse	1 482	6 925	143	445	47 621
Uden for arbejdsstyrken i alt	18 527	50 686	1 075	3 889	356 579
Midlertidigt uden for arb.styrk.	1 365	12 548	151	447	48 044
- Beskæftiget uden løn	114	914	8	27	4 740
- Orlov fra ledighed	29	164	3	8	1 067
- Uddannelsesforanstaltning	288	3 341	32	96	7 463
- Anden aktivering	164	2 642	16	72	5 459
- Barselspenge	167	758	19	112	5 469
- Sygedagpenge	196	1 054	24	46	7 012
- Revalidering	217	891	34	47	10 654
- Introduktionsuddannelse	16	1 254	-	8	2
- Ledighedsydelse	116	217	10	3	4 414
- Aktivering (kontanthjælp)	58	1 313	5	28	1 764
Tilbagetrækning	1 621	688	27	2	73 877
- Efterlønsmodtager	1 582	640	25	2	72 337
- Overgangsydelse	39	48	2	-	1 540
Pensionister	2 414	7 178	208	147	111 436
- Tjenestemandspension	137	73	6	15	6 056
- Førtidspensionist	2 277	7 105	202	132	105 380
Andre	13 127	30 272	689	3 293	123 222
- Introduktionsydelse	-	688	-	9	1
- Kontanthjælp	761	10 224	80	251	18 067
- Personer under uddannelse	2 733	5 259	322	2 077	61 332
- Øvrige	9 633	14 101	287	956	43 822
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Beskæftigede	59	42	71	60	74
Arbejdsløse	3	7	3	4	3
Uden for arbejdsstyrken i alt	38	51	25	36	23
Midlertidigt uden for arb.styrk.	3	13	4	4	3
Tilbagetrækning	3	1	1	0	5
Pensionister	5	7	5	1	7
Andre	27	30	16	31	8

Personer uden for arbejdsstyrken

Personer uden for arbejdsstyrken kan yderligere opdeles i de fire hovedgrupper midlertidigt uden for arbejdsstyrken, tilbagetrækning, pensionister og andre uden for arbejdsstyrken. Ikke-vestlige indvandrere har højere andele uden for arbejdsstyrken. Der er således 36 pct. af

mændene og hele 51 pct. af kvinderne blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er uden for arbejdsstyrken. Både hos mændene og kvinderne er førtidspensionister, kontanthjælp og øvrige uden for arbejdsstyrken de tre største enkelte socioøkonomiske kategorier blandt de ikke-vestlige indvandrere uden for arbejdsstyrken. Personer, som er placeret i øvrige uden for arbejdsstyrken, modtager ingen former for offentlige ydelser og er heller ikke under uddannelse. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere omfatter øvrige uden for arbejdsstyrken 14 pct. af alle 16-64-årige.

Midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Midlertidigt uden for arbejdsstyrken er en sammensat gruppe, der både indeholder personer på barsels- og sygedagpenge samt deltagere i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger som aktivering og revalidering. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er henholdsvis 7 pct. af mændene og 13 pct. af kvinderne midlertidigt uden for arbejdsstyrken, og det er for begge køns vedkommende aktivering enten i form af uddannelsesforanstaltninger eller anden aktivering, som udgør de to største enkelte grupper.

Mange ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt de ikke-vestlige efterkommere er henholdsvis 35 pct. af mændene og 36 pct. af kvinderne uden for arbejdsstyrken. Det kan umiddelbart lyde som en meget høj andel. Det er dog værd at bemærke, at det for begge køn gælder, at over halvdelen af dem, som er uden for arbejdsstyrken, er under uddannelse, hvilket afspejler den unge alder blandt de ikke-vestlige efterkommere.

3. Uddannelse

Sammenfatning

To ud tre indvandrere over 15 år har ikke afsluttet nogen uddannelse i Danmark, og deres uddannelsesniveau kendes derfor ikke.

Indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i Danmark, har en højere beskæftigelsesfrekvens end øvrige indvandrere.

Ligesom for personer med dansk oprindelse er der for indvandrere med en afsluttet uddannelse i Danmark en tendens til, at beskæftigelsesfrekvensen er højest for de personer, der har afsluttet de længste uddannelser.

For indvandrere og personer med dansk oprindelse med samme uddannelsesniveau er beskæftigelsesfrekvensen højest for personer med dansk oprindelse på alle niveauer. Forskellen er mindst blandt personer med mellemlange videregående uddannelser.

De 16-29-årige indvandrere under uddannelse har i mindre grad arbejde ved siden af uddannelsen sammenlignet med unge med dansk oprindelse.

Blandt de personer, der afsluttede en uddannelse i 2004, var andelen af beskæftigede året efter højest for personer med dansk oprindelse. Særligt blandt dem, der afsluttede en lang videregående uddannelse, er beskæftigelsesfrekvensen betydeligt højere for personer med dansk oprindelse end for indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Både for personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande var der lidt flere kvinder end mænd, der afsluttede en uddannelse i 2004.

3.1. Højeste fuldførte uddannelse

Uddannelsesniveau kendes ikke for to ud af tre indvandrere

Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave meningsfulde sammenligninger mellem uddannelsesniveau hos indvandrere og personer med dansk oprindelse. Blandt indvandrere over 15 år var der 1. januar 2006 hele 68 pct., som ikke havde taget nogen uddannelse i Danmark. Til sammenligning var der kun henholdsvis 3 pct. af personer med dansk oprindelse og 7 pct. af efterkommerne med uoplyst uddannelse.

Halvdelen af efterkommerne over 15 år er mellem 16 og 24 år

I forhold til personer med dansk oprindelse er efterkommere over 15 år en meget ung gruppe. Blandt hele gruppen af efterkommere over 15 år udgjorde de 16-24-årige 52 pct. For personer med dansk oprindelse over 15 år var den tilsvarende andel af 16-24-årige kun 12 pct. I forhold til personer med dansk oprindelse er der altså en meget stor andel af efterkommerne, der aldersmæssigt befinder sig på et tidspunkt i deres liv, hvor det er normalt at være under uddannelse. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er der derfor ikke overraskende en større andel efterkommere, som kun har afsluttet en grundskole eller ungdomsuddannelse.

Tabel 3.1. Højeste fuldførte uddannelse for personer over 15 år. 2006

Højeste fuldførte uddannelse	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
I alt	326 020	31 596	3 987 030	4 344 646
	pct.			
Grundskole	13	51	34	32
Almengymnasial uddannelse	2	10	5	5
Erhvervsgymnasial uddannelse	1	5	2	2
Erhvervsfaglig uddannelse	8	13	34	31
Kort videregående uddannelse	2	3	4	4
Mellemlang videregående uddannelse	4	5	11	11
Bachelor	1	2	1	1
Lang videregående uddannelse	3	4	5	5
Uoplyst uddannelse	68	7	3	8

Mange efterkommere har kun grundskole som højeste fuldførte uddannelse ...

Når man deler personer med dansk oprindelse og efterkommere op i enkelte aldersgrupper, som det er gjort i figurene på næste side, bliver forskellen i uddannelsesniveau mindre. Det er dog tydeligt, at der fortsat er en større andel af efterkommerne, som kun har en grundskoleuddannelse som højeste afsluttede uddannelsesniveau. Fx var der blandt de 20-24-årige efterkommere 46 pct., der havde grundskole som højeste fuldførte uddannelse, mens den tilsvarende andel for 20-24-årige med dansk oprindelse var 34 pct.

... blandt 25-29-årige er andelen 35 pct.

Blandt de 25-29-årige efterkommere var der 35 pct., som fortsat ikke havde nogen højere uddannelse end en grundskole uddannelse. Det er betydeligt højere end for 25-29-årige personer med dansk oprindelse, hvor andelen var 18 pct.

Færre efterkommere har afsluttet en erhvervsuddannelse

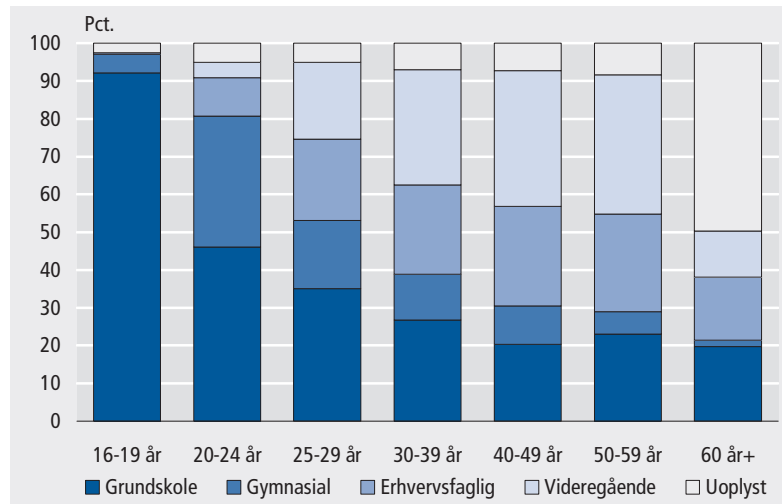
De større andele efterkommere, som kun har en grundskole eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte, afspejler, at der er færre efterkommere som fuldfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Blandt de 25-29-årige var der henholdsvis 65 pct. af personer med dansk oprindelse og 42 pct. af efterkommerne, som havde fuldført enten en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. For de 30-39-årige var de tilsvarende andele 74 pct. for personer med dansk oprindelse og 54 pct. for efterkommerne.

83 pct. af de 25-29-årige efterkommere har ikke-vestlig oprindelse

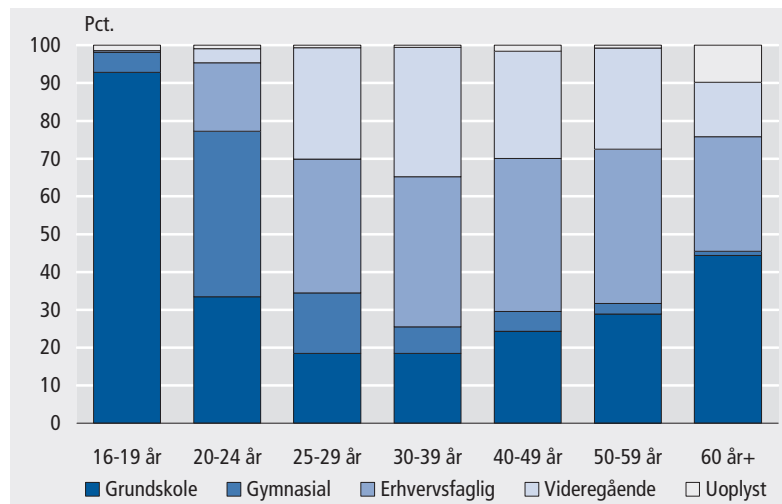
Når man ser på forskellige generationer af efterkommere skal man også være opmærksom på forskelle i deres sammensætning af oprindelseslande. Jo yngre efterkommerne er, jo større er andelen, som er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de 16-19-årige efterkommere var der således 90 pct., som var af ikke-vestlig oprindelse. For de 25-29-årige og 30-39-årige udgjorde de ikke-vestlige efterkommere henholdsvis 83 pct. og 58 pct.

Figur 3.1. Efterkommere fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. 2006

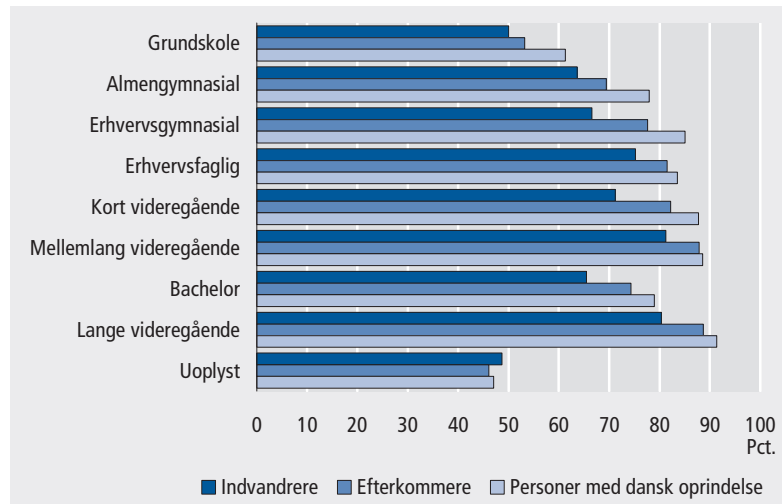
Figur 3.2. Personer med dansk oprindelse fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. 2006

3.2. Uddannelse og beskæftigelse

Personer med dansk oprindelse har højere beskæftigelse end indvandrere med samme uddannelsesniveau

På alle uddannelsesniveauer er beskæftigelsesfrekvensen for personer med dansk oprindelse højere end for indvandrere og efterkommere. Blandt personer med dansk oprindelse med en erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte var der fx 83 pct., som var i beskæftigelse. For indvandrere og efterkommere med det samme uddannelsesniveau var beskæftigelsesfrekvenserne henholdsvis 75 pct. og 81 pct.

Figur 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2006**

Anm.: Kun personer med uddannelser taget i Danmark indgår i denne opgørelse.

Beskæftigelse stiger med uddannelsesniveau uanset herkomst

Generelt er beskæftigelsesfrekvenserne stigende med uddannelsesniveauet, både for indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse. Selv om indvandrere generelt har lavere beskæftigelsesfrekvenser, har uddannelse også en stor positiv beskæftigelsesmæssig effekt for indvandrere. Fx var 81 pct. af indvandrerne med en mellemlang videregående uddannelse i beskæftigelse. Indvandrere med grundskole og uoplyst som højeste fuldførte uddannelse havde til sammenligning beskæftigelsesfrekvenser på kun 50 pct. og 49 pct.

Kun uddannelser taget i Danmark indgår i opgørelsen

Det er vigtigt at huske på, at kun uddannelser taget i Danmark indgår. Derfor har 68 pct. af indvandrerne uoplyst uddannelsesniveau. Den tilsyneladende succesfulde gruppe af indvandrere med mellemlange videregående uddannelser udgør kun 4 pct. af alle 16-64-årige indvandrere.

Små forskelle mellem personer med samme uddannelsesniveau

Det er værd at bemærke, at der er meget små forskelle i beskæftigelsesfrekvenser mellem personer med dansk oprindelse og efterkommere, der befinder sig på samme uddannelsesniveau. For uddannelsesniveauerne erhvervsfaglig, mellemlang videregående og lang videregående, som tilsammen udgør langt de fleste erhvervskompetencegivende uddannelser, er forskellene særligt små.

Hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

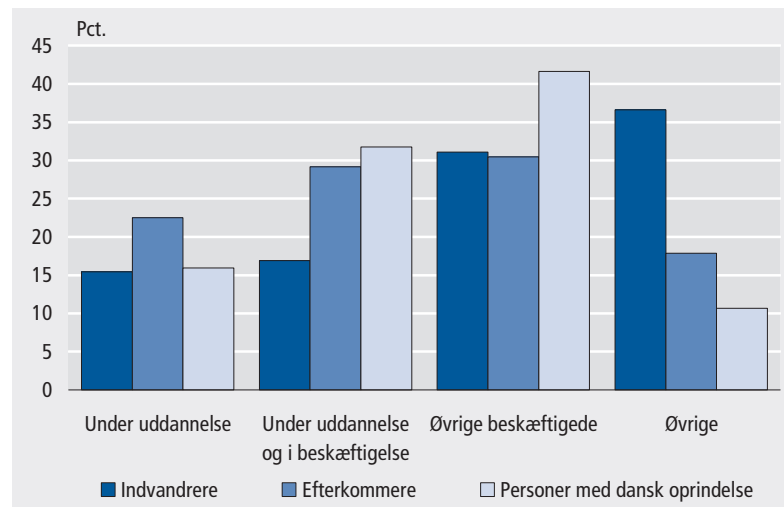
Blandt personer med dansk oprindelse i alderen 16 til 29 år er 73 pct. i beskæftigelse. Af de 27 pct., som ikke er beskæftigede, er 16 pct. under uddannelse, mens de resterende 11 pct. hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Næsten en tredjedel af de 16-29-årige med dansk oprindelse er både under uddannelse og i beskæftigelse.

Kun 48 pct. af de 16-29-årige indvandrere er i beskæftigelse

Blandt indvandrere er kun 48 pct. i beskæftigelse, mens andelen for efterkommere er 60 pct. Der er 37 pct. af de 16-29-årige indvandrere, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. At der er flere

indvandrere, som hverken er beskæftigede eller under uddannelse, er ikke i sig selv overraskende. En del af de 16-29-årige indvandrere har kun været i Danmark i få år, mens efterkommere og personer med dansk oprindelse stort set alle er født i Danmark.

Figur 3.4. 16-29-årige under uddannelse eller i beskæftigelse. 2006

Flere 16-29-årige efterkommere er under uddannelse

52 pct. af de 16-29-årige efterkommere er under uddannelse. Det er en højere andel end for både personer med dansk oprindelse og indvandrere. Den højere andel under uddannelse blandt efterkommere afspejler, at 16-29-årige efterkommere i gennemsnit er yngre end 16-29-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Hele 43 pct. af de 16-29-årige efterkommere er således mellem 16 og 20 år. For indvandrere og personer med dansk oprindelse er de tilsvarende andele kun henholdsvis 18 pct. og 29 pct.

Indvandrere har i mindre grad arbejde ved siden af deres uddannelse

Blandt de 16-29-årige, der er under uddannelse, har næsten to tredjedele af personerne med dansk oprindelse også beskæftigelse i et eller andet omfang. For de 16-29-årige indvandrere og efterkommere er der tale om henholdsvis 52 pct. og 57 pct. Det er altså mere almindeligt for en person med dansk oprindelse at have arbejde ved siden af sin uddannelse end for indvandrere og efterkommere.

3.3. Nyuddannede

Afsluttet erhvervsuddannelse i 2004

I året 2004 var der i alt 86.346 personer, der afsluttede en erhvervs-kompetencegivende uddannelse i Danmark. Heraf var 7.454 personer enten indvandrere eller efterkommere.

Især erhvervsfaglige uddannelser for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ...

For 60 pct. af de ikke-vestlige indvandrere, der afsluttede en uddannelse i 2004, var der tale om en erhvervsfaglig uddannelse. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige efterkommere var 66 pct. Der er her en tydelig forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efter-

kommere. Blandt de vestlige indvandrere og efterkommere, som afsluttede en erhvervsuddannelse i 2004, var det således kun 27 pct. og 35 pct., som afsluttede en uddannelse på erhvervsfagligt niveau.

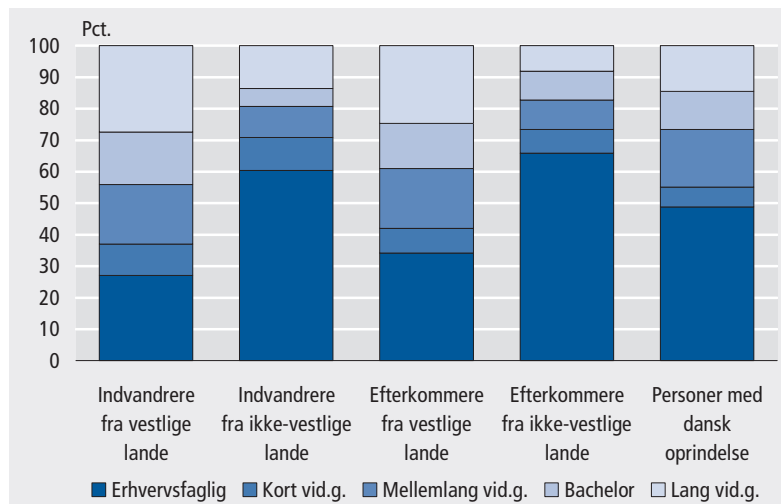
Tabel 3.2. Nyuddannede med en erhvervskompetancegivende uddannelse. 2004

	Erhvervsfaglig	Kort videregående	Mellemlang videregående	Bachelor	Lang videregående	I alt
I alt	49	7	18	12	15	86 346
Indvandrere, vestlige lande	27	10	19	17	27	2 266
Indvandrere, ikke-vestlige lande	60	10	10	6	14	3 968
Efterkommere, vestlige lande	34	8	19	14	25	231
Efterkommere, ikke-vestlige lande	66	7	9	9	8	989
Personer med dansk oprindelse	49	6	18	12	14	78 892

... mens de vestlige i højere grad afsluttede lange videregående uddannelser ...

Til gengæld var der en højere andel af vestlige indvandrere og efterkommere, som afsluttede en lang videregående uddannelse. Ud af alle nyuddannede vestlige indvandrere fra 2004, afsluttede 27 pct. en lang videregående uddannelse. For ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel kun 14 pct. En del vestlige indvandrere kommer netop til Danmark for at studere på universiteter og højere læreanstalter. Det er derfor forventeligt, at der er forholdsvis mange af de vestlige indvandrere, som afslutter lange videregående uddannelser.

Figur 3.5. Uddannelsesniveauer for nyuddannede. 2004

... også i højere grad end personer med dansk oprindelse

Overordnet set afsluttede vestlige indvandrere og efterkommere uddannelser på højere niveauer end personer med dansk oprindelse, som igen afsluttede uddannelser på højere niveauer end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Uddannet 2004 - i
beskæftigelse 2006

Ud af de 86.346 personer, der afsluttede en uddannelse i 2004, boede 83.271 i Danmark 1. januar 2006. Heraf var 84 pct. i beskæftigelse.

Tabel 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser 2006 for nyuddannede i 2004¹**

	Erhvervs- faglig	Kort videre- gående	Mellem- lang videre- gående	Bachelor	Lang videre- gående	I alt
I alt	84	82	91	73	88	84
Indvandrere, vestlige lande	80	..	78	63	77	73
Indvandrere, ikke-vestlige lande	69	64	81	68	68	70
Efterkommere, vestlige lande	..	..	..	..	..	81
Efterkommere, ikke-vestlige lande	71	..	..	..	..	74
Personer med dansk oprindelse	85	84	92	74	89	85

Anm.: Hvor tallene ikke er vist, baserer de sig på under 100 beskæftigede personer.

¹ Tallene vedrører kun dimittender fra 2004, som også var i befolkningen 1. januar 2006.

*Færre nyuddannede
indvandrere i
beskæftigelse*

Opdelt efter oprindelse var beskæftigelsesfrekvensen højest for personer med dansk oprindelse, idet 85 pct. af de nyuddannede fra 2004 var i beskæftigelse i 2006. For indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande var de tilsvarende andele henholdsvis 73 pct. og 70 pct. De nyuddannede efterkommere fra 2004 var i lidt højere grad i beskæftigelse end indvandrere, idet henholdsvis 81 pct. af de vestlige efterkommere og 74 pct. af de ikke-vestlige efterkommere med afsluttede erhvervsuddannelser i 2004, var i beskæftigelse i 2006.

*Mange med bachelor
fra 2004 er fortsat
under uddannelse
i 2006*

Andelen i beskæftigelse er generelt lav for personer, der afsluttede en bachelor uddannelse i 2004. Det skyldes, at de fleste vælger at tage en overbygningssuddannelse efter afslutningen af bacheloruddannelsen og altså bliver ved med at være studerende.

*Især høj
beskæftigelse for
dem, der afsluttede
mellemlange
videregående
uddannelser*

De højeste beskæftigelsesfrekvenser findes blandt de personer, der i 2004 afsluttede en mellemlang videregående uddannelse. Her var 92 pct. af personerne med dansk oprindelse i beskæftigelse 2006. Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande med afsluttede mellemlange uddannelser i 2004, var henholdsvis 78 pct. og 81 pct. De mellemlange videregående uddannelser omfatter blandt andet uddannelser som folkeskolelærer, pædagog og sygeplejerske, som alle er uddannelser med gode beskæftigelsesmuligheder.

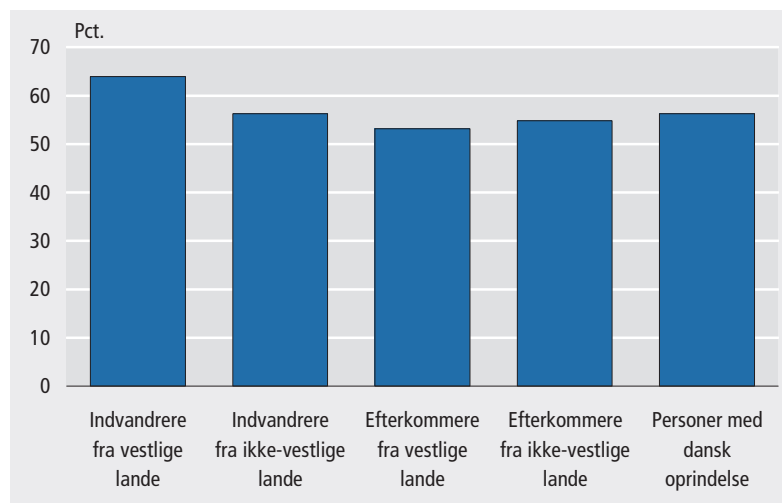
*Lav beskæftigelse for
ikke-vestlige
indvandrere med
lange videregående
uddannelser*

Det er værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvenser mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor for de personer, der afsluttede lange videregående uddannelser i 2004. Her var beskæftigelsesfrekvensen 89 pct. for personer med dansk oprindelse og kun 68 pct. for indvandrere fra ikke-vestlige lande.

*Kvinder er i overtal
blandt nyuddannede
fra 2004 uanset
herkomst*

Både blandt personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra såvel vestlige som ikke-vestlige lande var kvinder i overtal blandt de nyuddannede fra 2004. Af både personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere udgjorde kvinder 56 pct. af de personer, der i 2004 afsluttede en uddannelse.

Figur 3.6. Kvinders andel af de nyuddannede. 2004

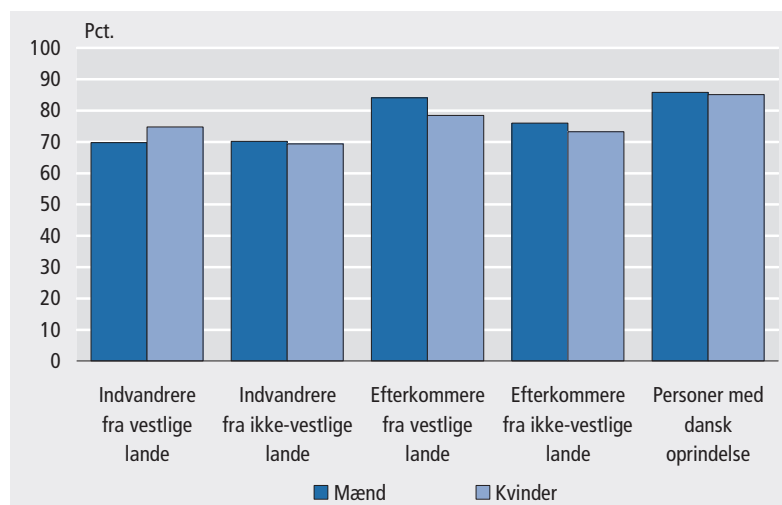

Anm.: Tallene i figuren vedrører kun dimittender fra 2004, som også var i befolkningen 1. januar 2006.

Meget små kønsforskelle i beskæftigelse blandt nyuddannede fra 2004

Der er meget små forskelle mellem kønnene, hvad angår beskæftigelsesfrekvenser i 2006 for de nyuddannede fra 2004, både blandt personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande. Blandt personer med dansk oprindelse og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande, har mænd en lidt højere beskæftigelsesfrekvens. Blandt indvandrere fra vestlige lande er det kvinderne, som har de højeste beskæftigelsesfrekvenser, mens der hos indvandrere fra ikke-vestlige lande ikke er nogen forskel.

Figur 3.7. Beskæftigelsesfrekvenser for nyuddannede. 2004

4. Indkomst og indkomstkilder

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere har i gennemsnit lavere indkomster end personer med dansk oprindelse. Det skyldes især, at de ikke er beskæftigede i samme omfang.

Der er dog også forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, der har beskæftigelse på samme niveau. Især blandt selvstændige er forskellene store. I gennemsnit har en selvstændig uden ansatte med dansk oprindelse en indkomst, som er 2,5 gange højere end indkomsten for en ikke-vestlig indvandrer i samme kategori.

I alle aldersgrupper har personer med dansk oprindelse højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er relativt størst for de 45-54-årige mænd og generelt mindre for kvinder end for mænd.

Blandt de forskellige typer af parfamilier har par med to ikke-vestlige indvandrere de laveste indkomster.

Blandt 30-64-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande har lidt mere end fire ud af ti dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde. For 30-64-årige kvinder med dansk oprindelse gælder det mindre end hver tiende.

4.1. Indkomst og socioøkonomisk status

Ikke-vestlige indvandrere har lave indkomster

En person med dansk oprindelse havde i 2005 en gennemsnitlig indkomst på 250.000 kroner. Det tilsvarende tal for vestlige indvandrere og efterkommere er på nogenlunde samme niveau, mens både ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gennemsnit har klart lavere indkomster end personer med dansk oprindelse.

I alle indkomstopgørelser indgår kun fuldt skattepligtige personer i 2005.

Det skyldes især, at de i mindre grad er i beskæftigelse

Den gennemsnitlige indkomst på 169.000 for ikke-vestlige indvandrere er ca. 86.000 kroner lavere end den gennemsnitlige indkomst for personer med dansk oprindelse. Denne forskel skyldes især, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad er beskæftigede end personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige efterkommeres lave indkomst skyldes, at de er meget unge

For de ikke-vestlige efterkommeres vedkommende er den lave gennemsnitlige indkomst på 109.000 først og fremmest et resultat af, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge. En meget stor del af dem er derfor endnu ikke kommet ud på arbejdsmarkedet. Der er også en stor del af dem, som kun har deltidsbeskæftigelse, mens de er under uddannelse. Endelig er de fuldt beskæftigede efterkommere også relativt unge sammenlignet med andre fuldt beskæftigede, og deres lønninger vil derfor typisk også være lavere.

Tabel 4.1. **Gennemsnitlig indkomst i alt fordelt efter socioøkonomisk status. 2005**

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	1.000 kr.					
I alt	236	169	252	109	255	250
Selvstændige i alt	372	204	420	225	485	467
- med 10 eller flere ansatte	..	955	..	..	1 820	1 826
- med 5-9 ansatte	718	615	..	..	880	874
- med 1-4 ansatte	549	270	584	276	581	562
- uden ansatte	332	170	362	204	422	406
Medhjælpende ægtefæller	184	151	..	..	188	186
Lønmodtagere i alt	326	252	345	209	322	320
Topledere	717	522	726	424	629	630
Lønm. på højeste niveau	432	392	439	324	421	421
Lønm. på mellemniveau	341	300	352	268	350	349
Lønm. på grundniveau	265	247	261	196	270	269
Andre lønmodtagere	232	231	233	179	250	247
Lønm., stilling uoplyst	297	219	364	185	309	304
Pensionister i alt	175	132	172	173	170	169
Førtidspensionister	157	144	177	177	176	173
Folkepensionister	181	107	167	..	167	166
Efterlønsmodtagere mv.	172	153	185	..	175	175
Andre i alt	87	106	77	43	92	92
Arbejdsløse	180	164	185	160	186	183
Midlertidigt uden for arbejdsstyrken	162	165	166	159	172	171
Kontanthjælpsmodtagere	143	149	142	135	147	147
Under uddannelse	35	35	33	24	36	36
Andre	64	37	78	29	92	79

Indkomstforskel markant blandt selvstændige

Den overordnede forskel i gennemsnitlig indkomst mellem de forskellige herkomstgrupper er i høj grad et resultat af, at grupperne er sammensat forskelligt, hvad angår socioøkonomisk status. Det er dog tydeligt, at der også inden for de enkelte grupper af socioøkonomisk status er store forskelle. Fx har selvstændige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse klart lavere gennemsnitlig indkomst end både selvstændige med dansk oprindelse og selvstændige indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse.

Især stor forskel blandt selvstændige uden ansatte

Uanset herkomst er selvstændige uden ansatte den største enkelte gruppe af selvstændige. For indvandrere fra ikke-vestlige lande i denne socioøkonomiske gruppe var den gennemsnitlige indkomst 170.000 kroner, mens den for personer med dansk oprindelse i samme gruppe var 422.000 kroner - altså næsten 2,5 gange højere. Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er de selvstændiges gennemsnitlige indkomst lavere for samtlige typer af lønmodtagere. For personer med dansk oprindelse er det kun topledere, der i gennemsnit har højere indkomster end hele gruppen af selvstændige.

Tabel 4.2. Fuldt skattepligtige personer fordelt efter socioøkonomisk status. 2005

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
I alt	101 046	203 306	9 755	24 271	4 031 302	4 369 680
Selvstændige i alt	5 755	9 185	467	524	175 299	191 230
- med 10 eller flere ansatte	27	34	3	1	2 617	2 682
- med 5-9 ansatte	65	96	12	4	5 795	5 972
- med 1-4 ansatte	936	2 534	87	118	41 983	45 658
- uden ansatte	4 154	6 125	351	397	116 278	127 305
Medhjælpende ægtefæller	573	396	14	4	8 626	9 613
Lønmodtagere i alt	47 147	76 498	5 304	8 810	2 204 270	2 342 029
Topledere	1 135	316	166	47	69 169	70 833
Løn. på højeste niveau	8 936	5 337	1 052	601	297 643	313 569
Løn. på mellemniveau	8 519	5 902	1 063	939	432 541	448 964
Løn. på grundniveau	14 062	28 264	1 747	4 345	906 141	954 559
Andre lønmodtagere	3 954	18 723	340	1 294	155 358	179 669
Løn., stilling uoplyst	10 541	17 956	936	1 584	343 418	374 435
Pensionister i alt	24 228	27 715	1 230	303	1 052 731	1 106 207
Førtidspensionister	4 273	15 493	463	291	203 799	224 319
Folkepensionister	16 250	9 926	704	8	691 472	718 360
Efterlønsmodtagere mv.	3 705	2 296	63	4	157 460	163 528
Andre i alt	23 916	89 908	2 754	14 634	599 002	730 214
Arbejdsløse	3 284	14 258	296	743	95 872	114 453
Midlertidigt uden for arb.styrken	1 340	6 915	130	544	42 261	51 190
Kontanthjælpsmodtagere	2 408	31 864	323	838	75 919	111 352
Under uddannelse	5 774	18 151	1 457	10 779	300 543	336 704
Andre	11 110	18 720	548	1 730	84 407	116 515

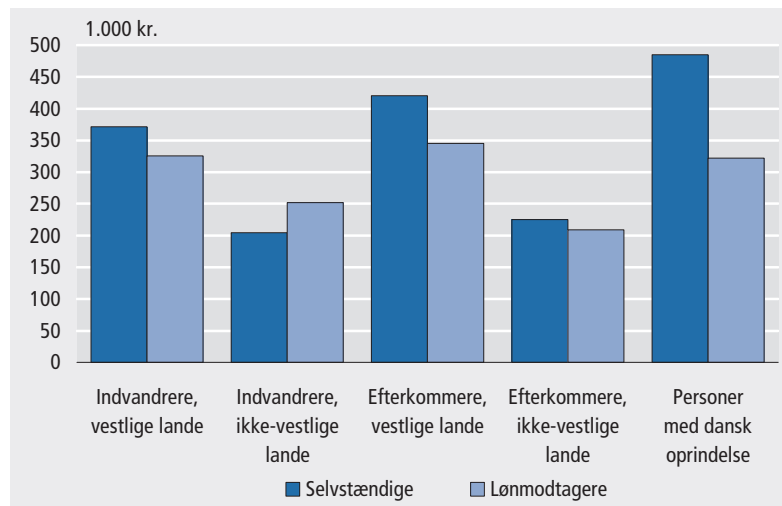
Også lavere indkomst hos ikke-vestlige lønmodtagere

Blandt lønmodtagere er der også en tendens til, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har gennemsnitlige indkomster, der er væsentligt lavere end for de øvrige grupper. Forskellene er dog ikke så store som blandt selvstændige. Blandt topledere og lønmodtagere på højeste niveau har vestlige indvandrere og efterkommere i gennemsnit en højere indkomst end personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige efterkommere er yngre og tjener derfor mindre

Blandt lønmodtagere har ikke-vestlige efterkommere i gennemsnit en lavere indkomst end ikke-vestlige indvandrere. Denne forskel skyldes, at de ikke-vestlige efterkommere, der er lønmodtagere, overordnet set er yngre end de ikke-vestlige indvandrere, som er lønmodtagere. Det trækker den gennemsnitlige indkomst ned, da lønninger stiger med alderen. Samtidig er mange ikke-vestlige efterkommere under uddannelse, og en del af lønmodtagerne er studerende, som har deltidsbeskæftigelse.

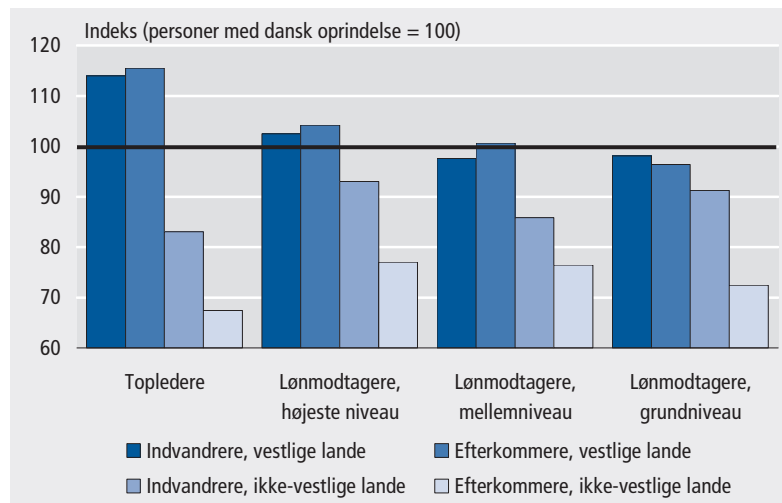
Figur 4.1. Gennemsnitlig indkomst i alt for selvstændige og lønmodtagere. 2005

Mindre forskel mellem lønmodtagere på højeste niveau

Lønmodtagere, som er indvandrere med ikke-vestlig oprindelse har en klart lavere gennemsnitlig indkomst end lønmodtagere med dansk oprindelse. Det gælder alle socioøkonomiske grupper af lønmodtagere. Det er dog blandt toplederne, at de ikke-vestlige indvandreres afvigelse fra personer med dansk oprindelse er størst, idet en ikke-vestlig indvandrer med job som topleder i gennemsnit har en indkomst, som kun udgør 83 pct. af den gennemsnitlige indkomst for topledere med dansk oprindelse. For lønmodtagere på højeste niveau er der mindre forskelle mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. En ikke-vestlig indvandrer med et job som lønmodtager på højeste niveau har i gennemsnit en indkomst, der udgør 93 pct. af den gennemsnitlige indkomst for en person med dansk oprindelse, der er lønmodtager på højeste niveau.

Figur 4.2. Gennemsnitlig indkomst i alt for lønmodtagere. 2005

Mindre forskelle i indkomst blandt personer, der ikke er beskæftigede

Blandt de personer, som ikke er i beskæftigelse, er forskellene i den gennemsnitlige indkomst generelt mindre. Blandt førtidspensionister, folkepensionister, efterlønsmodtagere og arbejdsløse er den gennemsnitlige indkomst for ikke-vestlige indvandrere dog lavere. For de arbejdsløses vedkommende skyldes denne forskel, at de ikke-vestlige indvandrere i mindre grad er forsikrede arbejdsløse. Der er derfor relativt flere arbejdsløse ikke-vestlige indvandrere, der modtager kontanthjælp, som stort set altid er et lavere beløb end de dagpenge, som de forsikrede arbejdsløse får.

Tabel 4.3. **Gennemsnitlig indkomst i alt for personer på 65 år og derover. 2005**

Socio- økonomisk status	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande		Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	
	1.000 kr.			antal personer		
I alt	198	116	186	18 997	11 583	789 549
Selvstændige	568	443	679	336	109	15 115
Lønmodtagere	444	356	451	797	237	24 378
Pensionister	180	109	167	17 622	10 744	747 176
Andre	144	75	173	242	493	2 880

Store indkomstforskelle blandt pensionister

Forskellen i gennemsnitlig indkomst mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særlig stor for pensionister på 65 år og derover. Mens en person med dansk oprindelse, der har status som pensionist i gennemsnit har en indkomst på 167.000 kroner, har en ikke-vestlig indvandrer, der er pensionist, kun en gennemsnitlig indkomst på 109.000. Stort set alle pensionister, der er fyldt 65 år, har en socioøkonomisk status som folkepensionist. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at alle indkomster er omfattet ved udregning af den gennemsnitlige indkomst. For en folkepensionist er det altså ikke kun folkepension, der indgår, men også arbejdsmarkedspensioner, formueindkomster mv.

Folkepension for indvandrere

For at have ret til folkepension skal indvandrere have boet mindst 10 år i Danmark, og det er først, når de har boet i Danmark i 40 år, at de har ret til fuld folkepension. For indvandrere, der har boet i Danmark mellem 10 og 40 år, er folkepensionens størrelse afhængig af, hvor længe de har boet i Danmark. En længere opholdstid giver en højere folkepension. Flygtninge er automatisk berettigede til den maksimale folkepension, når de fylder 65 år.

Konventionsaftaler

Indvandrere med kortere ophold end 10 år kan få dansk folkepension, hvis oprindelseslandet er blandt de lande, som Danmark har såkaldte konventionsaftaler med. Det omfatter blandt andet indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet.

Få ikke-vestlige indvandrere har arbejdsmarkedspensioner

Arbejdsmarkedspensioner er betydeligt mere udbredte blandt personer med dansk oprindelse end ikke-vestlige indvandrere. Samtidig får mange ikke-vestlige indvandrere en lavere folkepension. Det er på den baggrund ikke overraskende, at ikke-vestlige indvandrere, der er fyldt 65 år

og pensionister, har en lavere gennemsnitlig indkomst end personer med dansk oprindelse i den tilsvarende gruppe.

4.2. Indkomst, køn og alder

Ikke-vestlige indvandrere har lavest indkomst blandt personer over 25 år

Mænd har i gennemsnit højere indkomster end kvinder, og 35-44-årige og 45-54-årige har i gennemsnit højere indkomster end både yngre og ældre aldersgrupper. Blandt de forskellige typer af herkomst har ikke-vestlige indvandrere i gennemsnit den laveste indkomst i alle aldersgrupper fra 25 år og opefter. Det er et forhold, som afspejler, at der er relativt mange ikke-vestlige indvandrere, som ikke er i beskæftigelse.

Tabel 4.4. Gennemsnitlig indkomst i alt. 2005

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	1.000 kr.					
Mænd og kvinder i alt	236	169	252	109	255	250
Under 25 år	64	75	65	61	88	87
25-34 år	187	176	229	211	260	252
35-44 år	291	210	335	303	335	325
45-54 år	294	199	360	364	336	329
55-64 år	274	172	372	213	296	293
65 år og derover	198	116	198	..	186	185
Mænd i alt	275	182	287	113	295	288
Under 25 år	70	78	66	62	96	93
25-34 år	206	194	240	219	285	277
35-44 år	327	221	374	344	379	366
45-54 år	341	214	410	416	389	379
55-64 år	318	193	493	..	358	353
65 år og derover	229	129	244	..	217	216
Kvinder i alt	203	156	213	105	217	213
Under 25 år	59	71	63	59	81	79
25-34 år	171	163	218	202	234	226
35-44 år	251	197	292	266	289	282
45-54 år	250	181	302	304	283	278
55-64 år	233	146	231	..	234	232
65 år og derover	182	104	162	..	162	161

Forskelle særligt store blandt 45-54-årige mænd

Indkomstforskellene mellem ikke-vestlige indvandrere på den ene side og vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse på den anden side er blandt mænd særlig store for personer over 35 år. En mand med dansk oprindelse i alderen 45-54 år har i gennemsnit en indkomst på 389.000 kroner. For mandlige ikke-vestlige indvandrere i samme aldersgruppe er den gennemsnitlige indkomst kun 214.000 kroner.

Lav indkomst skyldes manglende beskæftigelse

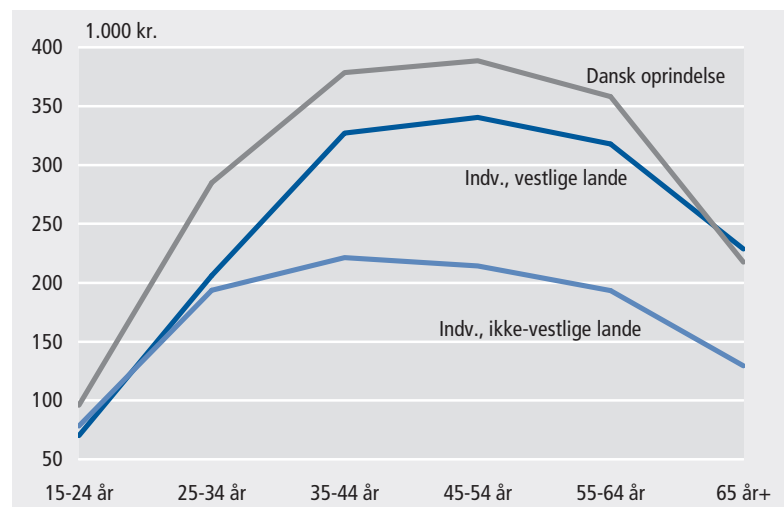
Hovedforklaringen til denne forskel er, at beskæftigelsesfrekvensen for 45-54-årige mænd med dansk oprindelse er over 85 pct., mens kun omkring halvdelen af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i alderen 45-54 år er i beskæftigelse. Også blandt de beskæftigede har personer

med dansk oprindelse generelt højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Det skyldes både, at personer med dansk oprindelse overordnet set er beskæftigede i job på højere niveauer, men også at de i gennemsnit har højere indkomst end ikke-vestlige indvandrere blandt personer, der har beskæftigelse på samme niveau.

Forskel i indkomst på 100.000 kroner

Også hos kvinderne er forskellen i gennemsnitlig indkomst mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere særlig stor for de 45-54-årige. En 45-54-årig kvinde med dansk oprindelse har i gennemsnit en indkomst på 283.000 kroner mod 181.000 kroner for en kvindelig ikke-vestlig indvandrer i samme aldersgruppe. Igen er hovedårsagen til forskellen, at beskæftigelsesfrekvenserne er væsentligt lavere for ikke-vestlige indvandrere end for personer med dansk oprindelse. Det gælder i endnu højere grad for kvinder end mænd.

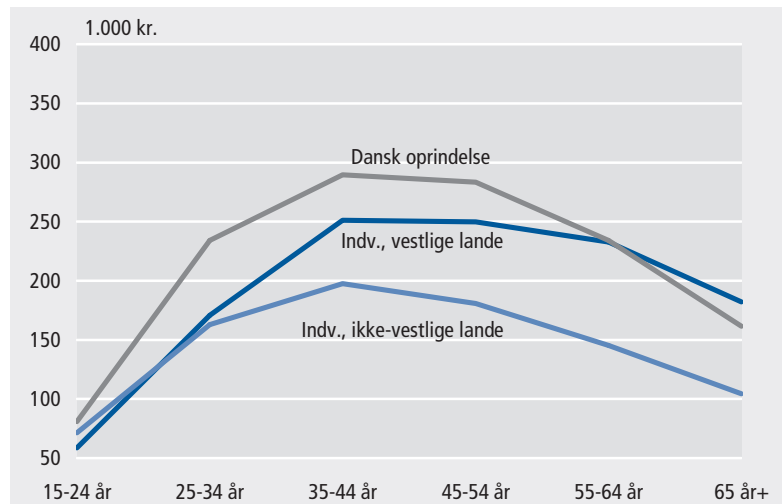
Figur 4.3. **Gennemsnitlig indkomst for mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse. 2005**

Forskellene er relativt mindre blandt kvinder

Relativt set er indkomstforskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere mindre for 45-54-årige kvinder end for mænd i samme aldersgruppe. Mens gennemsnitsindkomsten for 45-54-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere udgør 55 pct. af gennemsnitsindkomsten for mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe, er den tilsvarende andel for 45-54-årige kvinder 64 pct. Det hænger givetvis sammen med, at beskæftigede mænd generelt har højere stillinger og lønninger end kvinder. Blandt 45-54-årige mænd er der derfor relativt set større forskelle i indkomst mellem beskæftigede og personer uden beskæftigelse. Samtidig er der ikke en tilsvarende kønsforskel i indkomst for de personer, som ikke er i beskæftigelse.

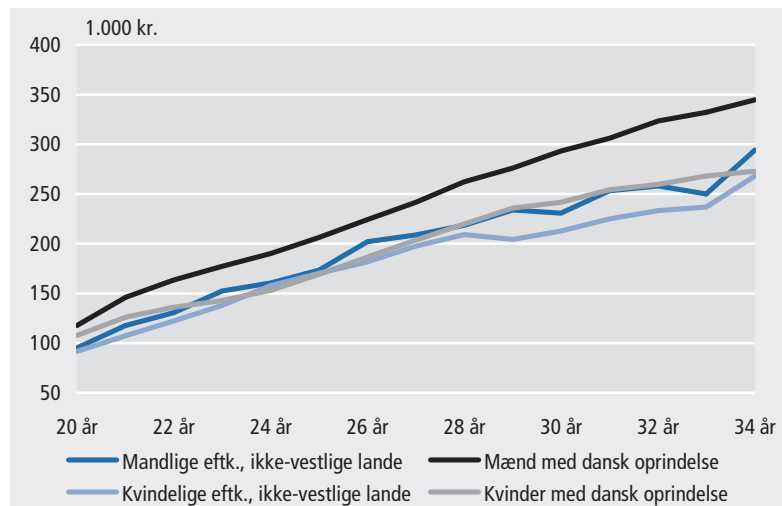
Figur 4.4. Gennemsnitlig indkomst for kvindelige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse. 2005

20-34-årige efterkommere er opgjort for hvert alderstrin

Ikke-vestlige efterkommere, der er fyldt 35 år, er en meget lille gruppe. I figuren nedenunder, der viser gennemsnitlig indkomst for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere, har vi derfor begrænset os til 20-34-årige. Til gengæld er den gennemsnitlige indkomst udregnet for hvert enkelt alderstrin. At denne metode er valgt for denne figur skyldes, at ikke-vestlige efterkommere har en skæv aldersfordeling inden for de enkelte aldersgrupper. I aldersgruppen 25-34-årige vil personer på de yngre alderstrin fx være stærkt overrepræsenterede, og pga. sammenhængen mellem indkomst og alder vil det for ikke-vestlige efterkommere kunne give et misvisende billede at se på gennemsnitlig indkomst for en hel aldersgruppe.

Figur 4.5. Gennemsnitlig indkomst for ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse. 2005

20-34-årige mænd med dansk oprindelse har højest indkomst

Det er tydeligt, at mænd med dansk oprindelse i gennemsnit har højere indkomster end både kvinder med dansk oprindelse, mandlige ikke-vestlige efterkommere og kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det gælder for alle enkelte alderstrin fra 20-34 år. Der er samtidig en tendens til, at forskellen øges med alderen. Fra 20 til 28-årsalderen har kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere af begge køn en gennemsnitlig indkomst, der stort set ligger på samme niveau. Kurverne for kvinder med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere fortsætter herefter med at følge samme bane, mens kvindelige ikke-vestlige efterkommere har den laveste indkomst blandt de 28-34-årige.

Kønnsforskel er mindre blandt 20-34-årige ikke-vestlige efterkommere

Den relativt store indkomstforskel mellem 20-34-årige mænd og kvinder med dansk oprindelse er blandt andet et resultat af det kønsopdelte arbejdsmarked. Kvinder er kraftigt overrepræsenterede i den offentlige sektor i job som fx pædagog, skolelærer og sygeplejerske, mens mænd ofte har højere lønnede job i den private sektor. Derudover er kvinder også i højere grad på barselsorlov end mænd, hvilket reducerer deres gennemsnitlige indkomst. Kønnsforskellene i gennemsnitlig indkomst er mindre blandt ikke-vestlige efterkommere end for personer med dansk oprindelse og slår først igennem fra 28-årsalderen.

4.3. Familier

Indkomst i forskellige familietyper

Vi har i kapitlet om befolkning allerede beskæftiget os med familier og deres sammensætning på par og enlige med og uden børn og oprindelse. I dette afsnit ser vi nærmere på indkomstforholdene for de forskellige familietyper.

Parfamilier med børn har generelt de højeste indkomster

Generelt har parfamilier en højere gennemsnitlig indkomst end enlige. Det er naturligvis ikke overraskende, da der i en parfamilie er mere end en person til at tjene penge. Der er også en klar tendens til, at familier med børn har højere indkomster end familier uden børn. Det gælder både parfamilier og enlige uanset oprindelse.

Familier uden børn består i højere grad af yngre og ældre

At familier med børn har højere indkomster end familier uden børn er i høj grad en konsekvens af forskelle i alderssammensætning. Familier uden hjemmeboende børn består ofte af enten yngre eller ældre mennesker. Blandt unge i familier uden børn er der forholdsvis mange studerende eller personer med lav anciennitet på arbejdsmarkedet. Blandt de ældre i familier uden børn er der mange, der har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og som i de fleste tilfælde har lavere indkomster end beskæftigede. Familier uden børn vil altså være en mere sammensat gruppe, og vores fokus er derfor naturligt rettet mod de familier, der har hjemmeboende børn.

Tabel 4.5. **Gennemsnitlig indkomst for familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2005**

	Gennemsnitlig indkomst			Overførselsindkomst andel af indkomst i alt		
	Uden børn	Med børn	I alt	Uden børn	Med børn	I alt
	1.000 kr.			pct.		
I alt	315	597	381	31	12	24
Par						
Begge personer med dansk oprindelse	516	698	587	26	9	18
Begge indvandrere						
- fra vestligt land	433	566	492	18	11	15
- fra ikke-vestligt land	301	396	369	44	43	43
- fra forskellige landegrupper	381	524	451	19	19	19
Begge efterkommere						
- fra vestligt land	391	..	491	35	13	26
- fra ikke-vestligt land	354	431	391	16	26	21
- fra forskellige landegrupper	..	..	..	..	..	..
Én indvandrer og én efterkommer						
- begge fra vestligt land	440	629	518	18	10	14
- begge fra ikke-vestligt land	353	409	397	17	32	29
- fra forskellige landegrupper	403	497	463	16	20	19
Én person med dansk oprindelse og ...						
- én indvandrer fra vestligt land	518	678	579	25	10	18
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	492	563	528	17	14	16
- én efterkommer fra vestligt land	633	759	702	12	8	10
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	458	600	524	12	14	13
Enlige						
- person med dansk oprindelse	212	313	221	39	28	37
- indvandrer fra vestligt land	192	299	201	37	30	36
- indvandrer fra ikke-vestligt land	140	232	156	41	63	46
- efterkommer fra vestligt land	193	317	204	26	29	27
- efterkommer fra ikke-vestligt land	115	220	121	23	55	26

Lav indkomst hos ikke-vestlige indvandrerpar med børn

Parfamilier med børn, der består af to personer med dansk oprindelse, har en gennemsnitlig indkomst på 698.000 kroner. Det er ca. 1,8 gange mere end gennemsnitsindkomsten i parfamilier med børn, der består af to personer, der begge er ikke-vestlige indvandrere. I en familie af denne type udgør overførselsindkomster i gennemsnit 43 pct. af familiens indkomst, mens andelen kun er 9 pct. for parfamilier med børn, hvor begge er med dansk oprindelse.

Høj indkomst for par med dansk og vestlig oprindelse

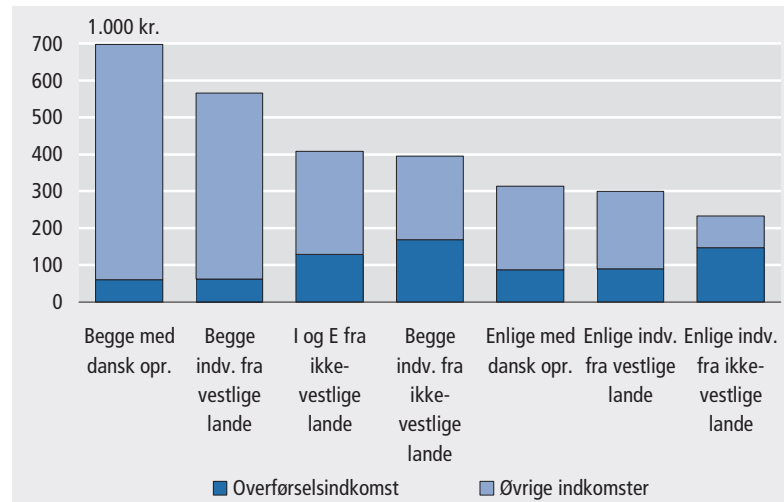
Parfamilier med børn, der består af en person med dansk oprindelse og en vestlig indvandrer, har en gennemsnitlig indkomst, som kun ligger en smule lavere end par med børn, der består af to personer med dansk oprindelse. Når indvandrerens, der danner par med en person med dansk oprindelse, i stedet for har ikke-vestlig baggrund, er den gennemsnitlige indkomst for familietypen derimod klart lavere.

Også par med to vestlige indvandrere har generelt høje indkomster

At det forholder sig sådan er et naturligt resultat af, at vestlige indvandrere generelt har højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Derfor ser man også, at parfamilier med børn, der består af to vestlige indvandrere i gennemsnit har en højere indkomst end parfamilier, der består af en vestlig og en ikke-vestlig indvandrer, som igen har en højere gennemsnitlig indkomst end par, der består af to ikke-vestlige indvandrere. Familierne med to ikke-vestlige indvandrere udgør omkring 90 pct. af alle parfamilier med børn, hvor parret består af to indvandrere.

Figur 4.6. **Gennemsnitlig indkomst for familier med børn. 2005**

Par med ikke-vestlig oprindelse har lave indkomster

Der er ikke den store forskel i gennemsnitlig indkomst mellem en parfamilie med børn, der består af to ikke-vestlige indvandrere og en parfamilie med børn, der består af en ikke-vestlig indvandrer og en ikke-vestlig efterkommer. Der er derimod forskel på de to familietyper, hvad angår overførselsindkomsters gennemsnitlige andel af indkomsten. For familien med to ikke-vestlige indvandrere er andelen som allerede nævnt 43 pct. For familien med en ikke-vestlig indvandrer og en ikke-vestlig efterkommer udgør overførselsindkomster i gennemsnit 32 pct.

Mindre indkomstforskelle mellem enlige med børn

Blandt de enlige familier med børn finder man de laveste gennemsnitlige indkomster i familier, der består af enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande og enlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. Sammenlignet med parfamilierne med børn er den relative forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse mindre blandt de enlige. I gennemsnit har en enlig ikke-vestlig indvandrer en indkomst, som udgør 74 pct. af den gennemsnitlige indkomst for en enlig person med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel er 59 pct. for parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere målt i forhold til parfamilier med to personer med dansk oprindelse. Denne forskel kan hænge sammen med, at enlige forældre med dansk oprindelse er en økonomisk forholdsvis svag gruppe, hvor personer med lave indkomster er kraftigt overrepræsenterede, mens der ikke er en tilsvarende stor forskel mellem enlige ikke-vestlige indvandrere og ikke-vestlige indvandrere i parfamilier.

Overførselsindkomst dominerer blandt enlige forældre med ikke-vestlig baggrund

Generelt udgør overførselsindkomster i gennemsnit en stor del af de enlige børnefamiliers indkomst. For enlige ikke-vestlige indvandrere er andelen 63 pct., hvilket er lidt mere end dobbelt så meget som enlige med dansk oprindelse, hvor andelen er 28 pct. Blandt parfamilierne med børn er overførselsindkomsternes andel i gennemsnit mere end 4 gange så høj for par bestående af to ikke-vestlige indvandrere i forhold til par bestående af to personer med dansk oprindelse. Det tyder derfor på, at enlige børnefamilier med forskellig herkomst overordnet set ligner hinanden mere end parfamilier med forskellige herkomst.

4.4. Ækvivalensindkomster

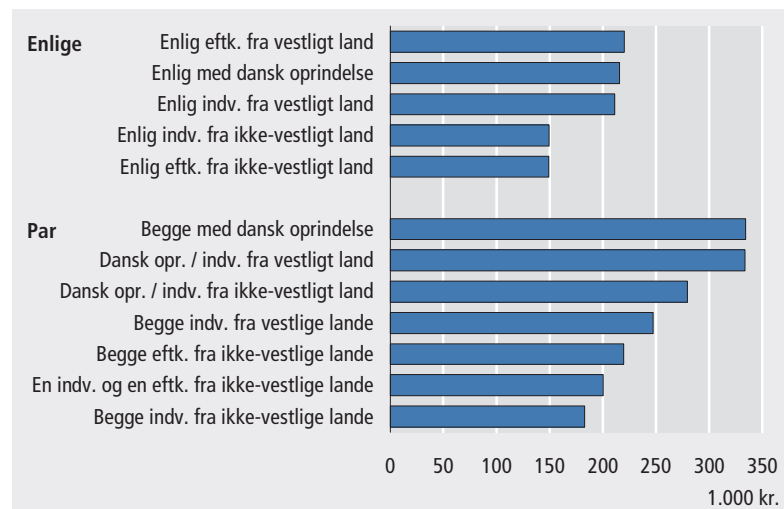
Ækvivalensindkomst gør det muligt at sammenligne familier af forskellig størrelse

Ækvivalensindkomst er et vægtet indkomstbegreb, som benyttes for at kunne sammenligne familiers indkomst uafhængigt af familiens størrelse og sammensætning på voksne og børn. Ideen er, at ækvivalensindkomsten både tager højde for, at større familier har brug for større indkomster, men også at der er visse økonomiske fordele forbundet med at være en større familieenhed.

OECD's modificerede ækvivalensskala

Vi benytter OECD's modificerede ækvivalensskala, hvor den første voksne har vægten 1, den anden voksne har vægten 0,5 og hvert barn har vægten 0,3. En familie, der består af et par med to børn, har altså en ækvivalensfaktor på 2,1 ($1+0,5+2*0,3$). For at få denne families ækvivalensindkomst divideres familiens samlede indkomst med 2,1. En familie med en enlig og et barn vil på tilsvarende vis have en ækvivalensfaktor på 1,3 ($1+0,3$). En familieindkomst på 500.000 kroner vil for parfamilien med to børn give en ækvivalensindkomst på 238.000 kroner, mens en familieindkomst på 500.000 kroner for en enlig med et barn giver en ækvivalensindkomst på 385.000 kroner.

Figur 4.7. Gennemsnitlig ækvivalensindkomst for børnefamilier. 2006

Anm.: Beregnet i forhold til samlet indkomst med værdi af egen bolig og nettoerter.

Enlige med børn har lav ækvivalensindkomst

Selv om ækvivalensindkomsten tager højde for, at der er et forskelligt antal voksne og børn i enlige og parfamilier, er det fortsat de enlige med børn, der i gennemsnit har de laveste indkomster, når man ser på ækvivalensindkomst i stedet for samlet indkomst for familien.

Enlige med ikke-vestlig baggrund har lavest ækvivalensindkomst

Især enlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere med børn har lave ækvivalensindkomster. Det er værd at bemærke, at familier bestående af enlige med børn, hvor den enlige er enten med dansk oprindelse eller vestlig indvandrer eller efterkommer, i gennemsnit har en højere ækvivalensindkomst end parfamilier med børn, hvor parret består af enten to ikke-vestlige indvandrere eller en ikke-vestlig indvandrer og en ikke-vestlig efterkommer.

Tabel 4.6. **Gennemsnitlig ækvivalensindkomst for børnefamilier. 2005**

	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn og dero.	I alt
	1.000 kr.				
I alt	313	302	265	197	299
Par	349	322	279	208	322
Begge personer med dansk oprindelse	359	331	294	241	334
Begge indvandrere	222	198	166	135	190
- fra vestligt land	276	245	200	160	247
- fra ikke-vestligt land	211	193	163	133	183
- fra forskellige landegrupper	308	231	204	240	261
Begge efterkommere	225	230	256	198	228
- fra vestligt land	267	357	407	184	343
- fra ikke-vestligt land	224	212	213	201	220
- fra forskellige landegrupper	205	235	-	-	229
Én indvandrer og én efterkommer	226	208	182	144	210
- begge fra vestligt land	328	314	273	230	313
- begge fra ikke-vestligt land	215	198	176	139	200
- fra forskellige landegrupper	263	247	227	123	249
Én person med dansk oprindelse og ...	331	314	279	237	316
- én indvandrer fra vestligt land	350	331	298	257	334
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	295	277	235	202	280
- én efterkommer fra vestligt land	408	356	329	309	372
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	306	302	251	180	299
Enlige	225	195	165	126	209
- person med dansk oprindelse	230	200	173	138	216
- indvandrer fra vestligt land	230	182	157	130	211
- indvandrer fra ikke-vestligt land	164	148	128	112	149
- efterkommer fra vestligt land	221	231	185	123	220
- efterkommer fra ikke-vestligt land	151	150	133	124	149

Flere børn i familier med ikke-vestlige indvandrere øger forskellen i ækvivalensindkomst

Den gennemsnitlige ækvivalensindkomst er højest for parfamilier med børn, hvor parret består af enten to personer med dansk oprindelse eller en person med dansk oprindelse og en vestlig indvandrer. Sammenlignet med parfamilier med børn, hvor parret består af to ikke-vestlige indvandrere, er den gennemsnitlige ækvivalensindkomst ca. dobbelt så høj i disse to familietyper. Indkomstforskellen bliver faktisk større, når man bruger ækvivalensindkomst, end når man ser på samlet indkomst

for familien. Det hænger sammen med, at der generelt er flere børn i parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere, hvilket giver en større ækvivalensfaktor og dermed en lavere ækvivalensindkomst.

Men forskellene bliver mindre, når der ses på familier med samme antal børn

Ækvivalensindkomsten er generelt faldende med antallet af børn i familien. Det gælder også forskellen i ækvivalensindkomst mellem de forskellige familietyper. Fx har parfamilier med ét barn, hvor parret består af to personer med dansk oprindelse en gennemsnitlig ækvivalensindkomst på 359.000 kroner. Den er 1,7 gange højere end en parfamilie med ét barn, hvor parret består af to ikke-vestlige indvandrere. Har familierne i stedet tre børn, er forskellen i ækvivalensindkomst kun 1,4. Her er ækvivalensindkomsten 294.000 kroner for parfamilien med to personer med dansk oprindelse og 213.000 for parfamilien med to ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 4.7. **Antal fuldt skattepligtige børnefamilier. 2005**

	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn og dero.	I alt
I alt	279 924	286 039	84 824	19 155	669 942
Par	199 545	242 185	74 779	16 467	532 976
Begge personer med dansk oprindelse	172 953	213 339	62 567	10 641	459 500
Begge indvandrere	10 924	13 977	8 148	4 983	38 032
- fra vestligt land	1 237	1 085	432	142	2 896
- fra ikke-vestligt land	9 285	12 540	7 579	4 810	34 214
- fra forskellige landegrupper	402	352	137	31	922
Begge efterkommere	149	75	18	5	247
- fra vestligt land	3	9	4	1	17
- fra ikke-vestligt land	145	62	14	4	225
- fra forskellige landegrupper	1	4	-	-	5
Én indvandrer og én efterkommer	1 095	1 093	337	84	2 609
- begge fra vestligt land	68	69	15	6	158
- begge fra ikke-vestligt land	947	958	307	73	2 285
- fra forskellige landegrupper	80	66	15	5	166
Én person med dansk oprindelse og ...	14 424	13 701	3 709	754	32 588
- én indvandrer fra vestligt land	7 415	7 914	2 121	390	17 840
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	5 849	4 587	1 252	311	11 999
- én efterkommer fra vestligt land	891	969	293	49	2 202
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	269	231	43	4	547
Enlige	80 379	43 854	10 045	2 688	136 966
- person med dansk oprindelse	71 868	38 709	8 059	1 448	120 084
- indvandrer fra vestligt land	2 078	908	185	42	3 213
- indvandrer fra ikke-vestligt land	5 831	3 938	1 725	1 185	12 679
- efterkommer fra vestligt land	253	109	25	4	391
- efterkommer fra ikke-vestligt land	349	190	51	9	599

Mere end hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar med børn har mindst tre

Relativt set har parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere flere børn end parfamilier med to personer med dansk oprindelse. Blandt parfamilier med børn, hvor parret består af to ikke-vestlige indvandrere, har 36 pct. af familierne tre eller flere børn. Den tilsvarende andel for par, der består af to personer med dansk oprindelse, er kun 16 pct.

4.5. Hovedindkomstkilde

Hovedindkomstkilden er den største enkelte indkomstkilde

Hovedindkomsten er her defineret som den type indkomst, der udgør den største enkelte del af en persons eller families indkomst. I mange tilfælde vil den samlede indkomst komme fra flere forskellige kilder.

Hovedindkomstkilde

Lønindkomst mv.: Lønindkomst, overskud af egen virksomhed, nettoindtægt som medarbejdende ægtefælle, honorar aflønning der er arbejdsmarkedsbidragspligtig.

Dagpenge kontanthjælp o.lign.: Overførselsydelse ekskl. pensioner og efterløn.

Pensioner: Pensioner inkl. efterløn og overgangsydelse.

SU: Statens uddannelsesstøtte.

Anden personlig indkomst: Løn, legater mv. til Ph.D.-studerende, rentetilskud til statsfinansierede studielån, honorarer for arbejde udført i udlandet, modtaget underholdsbidrag, skattefri indtægt fra fonde, kapitalindkomst mv.

Tabel 4.8. Hovedindkomstkilde for fuldt skattepligtige personer. 2005

	Løn- ind- komst mv.	Dag- penge, kontant- hjælp o.lign.	Pen- sioner o.lign.	SU	Andet	I alt
	pct.					
Mænd						
16-29 år						
Indvandrere fra vestlige lande	79	7	1	11	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	69	8	3	15	5	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	66	18	1	11	4	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	72	11	1	10	5	100
Personer med dansk oprindelse	78	6	2	10	4	100
30-64 år						
Indvandrere fra vestlige lande	77	9	9	1	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	79	10	8	1	2	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	55	30	15	1	1	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	73	19	5	1	1	100
Personer med dansk oprindelse	82	6	11	0	1	100
Kvinder						
16-29 år						
Indvandrere fra vestlige lande	73	10	0	13	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	68	9	1	17	5	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	50	32	1	15	3	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	67	14	1	15	3	100
Personer med dansk oprindelse	72	10	2	13	3	100
30-64 år						
Indvandrere fra vestlige lande	71	12	13	1	3	100
Efterkommere fra vestlige lande	77	11	9	2	1	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	44	42	12	2	0	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	65	29	4	2	0	100
Personer med dansk oprindelse	75	9	15	1	0	100

- Hovedindkomstkilden er oftere kontanthjælp mv. for ikke-vestlige indvandrere* Blandt alle de viste køns- og aldersgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig ud som den gruppe, der har den laveste andel med løn eller anden arbejdsrelateret indkomst som hovedindkomstkilde. Til gengæld har ikke-vestlige indvandrere den højeste andel med dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde.
- Mindst forskel i hovedindkomstkilde blandt de 16-29-årige mænd* Forskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er mindst blandt de 16-29-årige mænd. Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere i alderen 16-29 år er der 66 pct., som har lønindkomst mv. som hovedindkomstkilde, mens 18 pct. har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilden. Blandt 16-29-årige mænd med dansk oprindelse er de tilsvarende andele 78 pct. og 6 pct.
- Forskellen er større blandt de 16-29-årige kvinder* Der er større forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse blandt de 16-29-årige kvinder. Næsten en tredjedel af de 16-29-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde, mens det kun gælder for en tiendedel af de 16-29-årige kvinder med dansk oprindelse.
- Store forskelle i hovedindkomstkilde blandt 30-64-årige* Det er dog blandt de 30-64-årige, at der er størst forskel på hovedindkomstkilden mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Blandt de 30-64-årige ikke-vestlige indvandrere er der henholdsvis 30 pct. af mændene og 42 pct. af kvinderne, der har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde. Det samme gælder kun for 6 og 9 pct. af de 30-64-årige mænd og kvinder med dansk oprindelse.
- Ikke-vestlige efterkommere* Blandt de ikke-vestlige efterkommere er der også en højere andel, der har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde end for personer med dansk oprindelse. Forskellene er dog relativt små for de 16-29-årige, som er den aldersgruppe, hvor langt den største del af de ikke-vestlige efterkommere over 15 år findes.
- Kontanthjælp mv. er hovedindkomstkilden for fire ud af ti ikke-vestlige indvandrerpar med børn* For familier med børn er det allerede beskrevet, at overførselsindkomst i gennemsnit udgør en større andel af indkomsten blandt familier med ikke-vestlige indvandrere og i højere grad blandt enlige end parfamilier. Opgørelsen på hovedindkomstkilde viser et lignende billede. For 38 pct. af parfamielne med børn, hvor parret består af to ikke-vestlige indvandrere, er hovedindkomstkilden dagpenge, kontanthjælp eller lignende, mens den tilsvarende andel kun er 2 pct. for parfamilier, hvor parret består af to personer med dansk oprindelse. Indkomst fra beskæftigelse i form af enten løn eller overskud af egen virksomhed er den altdominerende hovedindkomstkilde for denne familietype.
- Blandt enlige ikke-vestlige indvandrere med børn er der tale om seks ud af ti* Blandt de enlige med børn er hovedindkomstkilden dagpenge, kontanthjælp eller lignende i hvert fjerde tilfælde, når den enlige har dansk oprindelse. Er der tale om en enlig indvandrer med ikke-vestlig oprindelse har seks ud af ti dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde.

Tabel 4.9. Hovedindkomstkilde for børnefamilier. 2005

	Løn- ind- komst mv.	Dag- penge, kontant- hjælp o.lign.	Pen- sioner o.lign.	SU og andet	I alt
	pct.				
I alt	88	9	2	1	100
Par	93	5	1	1	100
Begge personer med dansk oprindelse	96	2	1	0	100
Begge indvandrere	59	35	5	1	100
- fra vestligt land	87	7	1	6	100
- fra ikke-vestligt land	57	38	5	0	100
- fra forskellige landegrupper	79	19	1	2	100
Begge efterkommere	77	20	0	2	100
- fra vestligt land	82	6	6	6	100
- fra ikke-vestligt land	76	21	.	2	100
- fra forskellige landegrupper	80	20	.	.	100
Én indvandrer og én efterkommer	74	25	1	1	100
- begge fra vestligt land	94	5	1	1	100
- begge fra ikke-vestligt land	72	27	1	1	100
- fra forskellige landegrupper	83	13	2	2	100
Én person med dansk oprindelse og ...	92	5	1	1	100
- én indvandrer fra vestligt land	94	4	1	2	100
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	89	7	2	1	100
- én efterkommer fra vestligt land	95	3	1	1	100
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	88	10	1	1	100
Enlige	67	25	5	3	100
- person med dansk oprindelse	70	22	5	3	100
- indvandrer fra vestligt land	62	27	5	7	100
- indvandrer fra ikke-vestligt land	32	60	5	3	100
- efterkommer fra vestligt land	66	23	4	6	100
- efterkommer fra ikke-vestligt land	38	53	2	7	100

Anm.: Lønindkomst mv. indeholder også virksomhedsoverskud.

5. Kriminalitet

Sammenfatning

88 pct. af al kriminalitet bliver begået af personer med dansk oprindelse. Indvandrere og efterkommere står for henholdsvis 10 og 2 pct. Uanset herkomst er kriminalitet klart mest udbredt blandt mænd, som samlet begår omkring otte ud af ti lovovertrædelser.

Kriminalitetshyppighederne er højest for personer under 40 år uanset herkomst. Der er dog forholdsvis store forskelle. Mandlige efterkommere i alderen 20-29 år skiller sig ud med en dobbelt så høj kriminalitetshyppighed som 20-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Overtrædelser af færdselsloven er den klart mest almindelige form for kriminalitet for alle herkomstgrupper. Volds- og ejendomsforbrydelser, der hører under straffelovsovertrædelser, er relativt mere udbredt blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere end blandt personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er generelt yngre end personer med dansk oprindelse, og de har generelt lavere socioøkonomisk status. Det er forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer efter alder og socioøkonomisk status, viser, at kriminaliteten er 31 pct. højere blandt mænd med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning.

5.1. Herkomst, køn og alder

10 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere

I alt blev 165.749 personer i alderen 15-79 år i år 2005 kendt skyldige i en strafferetlig afgørelse. Heraf var 88 pct. personer med dansk oprindelse, 10 pct. var indvandrere og 2 pct. efterkommere.

Tabel 5.1.

15-79-årige personer i alt og skyldige i kriminalitet. 2005

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Personer i alt				
I alt	319 566	34 545	3 845 299	4 199 410
Mænd	156 805	17 735	1 922 058	2 096 598
Kvinder	162 761	16 810	1 923 241	2 102 812
Skyldige i kriminalitet				
I alt	17 070	3 120	145 559	165 749
Mænd	14 078	2 687	115 064	131 829
Kvinder	2 992	433	30 495	33 920

Fire ud af fem kriminelle er mænd

Uanset herkomst er mændene klart i overtal blandt personer med en strafferetlig afgørelse. De udgjorde 82 pct. blandt indvandrere, 86 pct. blandt efterkommere og 79 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

20-29-årige har højeste kriminalitetshyppighed

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre, og aldersgruppen 20-29-årige er overordnet set den mest kriminelle. Blandt alle mænd i alderen 20-29 blev 10,3 pct. fundet skyldige i

mindst et forhold i 2005. Til sammenligning var andelen af skyldige blandt alle 15-79-årige mænd 6,3 pct.

Flere unge efterkommere bliver kendt skyldige

Det er også i de yngre aldersgrupper, at man finder de største forskelle i kriminalitetshyppigheder mellem indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse. Fx blev 22,0 pct. af de 20-29-årige mandlige efterkommere fundet skyldige i et eller flere forhold i 2005. For indvandrere og personer med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 12,5 pct. og 9,8 pct.

Tabel 5.2. Samlet kriminalitetshyppighed fordelt efter alder. 2005

	Mænd				Kvinder			
	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
	pct.							
I alt	9,0	15,2	6,0	6,3	1,8	2,6	1,6	1,6
15-19 år	13,2	12,5	7,9	8,4	2,8	1,9	1,4	1,5
20-29 år	12,5	22,0	9,8	10,3	2,0	3,1	2,1	2,1
30-39 år	10,2	14,6	7,9	8,2	2,1	3,7	2,4	2,4
40-49 år	8,7	7,3	6,7	6,9	2,1	2,5	2,2	2,2
50-59 år	5,7	5,2	4,3	4,3	1,4	2,3	1,3	1,3
60-69 år	3,2	2,4	2,7	2,7	0,9	1,6	0,7	0,7
70-79 år	1,2	1,1	1,2	1,2	0,5	0,0	0,3	0,3

Anm.: Omfatter strafferetslige afgørelser i alt.

Dobbelt så høj kriminalitetshyppighed for 20-29-årige efterkommere

Kriminalitetshyppigheden blandt mandlige efterkommere er i aldersgrupperne 20-29 år og 30-39 år ca. dobbelt så høj som blandt mænd med dansk oprindelse. I de to aldersgrupper har mandlige efterkommere også en højere kriminalitetshyppighed end indvandrere. I alle de øvrige aldersgrupper er det indvandlerne, som blandt mændene har de højeste kriminalitetshyppigheder.

Tabel 5.3. Skyldige i kriminalitet fordelt efter alder. 2005

	Mænd				Kvinder			
	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
I alt	14 078	2 687	115 064	131 829	2 992	433	30 495	33 920
15-19 år	1 286	808	11 465	13 559	251	116	1 866	2 233
20-29 år	3 911	1 399	27 125	32 435	720	188	5 454	6 362
30-39 år	3 959	329	28 300	32 588	877	78	8 396	9 351
40-49 år	3 143	98	24 093	27 334	679	32	7 771	8 482
50-59 år	1 278	44	14 851	16 173	302	15	4 339	4 656
60-69 år	442	7	7 418	7 867	120	4	2 116	2 240
70-79 år	59	2	1 812	1 873	43	-	553	596

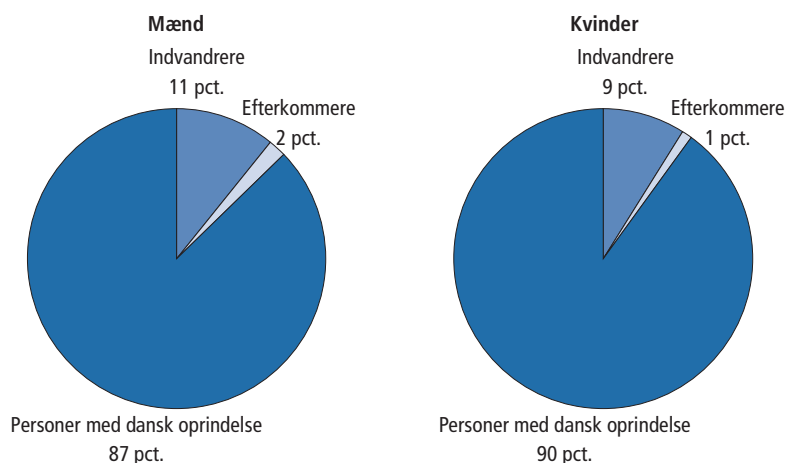
Efterkommere står kun for 4 pct. af de 20-29-åriges samlede kriminalitet

Selv om 20-29-årige mandlige efterkommere har den højeste kriminalitetshyppighed, er der relativt få efterkommere. Af den samlede kriminalitet begået af 20-29-årige mænd udgjorde efterkommernes andel kun 4,3 pct. Næsten 20 gange så mange 20-29-årige mænd med dansk oprindelse blev fundet skyldige i kriminalitet.

Kun relativt få efterkommere er over 30 år

Ser man på alle 15-79-årige som en samlet gruppe, udgjorde kriminalitet begået af efterkommere kun 2 pct. for mændene og 1 pct. for kvinderne. At efterkommernes andele bliver meget lavere, når man ser på alle 15-79-årige i forhold til 20-29-årige skyldes, at der er meget få efterkommere over 30 år. Der er derfor også tilsvarende få efterkommere over 30 år, som bliver fundet skyldige i kriminalitet. Fx udgjorde mandlige 40-49-årige efterkommere kun 0,4 pct. af alle skyldige 40-49-årige mænd.

Figur 5.1. Skyldige i kriminalitet. 2005

5.2. Forskellige typer lovovertrædelser

Færdselslovs-overtrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder straffelov, færdselslov og særlove.

Straffelov, særlove, færdselslov

Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet vold- og ejendomsforbrydelser, mens overtrædelser af lov om euforiserende stoffer og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spiritus og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori indeholder 85 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kroner.

Tabel 5.4. Kriminalitetshyppigheder for 15-79-årige. 2005

	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
	pct.			
Mænd				
Straffelov	2,5	5,2	1,1	1,2
Færdselslov	5,5	8,7	4,4	4,5
Særlove	1,8	4	0,8	0,9
Kvinder				
Straffelov	0,8	1	0,3	0,3
Færdselslov	0,9	1,4	1,2	1,2
Særlove	0,1	0,2	0,1	0,1

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der blev fundet skyldig i kriminalitet i 2005, havde 74 pct. begået en overtrædelse af færdselsloven. De tilsvarende andele er klart mindre blandt indvandrere og efterkommere, som til gengæld har højere andele, der blev fundet skyldige i overtrædelser af straffelov eller særlove.

Tabel 5.5. Skyldige i kriminalitet. 2005

	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
	antal				pct.			
Mænd	14 078	2 687	115 064	131 829	10,7	2,0	87,3	100,0
Straffelov	3 987	929	21 208	26 124	15,3	3,6	81,2	100,0
Færdselslov	8 655	1 546	84 884	95 085	9,1	1,6	89,3	100,0
Særlove	2 796	701	15 911	19 408	14,4	3,6	82,0	100,0
Kvinder	2 992	433	30 495	33 920	8,8	1,3	89,9	100,0
Straffelov	1 341	169	5 449	6 959	19,3	2,4	78,3	100,0
Færdselslov	1 455	243	23 650	25 348	5,7	1,0	93,3	100,0
Særlove	239	34	1 805	2 078	11,5	1,6	86,9	100,0

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Efterkommere overtræder straffeloven fem gange så ofte

Personer med dansk oprindelse står for 81 pct. af alle straffelovsovertrædelser blandt mænd. Målt i forhold til befolkningsgruppens størrelse er det imidlertid blandt efterkommerne, den største andel er dømt for at overtræde straffeloven. Blandt personer med dansk oprindelse blev 11 ud af 1.000 indbyggere fundet skyldige i en overtrædelse af straffeloven i 2005. Den tilsvarende hyppighed var næsten fem gange højere for efterkommere og lidt over dobbelt så høj for indvandrere.

*Volds- og
ejendomsforbrydelser
mest hyppige
straffelovs-
overtrædelser*

I tabellen nedenfor er straffelovsovertrædelserne opdelt i fire grupper, hvoraf voldsforbrydelser og ejendomsforbrydelser er de to største. Omfanget af de mandlige efterkommeres voldsforbrydelser svarer til, at 16,5 pr. 1.000 mandlige efterkommere blev fundet skyldige i en voldsforbrydelse i 2005. Det er en høj andel sammenlignet med både indvandrere og personer med dansk oprindelse. I alt blev 292 mandlige efterkommere fundet skyldige i voldsforbrydelser, hvilket svarer til 4 pct. af alle skyldige mænd i voldsforbrydelser.

Tabel 5.6. Skyldige i kriminalitet. 2005

	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
	antal				pr. 1.000 indbyggere			
Mænd								
Straffelov i alt	3 987	929	21 208	26 124	25,4	52,4	11,0	12,5
Sædelighedsforbr.	108	14	617	739	0,7	0,8	0,3	0,4
Voldsforbr.	1 113	292	5 712	7 117	7,1	16,5	3,0	3,4
Ejendomsforbr.	2 599	577	13 753	16 929	16,6	32,5	7,2	8,1
Andre forbrydelser	437	138	2 195	2 770	2,8	7,8	1,1	1,3
Færdselslov i alt	8 655	1 546	84 884	95 085	55,2	87,2	44,2	45,4
Særlove i alt	2 796	701	15 911	19 408	17,8	39,5	8,3	9,3
Kvinder								
Straffelov i alt	1 341	169	5 449	6 959	8,2	10,1	2,8	3,3
Sædelighedsforbr.	1	-	12	13	0,0	0,0	0,0	0,0
Voldsforbr.	74	23	590	687	0,5	1,4	0,3	0,3
Ejendomsforbr.	1 224	141	4 517	5 882	7,5	8,4	2,3	2,8
Andre forbrydelser	59	15	425	499	0,4	0,9	0,2	0,2
Færdselslov i alt	1 455	243	23 650	25 348	8,9	14,5	12,3	12,1
Særlove i alt	239	34	1 805	2 078	1,5	2,0	0,9	1,0

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

*Ikke-vestlige
indvandrere og
efterkommere mere
kriminelle end
vestlige*

I alt udgjorde indvandrere og efterkommere 12,2 pct. af alle personer, der blev fundet skyldige i kriminalitet i 2005. De 12,2 pct. fordeler sig med 9,9 pct. med ikke-vestlig oprindelse og 2,3 pct. med vestlig oprindelse. Der var altså mere end fire gange så mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der blev fundet skyldige i kriminalitet i forhold til vestlige indvandrere og efterkommere. I hele befolkningen var der lidt over dobbelt så mange ikke-vestlige indvandrere og efterkommere som vestlige, så de ikke-vestlige indvandrere og efterkommere begår i højere grad kriminalitet end vestlige indvandrere og efterkommere.

*Forskel er særligt stor
for straffelovs-
overtrædelser*

Forskellen mellem ikke-vestlige og vestlige indvandrere og efterkommere er især stor for straffelovsovertrædelser. Blandt alle mænd, der blev fundet skyldige i en overtrædelse af straffeloven udgjorde ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 16,7 pct. mod 2,1 pct. for de vestlige indvandrere og efterkommere.

Tabel 5.7. Skyldige i kriminalitet. 2005

	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Danmark	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Danmark	I alt
	antal				pct.			
Afgørelser i alt	3 795	16 395	145 559	165 749	2,3	9,9	87,8	100,0
Mænd								
Straffelov i alt	542	4 374	21 208	26 124	2,1	16,7	81,2	100,0
Sædelighedsforbr.	18	104	617	739	2,4	14,1	83,5	100,0
Voldsforbr.	129	1 276	5 712	7 117	1,8	17,9	80,3	100,0
Ejendomsforbr.	367	2 809	13 753	16 929	2,2	16,6	81,2	100,0
Andre forbrydelser	52	523	2 195	2 770	1,9	18,9	79,2	100,0
Færdselslov i alt	1 938	8 263	84 884	95 085	2,0	8,7	89,3	100,0
Særlove i alt	467	3 030	15 911	19 408	2,4	15,6	82,0	100,0
Kvinder								
Straffelov i alt	245	1 265	5 449	6 959	3,5	18,2	78,3	100,0
Sædelighedsforbr.	1	-	12	13	7,7	0,0	92,3	100,0
Voldsforbr.	12	85	590	687	1,7	12,4	85,9	100,0
Ejendomsforbr.	218	1 147	4 517	5 882	3,7	19,5	76,8	100,0
Andre forbrydelser	18	56	425	499	3,6	11,2	85,2	100,0
Færdselslov i alt	662	1 036	23 650	25 348	2,6	4,1	93,3	100,0
Særlove i alt	80	193	1 805	2 078	3,8	9,3	86,9	100,0

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

5.3. Skyldige og ikke-skyldige

Flere indvandrere og efterkommere bliver kendt ikke-skyldige

Personer med dansk oprindelse med en afgørelse i en kriminalitetssag blev kendt skyldige i 96,2 pct. af tilfældene. Denne andel er lidt lavere for indvandrere og efterkommere, hvor henholdsvis 91,7 pct. og 91,5 pct. blev fundet skyldige.

Tabel 5.8. Skyldige og ikke-skyldige. 2005

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
	antal				pct.			
Afgørelser i alt	18 612	3 409	151 296	173 317	100,0	100,0	100,0	100,0
Skyldige	17 070	3 120	145 559	165 749	91,7	91,5	96,2	95,6
Frihedsstraf	2 672	697	17 870	21 239	14,4	20,4	11,8	12,3
Bødef afgørelse	14 080	2 370	125 938	142 388	75,7	69,5	83,2	82,2
Anden afgørelse	318	53	1 751	2 122	1,7	1,6	1,2	1,2
Ikke skyldige	1 542	289	5 737	7 568	8,3	8,5	3,8	4,4
Tiltale undladt	1 295	252	4 800	6 347	7,0	7,4	3,2	3,7
Frifindelse	247	37	937	1 221	1,3	1,1	0,6	0,7

Flere indvandrere og efterkommere får frihedsstraf

Indvandrere og især efterkommere bliver i højere grad idømt frihedsstraf end personer med dansk oprindelse. Fx endte 20,4 pct. af afgørelserne for efterkommere med en frihedsstraf. For personer med dansk oprindelse var andelen kun 11,8 pct. En forklaring til dette kan være, at efterkommere i højere grad begår overtrædelser af straffelov eller særlove, som oftere resulterer i frihedsstraf end overtrædelser af færdselsloven.

Ikke-skyldige afgørelser forekommer mest i straffelovssager

Der er betydeligt flere tilfælde, som ender med en ikke-skyldig afgørelse blandt sager, der vedrører straffelovsovertrædelser i forhold til overtrædelser af særlove og færdselslovsovertrædelser. For personer med dansk oprindelse var ca. hver femte afgørelse vedrørende straffelovsovertrædelse en ikke-skyldig afgørelse. For indvandrere og efterkommere var der tale om lidt mere end hver fjerde afgørelse. Særligt for voldsforbrydelsernes vedkommende ender tydeligt større andele af afgørelserne for indvandrere og efterkommere med en ikke-skyldig afgørelse.

Tabel 5.9. Strafferetslige afgørelser i alt samt andel ikke-skyldige. 2005

	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprindelse
	antal		
Strafferetslige afgørelser i alt	18 612	3 409	151 296
Straffelov i alt	7 218	1 494	33 480
Sædelighedsforbrydelser	228	26	1 060
Voldsforbrydelser	2 016	506	8 858
Ejendom- eller berigelsesforbrydelser	4 888	1 017	22 406
Andre forbrydelser	702	183	3 366
Færdselslov i alt	10 161	1 798	108 942
Særlove i alt	3 140	770	18 127
	pct. ikke-skyldige		
Strafferetslige afgørelser i alt	8,3	8,5	3,8
Straffelov i alt	26,2	26,5	20,4
Sædelighedsforbrydelser	52,2	46,2	40,7
Voldsforbrydelser	41,1	37,7	28,9
Ejendom- eller berigelsesforbrydelser	21,8	29,4	18,5
Andre forbrydelser	29,3	16,4	22,2
Færdselslov i alt	0,5	0,5	0,4
Særlove i alt	3,3	4,5	2,3

Anm.: Da samme person kan indgå i flere overtrædelseskategorier, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Få færdselslovssager ender med ikke-skyldig afgørelse

Det var til sammenligning kun 0,4 pct. af afgørelserne i sager om færdselslovsovertrædelser, der endte med en ikke-skyldig afgørelse for personer med dansk oprindelse. Der er her ingen nævneværdig forskel mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere, hvad angår andelen af ikke-skyldige. At så få sager om færdselslovsovertrædelser ender med ikke-skyldige afgørelser er et udtryk for, at sagerne på færdselslovområdet ofte er relativt enkle.

5.4. Kriminalitetsindeks

Alder og socioøkonomisk status påvirker kriminalitet

Det er allerede vist, at kriminalitetshyppigheden er højere i de yngre aldersgrupper. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Ud over alder er socioøkonomisk status en faktor, som kan tænkes at påvirke kriminalitetshyppigheden for en befolkningsgruppe. Arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken begår fx i højere grad kriminalitet end beskæftigede.

Indvandrere er generelt yngre og oftere uden for arbejdsstyrken

Indvandrere og efterkommere er generelt yngre end personer med dansk oprindelse og har relativt flere personer i aldersgrupper, hvor kriminalitetshyppigheden er høj. Når man standardiserer for alder alene, får man, at mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere overordnet set er 57 pct. mere kriminelle end hele den mandlige befolkning. Indvandrere og efterkommere er imidlertid også i større omfang arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, og det bør der også tages højde for i et kriminalitetsindeks.

Tabel 5.10.

Kriminalitetsindeks. 2005
Standardiseret for alder. Indeks, befolkningen i alt = 100

	Mænd			Kvinder			I alt	I alt
	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse		
	I alt	Ikke-vestlige lande		I alt	Ikke-vestlige lande			
Afgørelser i alt	133	157	97	100	104	107	100	100
Heraf:								
Straffelov i alt	185	223	90	100	220	257	87	100
Voldsforbr.	189	233	90	100	130	153	97	100
Ejendomsforbr.	185	222	90	100	239	281	85	100
Færdselslov i alt	114	133	99	100	69	62	103	100

Kriminalitetsindeks standardiserede for alder og socioøkonomisk status

I kriminalitetsindeksene i tabellen på næste side er der standardiseret for alder og socioøkonomisk status. Når der tages højde for gruppernes forskellige sammensætning på alder og socioøkonomisk status, falder forskellen i kriminalitet mellem personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere. For mænds vedkommende er der imidlertid fortsat en overhyppighed af kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere.

Mandlige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 31 pct. mere kriminelle

Indekstallet på 131 for mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande angiver, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 31 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Mænd med dansk oprindelse ligger med et indekstal på 98 lidt under det gennemsnitlige kriminalitetsniveau. Det samme mønster gør sig for mændene gældende både for straffelovs- og færdselslovsovertrædelser.

Tabel 5.11. **Kriminalitetsindeks. 2005**
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk stillingsgruppe
Indeks, befolkningen i alt = 100

	Mænd				Kvinder			
	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Ikke-vestlige lande			I alt	Ikke-vestlige lande		
Afgørelser i alt	112	131	98	100	92	94	101	100
Heraf:								
Straffelov i alt	111	133	98	100	132	146	94	100
Voldsforbr.	116	142	97	100	76	86	106	100
Ejendomsforbr.	108	129	98	100	144	159	92	100
Færdselslov i alt	111	128	99	100	73	66	103	100

Mere sammensat billede blandt kvinderne

For kvinder er der ikke en lignende klar sammenhæng. For alle skyldige afgørelser er kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande faktisk i mindre grad kriminelle end kvinder med dansk oprindelse, idet de har et indekstal på 94 mod 101 for kvinder med dansk oprindelse. Når det gælder ejendomsforbrydelser har kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande imidlertid en klar overhyppighed. Årsagen til deres lavere samlede kriminalitet er først og fremmest, at de i langt mindre grad end kvinder med dansk oprindelse begår færdselslovsovertrædelser.

Fire ud af fem skyldige er mænd

I fortolkningen af de kønsfordelte kriminalitetsindeks er det vigtigt, at man er opmærksom på, at fire ud fem personer, som findes skyldige i kriminalitet, er mænd. Resultaterne for mændene er derfor af klart større betydning for det samlede niveau af kriminalitet i samfundet.

DEL 2

6. Børn af efterkommere - definition

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der er 7.355 børn af efterkommere 1. januar 2007 - heraf har 87 pct. ikke-vestlig oprindelse.

Ni ud af ti af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, næsten 17 gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Forældrene til børn af efterkommere består for det meste af en indvandrer og en efterkommer. Kun 8 pct. af børnene af efterkommere har to forældre, der begge er efterkommere.

Ofte har forældrene oprindelse i samme land, og for 70 pct. af børnene af efterkommere er begge forældres oprindelsesland enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien.

6.1. Definition

Politisk interesse

Projektet om børn af efterkommere er udsprunget af en politisk interesse for statistisk at belyse personer, som er født i Danmark og har forældre, som er efterkommere. Interessen er særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver kategoriseret som personer med dansk oprindelse i Danmarks Statistiks definition af herkomst, fordi en af deres forældre er efterkommer med dansk statsborgerskab. Et af målene med projektet er at undersøge, om de har flere fællestræk med efterkommere og indvandrere end gruppen af personer med dansk oprindelse, som de selv er en del af.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere, og i princippet kan efterkommeres børn optræde i alle tre grupper.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og ingen af forældrene er med dansk oprindelse. De er opdelt i to grupper, børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst en forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere har mindst en forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. 1. januar 2007 var der 7.355 personer i Danmark, der opfyldte dette krav. Heraf var 6.329 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 1.026 var placeret i kategorien efterkommere.

Der er 7.355 børn af efterkommere

Det er de 7.355 personer, som vi definerer som børn af efterkommere, og vi vil bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 6.329 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse, mens de 1.026 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, kaldes for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at den eller de forældre, som er efterkommere i børn af efterkommere-E ikke har dansk statsborgerskab, mens mindst en forælder i børn af efterkommere-D er både efterkommer og har dansk statsborgerskab.

Tabel 6.1. **Børn af efterkommere**

		Far			
		Indvandrer		Efterkommer	
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger
Mor					
Indvandrer	Dansk statsborger			D	E
	Udenlandsk statsborger			D	E
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	E
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E

Anm.: Tabellen gælder kun personer født i Danmark. D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Ingen af forældrene har dansk oprindelse ...

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mange forskellige forældrekombinationer for personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer. For at sikre at børn af efterkommere er en nogenlunde homogen gruppe har vi valgt at afgrænse vores definition af børn af efterkommere til de personer, som er født i Danmark, og som har mindst en forælder, der er efterkommer, og hvor ingen af personens forældre er med dansk oprindelse.

... så alle børn af efterkommere er ikke med ...

Den 1. januar 2007 var der i Danmark 16.563 personer, som havde mindst en forælder, der var efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem var 8.639 personer svarende til 52 pct., hvor forældrepæret bestod af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I vores definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

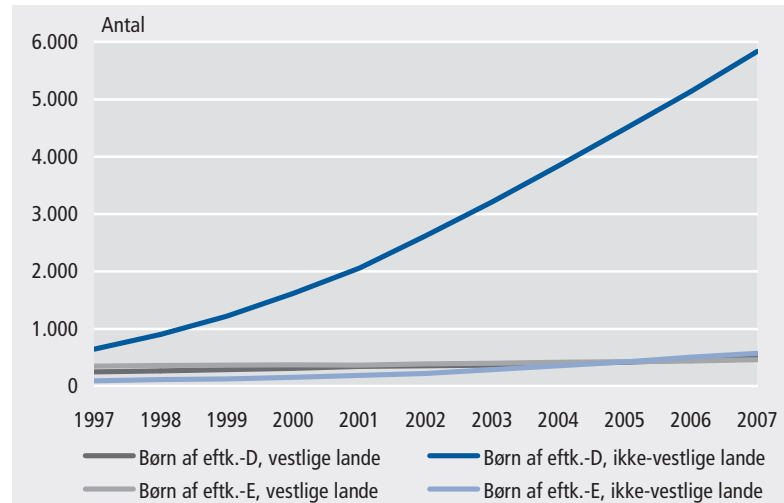
... gælder også de børn, der er født i udlandet

Der findes også en lille gruppe på 569 personer, som er indvandrere, men som samtidig har mindst en forælder, der er efterkommer. Dem vil vi heller ikke medregne til gruppen af børn af efterkommere, da de som indvandrere ikke er født i Danmark.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en indvandrer. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere, og i begge tilfælde vil personerne blive klassificeret som personer med dansk oprindelse i den normale definition af herkomst. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 6.1. **Udviklingen i antal børn af efterkommere. 1997-2007**

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 7.355 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2007, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste 10 år. I 1997 udgjorde børn af efterkommere således kun 1.326 personer (887 i D og 439 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste 10 år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2007 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er på næste side opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

6.402 ikke-vestlige
og 953 vestlige børn
af efterkommere

Alle de 7.355 børn af efterkommere kan opdeles i 953 med vestlig oprindelse og 6.402 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er en nogenlunde ligelig fordeling mellem de to grupper, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes næsten ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 6.2. **Børn af efterkommere. 2007**

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt	Børn af efterkommere-D	Børn af efterkommere-E	I alt
I alt	496	457	953	5 833	569	6 402
0-4 år	147	62	209	3 305	332	3 637
5-9 år	103	26	129	1 919	131	2 050
10-14 år	81	24	105	506	72	578
15-19 år	51	13	64	87	23	110
20-24 år	43	18	61	8	2	10
25-29 år	22	35	57	4	6	10
30-34 år	8	48	56	3	3	6
35-39 år	9	44	53	1	-	1
40-44 år	16	56	72	-	-	-
45-49 år	7	57	64	-	-	-
50-59 år	9	61	70	-	-	-
60 +	-	13	13	-	-	-

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt en meget ung gruppe. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 6,5 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 83,5 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige indvandrere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitamentet til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fat i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efter-

kommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

89 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 6.402 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2007 var kun syv personer fyldt 30 år, mens 5.687 eller 89 pct. endnu ikke var fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 35 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

6.2. 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

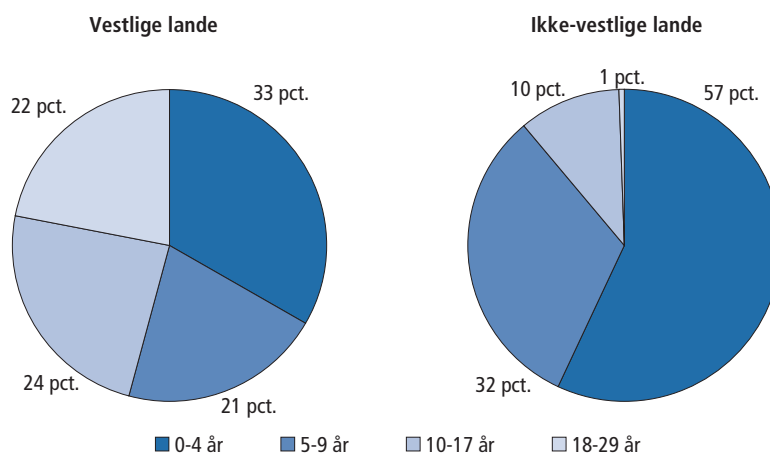
Vi vil i resten af dette kapitel koncentrere os om de børn af efterkommere, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 625 med vestlig oprindelse og 6.395 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 89 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 54 pct.

Kun 1 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er fyldt 18 år, mens de 18-29-årige udgør 22 pct. af de vestlige.

Figur 6.2. 0-29-årige børn af efterkommere. 2007

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. I Danmarkskortet på næste side er vist andelen af 0-29-årige

børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kommuner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

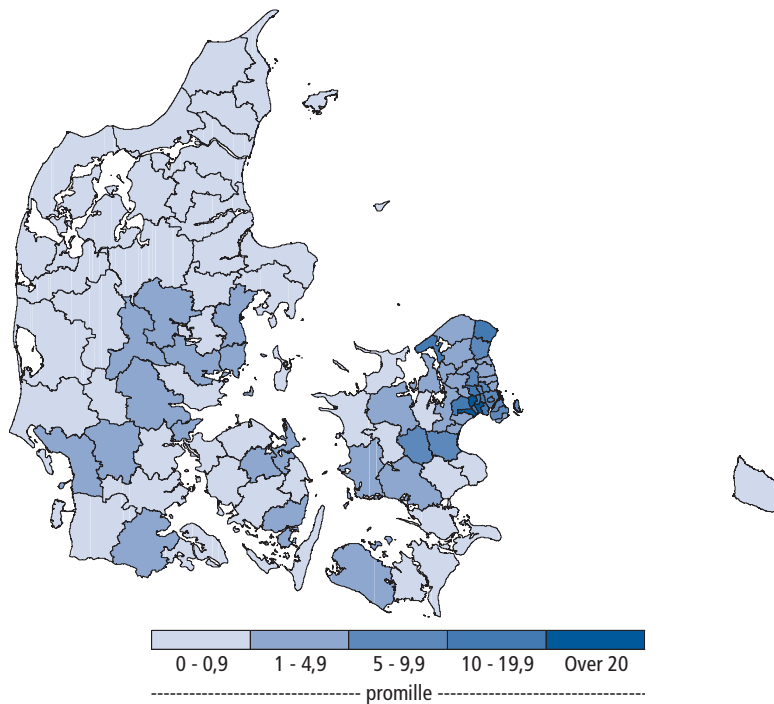
Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Albertslund og Høje Taastrup er de fire kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelen er her 33 promille i Ishøj, 22 promille i Brøndby, 21 promille i Albertslund og 16 promille i Høje-Taastrup.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 4 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er der kun tre kommuner (Århus, Odense og Fredericia), hvor andelen er over 2,5 promille.

Figur 6.3. 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2007

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 1.791 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 25,5 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 9 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 14 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne overordnet set er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring Køben-

havn, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

6.3. Forældrenes baggrund

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabellen nedenfor kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2007 har 6.139 ud af 7.020 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 87,5 pct. For 8,0 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 4,5 pct. kun er oplysninger om en forælder, som per definition er efterkommer.

Tabel 6.3. 0-29-årige børn af efterkommere. 2007

Forældrenes herkomst	Vest- lige lande	Ikke- vest- lige lande	I alt
I alt	625	6 395	7 020
Børn af efterkommere-D	447	5 829	6 276
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med dansk stb.skab	15	436	451
Begge forældre efterkommere, kun én med dansk stb.skab	5	64	69
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder indvandrer	373	5 119	5 492
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder uoplyst	54	210	264
Børn af efterkommere-E	178	566	744
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med udenl. stb.skab	23	21	44
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder indvandrer	138	509	647
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder uoplyst	17	36	53

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2007 er der i alt kun 744 børn af efterkommere-E mod 6.276 i børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 7.020 børn af efterkommere fordelt på 625 med vestlig oprindelse og 6.395 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

Moderens oprindelse bestemmer barnets oprindelse

Som tidligere nævnt er det moderens oprindelse, som bestemmer, om en person bliver defineret som vestlig eller ikke-vestlig. I de tilfælde, hvor moderen har vestlig oprindelse og faderen ikke-vestlig, bliver barnets oprindelse altså vestlig. Omvendt vil barnet til et forældrepar med en ikke-vestlig mor og en vestlig far blive defineret som en person med

ikke-vestlig oprindelse. Denne definition gælder, uanset om det er moderen eller faderen, som er efterkommer.

Både far og mor har ikke-vestlig oprindelse i de fleste tilfælde

Blandt de 6.366 børn af efterkommere, hvor moderen har ikke-vestlig oprindelse, er det klart mest almindelige, at også faderen har ikke-vestlig oprindelse. Det var således tilfældet for 5.975 svarende til en andel på 94 pct. Tilsvarende er der kun 172 børn af efterkommere i 2007, som har et forældrepar, der består af en mor med ikke-vestlig oprindelse og en far med vestlig oprindelse.

Tabel 6.4. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelseslandegruppe. 1997 og 2007

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland							
	1997				2007			
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt
I alt	309	718	65	1 092	498	6 237	285	7 020
Vestlige lande	258	59	43	360	321	233	66	620
Ikke-vestlige lande	51	657	22	730	172	5 975	219	6 366
Uoplyst	-	2	-	2	5	29	-	34

Kun 405 har en vestlig og en ikke-vestlig forælder

Lidt over halvdelen af de vestlige børn af efterkommere, der har en mor med vestlig oprindelse, har også en far med vestlig oprindelse. Tilsammen er der 405, som har et forældrepar, hvor den ene har vestlig oprindelse og den anden ikke-vestlig.

Meget ofte oprindelse i samme land

Der er ovenfor ikke skelnet mellem forskellige oprindelseslande inden for grupperne vestlige og ikke-vestlige. I virkeligheden består de forældrepar, hvor begge har oprindelse i enten vestlige eller ikke-vestlige lande, meget ofte af to personer, som har oprindelse i det samme land.

Tyrkisk, pakistansk og jugoslavisk oprindelse dominerer

Der er 2.487 børn af efterkommere, som har både en mor og far med tyrkisk oprindelse. Det svarer til 35 pct. af alle børn af efterkommere. Blandt alle 7.020 børn af efterkommere har 70 pct. et forældrepar, hvor begge har oprindelse i Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. Dominansen af Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien blandt forældrene til børn af efterkommere skal ses i lyset af, at der allerede i 1960'erne og 1970'erne kom mange indvandrere til Danmark herfra. Der har derfor været personer i Danmark fra disse lande længe nok til, at de både har kunnet få børn og børnebørn i Danmark, hvor børnene ofte er efterkommere, mens børnebørnene i mange tilfælde bliver til dem, som vi her kalder børn af efterkommere.

Tabel 6.5. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelsesland. 2007

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland									
	Nor- den	Øv- rige EU- lande	Øv- rige vest- lige lande	Tyr- kiet	Paki- stan	Jugo- sla- vien (tidl.)	Ma- rokko	Jor- dan	Øv- rige ikke- vest- lige lande	I alt
I alt	138	325	49	2 568	1 659	950	301	171	859	7 020
Norden	57	50	3	5	14	37	2	-	45	213
Øvrige EU-lande	37	145	15	24	27	25	17	3	86	379
Øvrige vestlige lande	4	6	10	-	-	2	1	-	9	32
Tyrkiet	3	25	-	2 487	15	9	3	-	95	2 637
Pakistan	2	8	2	2 1 549	1	5	-	104	1 673	
Jugoslavien (tidl.) ¹	14	25	1	19	15	860	2	-	55	991
Marokko	-	11	-	1	6	-	267	2	15	302
Jordan	-	-	-	2	-	2	-	132	72	208
Øvrige ikke-vestlige lande	21	55	18	28	33	14	4	34	378	585

¹ Omfatter alle, der har oprindelse i det geografiske område, som før 1992 hed Jugoslavien.

Oftest er moderen efterkommer og faderen indvandrer

En efterkommer og en indvandrer er som allerede nævnt den mest almindelige kombination blandt forældre til børn af efterkommere. Det er i denne forbindelse interessant, at det for ikke-vestlige børn af efterkommere er klart mest udbredt, at moderen er efterkommer, mens faderen er indvandrer. Ud af de 5.628 ikke-vestlige børn af efterkommere, som har forældre, der består af en efterkommer og en indvandrer, er det således moderen, der er efterkommeren i 3.579 tilfælde. Det svarer til en andel på 63,5 pct.

Tabel 6.6. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes herkomst. 2007

Moderens herkomst	Faderens herkomst			I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Uoplyst	
Vestlige lande				
I alt	260	299	66	625
Indvandrere	-	251	-	251
Efterkommere	260	43	66	369
Uoplyst	-	5	-	5
Ikke-vestlige lande				
I alt	3 579	2 599	217	6 395
Indvandrere	-	2 049	-	2 049
Efterkommere	3 579	521	217	4 317
Uoplyst	-	29	-	29

I dette kapitel har vi defineret og sat tal på børn af efterkommere. I det næste kapitel vil vi koble baggrundsoplysninger på og sammenligne børn af efterkommere med personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere, hvor det er relevant.

7. Børn af efterkommere - børnenes forhold

Sammenfatning

Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er stort set den samme for ikke-vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Dermed adskiller ikke-vestlige børn af efterkommere sig fra ikke-vestlige efterkommere, som i højere grad bor sammen med begge forældre.

0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution end 0-5-årige børn med dansk oprindelse. Forskellen er størst for de 0-1-årige børn og mindst for de 4-5-årige.

Der er ikke noget, der tyder på, at børn af efterkommere bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager forebyggende foranstaltninger i højere grad end børn med dansk oprindelse.

I alt er der kun 159 børn af efterkommere mellem 18 og 29 år. Det er derfor reelt ikke muligt at konkludere noget om gruppens forhold vedrørende kriminalitet, beskæftigelse og uddannelse.

Børn af efterkommere og definition af herkomst

Børn af efterkommere indgår kun som børn af efterkommere, når vi i dette og følgende afsnit sammenligner dem med personer med dansk oprindelse og efterkommere. Børn af efterkommere er altså blevet udskilt fra kategorierne dansk oprindelse og efterkommere. Derfor svarer antallet af personer med dansk oprindelse og efterkommere, der angives her, ikke til andre offentliggjorte tal for disse grupper.

7.1. Familieforhold

Forældre bosat i Danmark

Børn med dansk oprindelse i alderen 0-17 år havde i henholdsvis 97 og 99 pct. af tilfældene deres mor og far bosat i Danmark i 2007. For ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele 94 og 99 pct., mens henholdsvis 87 pct. og 97 pct. af de vestlige børn af efterkommere havde deres mor og far i Danmark.

Tabel 7.1. 0-17-årige børn og forældre i befolkningen. 2007

	Børn i alt	Andel med far i befolkningen	Andel med mor i befolkningen
	antal	pct.	pct.
Dansk oprindelse	1 089 718	97	99
Børn af efterkommere, vestlige lande	488	87	97
Efterkommere, vestlige lande	5 294	92	99
Indvandrere, vestlige lande	5 530	68	96
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	6 356	94	99
Efterkommere, ikke-vestlige lande	80 573	95	99
Indvandrere, ikke-vestlige lande	22 976	77	94

Små forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse

Der er altså ikke den store forskel mellem børn med dansk oprindelse og børn af efterkommere målt på andelen med deres far og mor i Danmark. Også 0-17-årige efterkommere minder meget om børn med dansk oprindelse på dette punkt, men det er kendetegnende, at der er lidt færre børn af efterkommere og efterkommere, som har deres far i Danmark i forhold til børn med dansk oprindelse.

Færre indvandrerbørn har en far i Danmark

Indvandrerbørn i alderen 0-17 år skiller sig klart ud, idet der her kun var henholdsvis 68 pct. af de vestlige og 77 pct. af de ikke-vestlige, som havde deres far i Danmark.

Tabel 7.2. **0-17-årige fordelt efter bopælsfamilie. 2007**

	Bor hos begge forældre	Bor hos enlig mor i nyt par	Bor hos mor i nyt par	Bor hos enlig far i nyt par	Bor hos far i nyt par	Ikke-hjemmeboende børn	I alt
Dansk oprindelse	795 498	164 938	80 778	22 638	11 032	14 834	1 089 718
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	308	117	35	12	7	9	488
Efterkommere	3 819	1 038	242	114	31	50	5 294
Indvandrere	3 309	867	1 030	124	97	103	5 530
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	4 932	1 174	126	66	26	32	6 356
Efterkommere	61 606	15 780	1 144	1 093	349	601	80 573
Indvandrere	14 301	4 318	2 430	899	470	558	22 976
	pct.						
Dansk oprindelse	73	15	7	2	1	1	100
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	63	24	7	2	1	2	100
Efterkommere	72	20	5	2	1	1	100
Indvandrere	60	16	19	2	2	2	100
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	78	18	2	1	0	1	100
Efterkommere	76	20	1	1	0	1	100
Indvandrere	62	19	11	4	2	2	100

Flere ikke-vestlige børn bor med begge deres forældre ...

Blandt alle børn med dansk oprindelse i alderen 0-17 år boede 73 pct. sammen med begge deres forældre 1. januar 2007. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele henholdsvis 63 pct. for børn med vestlig oprindelse og 78 pct. for børn med ikke-vestlig oprindelse.

... kan skyldes, at de er meget unge

Det spiller her en rolle, at 0-17-årige ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er yngre end både vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Andelen af børn, som bor sammen med begge forældre, falder i takt med barnets alder pga. udvandring, dødsfald og skilsmisser. At ikke-vestlige børn af efterkommere er så ung en gruppe, er derfor også en faktor, som har en positiv effekt på andelen, der bor hos deres forældre.

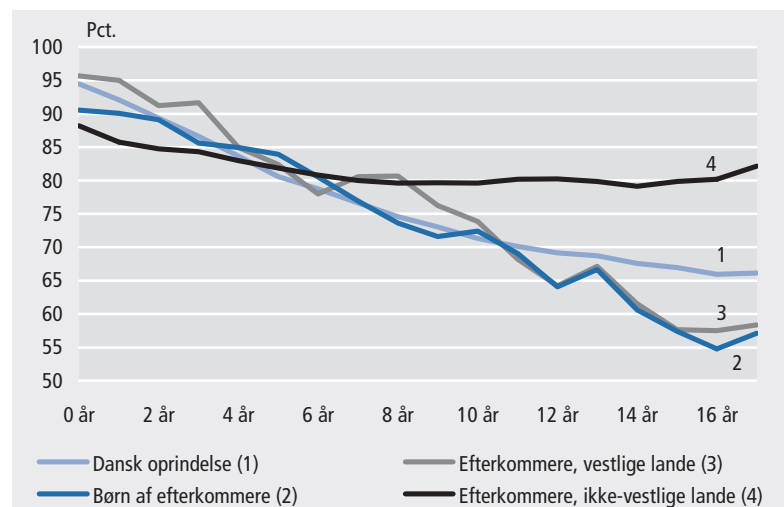
Enlig mor er den næstmest almindelige familietype

For de børn, der ikke bor sammen med begge deres forældre, er det mest almindelige, at barnet bor sammen med deres enlige mor. Henholdsvis 15 pct. af børn med dansk oprindelse, 24 pct. af de vestlige børn af efterkommere og 18 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere boede sammen med deres enlige mor.

Børn med ikke-vestlig baggrund bor i mindre grad med en forælder og dennes nye partner

Når det gælder andelen af børn, der bor sammen med den ene af deres forældre og en ny partner, er det tydeligt, at denne type bopælsfamilie er mindre almindelig blandt børn med ikke-vestlig oprindelse i forhold til børn med vestlig oprindelse. Fx var det kun 2 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere, der boede sammen med deres mor og en anden partner end barnets far. Den tilsvarende andel var 7 pct. både for de vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Den samme tendens gør sig gældende, hvis man sammenligner vestlige og ikke-vestlige efterkommere og indvandrere.

Figur 7.1. **Andel 0-17 årige hjemmeboende børn, som bor med begge forældre, fordelt efter alder. 2007**

Næsten alle små børn bor med begge deres forældre

Næsten alle små børn, som er født i Danmark, bor sammen med begge deres forældre. For 0-årige børn med dansk oprindelse boede 95 pct. sammen med begge forældre, mens andelen for 0-årige børn af efterkommere var 91 pct. Børn af efterkommere er her ikke opdelt i vestlige og ikke-vestlige, da grupperne på de enkelte alderstrin er for små til en sådan opdeling. Blandt 0-årige efterkommere boede henholdsvis 96 pct. af de vestlige og 88 pct. af de ikke-vestlige sammen med begge deres forældre.

Andelen falder med barnets alder ...

Der er en generel negativ sammenhæng mellem barnets alder og andelen af hjemmeboende børn, som bor sammen med begge forældre. Det skyldes, at sandsynligheden for, at der i barnets levetid er sket begivenheder, som har skilt forældrene fra hinanden, stiger i takt med barnets alder. En sådan begivenhed kan både være en skilsmisse, et dødsfald eller en udvandring fra Danmark.

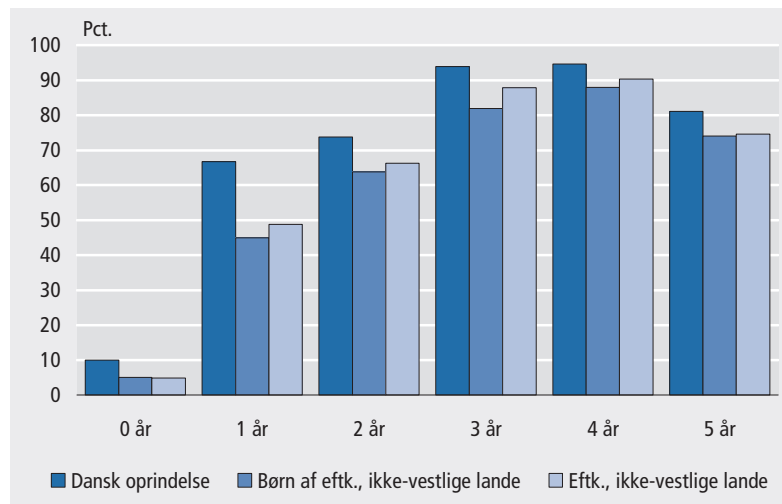
- ... men i mindre grad for ikke-vestlige efterkommere* For alle de fire viste grupper i figuren på forrige side gør den nævnte negative sammenhæng mellem alder og andel af hjemmeboende børn, der bor hos begge forældre, sig gældende. Det er dog tydeligt, at ikke-vestlige efterkommere skiller sig ud, idet andelen af børn, der bor hos begge forældre, her er konstant efter 7-års alderen. For børn på alle enkelte alderstrin fra 7 til 17 år ligger andelen af hjemmeboende børn, der bor hos begge forældre, på omkring 80 pct. for ikke-vestlige efterkommere, hvilket er meget højt sammenlignet med de øvrige tre grupper.
- De øvrige grupper viser samme faldende tendens* De tre øvrige grupper minder derimod meget om hinanden. Her er tendensen, at andelen, der bor hos begge forældre, er faldende gennem alle alderstrin fra 0 til 17 år. Kurven er dog mere jævn for børn med dansk oprindelse, og det skyldes, at talgrundlaget er meget større for denne gruppe for alle alderstrin. Kurven falder jævnt for børn med dansk oprindelse, og 17 år er det alderstrin, hvor der med en andel på 66 pct. er den laveste andel af hjemmeboende børn, som bor sammen med begge deres forældre.
- Forskelle i forældres oprindelse kan spille en rolle* Som det tidligere er blevet beskrevet, består forældre til børn af efterkommere hovedsageligt af en efterkommer og en indvandrer, mens forældre til efterkommere typisk vil bestå af to indvandrere med rødder i samme land og kultur. Forældre til efterkommere har derfor en mere ensartet baggrund end forældre til børn af efterkommere, og man kan forestille sig, at det er denne ensartethed i baggrund, som gør, at forældre til efterkommere tilsyneladende i højere grad forbliver sammen sammenlignet med forældre til børn af efterkommere.
- Få børn af efterkommere gør tallene usikre* For børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande er der især for de øverste alderstrin i intervallet 0-17 år forholdsvis få personer. Det giver en større usikkerhed, og kurven får derfor et mere ujævnt forløb. Den overordnede tendens er dog tydeligt faldende for både børn af efterkommere og vestlige efterkommere.
- Ingen klare konklusioner* Talgrundlaget er for tyndt til, at man kan drage klare konklusioner, men det tyder faktisk på, at børn af efterkommere har mere tilfælles med børn med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen, som bor hos begge forældre.

7.2. Daginstitutioner

- Fokus på 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere* Benyttelse af dagsinstitutioner er et af de få områder, hvor aldersfordelingen af børn af efterkommere gør det muligt at belyse dem nærmere statistisk og sammenligne dem med andre grupper. Vi vil dog koncentrere os om ikke-vestlige børn af efterkommere, da gruppen af 0-5-årige vestlige børn af efterkommere er meget lille.

I figuren på næste side er vist andelen i daginstitution for 0-5-årige for både børn med dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere fordelt på enkelte alderstrin.

Figur 7.2. Andel af 0-5 årige børn i daginstitution. 2006

Anm.: Befolkningen pr. 1. januar 2007, daginstitution september 2006 og alderen beregnet pr. 1. oktober 2006. Registeret omfatter 92 pct. af indskrevne børn i daginstitution. Det er især børn i dagpleje, som ikke er med i registeret.

Børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution

For alle alderstrin er andelen i daginstitution højest for børn med dansk oprindelse. Forskellene er størst på de små alderstrin. Fx er 67 pct. af de 1-årige børn med dansk oprindelse i daginstitution mod 42 pct. for ikke-vestlige børn af efterkommere og 45 pct. for ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for 4-årige er 95 pct. for børn med dansk oprindelse, 88 pct. for børn af efterkommere og 90 pct. for efterkommere.

Børn af efterkommere og efterkommere på samme niveau

Der er ikke nogen stor forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen i daginstitution. For 1-5-årige ligger de ikke-vestlige efterkommere dog en lille smule højere end ikke-vestlige børn af efterkommere. Det tyder derfor på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.

Ingen kønsforskel i 0-4-åriges brug af daginstitutioner

For børn med dansk oprindelse er der ikke nogen kønsforskel for 0-4-årige børn, hvad angår andelen i daginstitution. Blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere er der en lidt højere andel af piger i daginstitution blandt de 1- og 2-årige, mens drengenes andel er lidt højere for de 4- og 5-årige. Tallene for børn af efterkommere er dog baseret på et meget tyndere talmateriale, og reelt er kønsforskellene så små, at man ikke kan konkludere noget på den baggrund.

Tabel 7.3. 0-5 årige børn i daginstitution. 2006

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Dreng						
Dansk oprindelse	3 676	20 068	21 947	27 771	27 781	25 613
Børn af efterkommere, vestlige lande	3	9	12	15	13	9
Efterkommere, vestlige lande	29	123	119	150	140	106
Indvandrere, vestlige lande	5	39	73	101	116	87
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	27	152	245	289	301	242
Efterkommere, ikke-vestlige lande	133	1 199	1 742	2 481	2 536	2 226
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	28	53	93	110	140
Piger						
Dansk oprindelse	3 522	18 956	20 970	26 316	26 663	22 341
Børn af efterkommere, vestlige lande	3	9	15	15	9	6
Efterkommere, vestlige lande	22	108	121	160	157	103
Indvandrere, vestlige lande	5	34	75	101	107	73
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	23	192	217	277	223	187
Efterkommere, ikke-vestlige lande	150	1 136	1 621	2 320	2 431	1 950
Indvandrere, ikke-vestlige lande	2	32	43	102	116	144

Blandt 5-årige er flest drenge i daginstitution på grund af tidlig skolestart hos piger

For børn med dansk oprindelse er der en reel kønsforskel for de 5-årige. Her er andelen i dagsinstitution for drenge og piger henholdsvis 84 og 77 pct. Denne forskel skyldes, at der er flere piger end drenge, der starter tidligt i skole eller børnehaveklasse, hvorefter de forlader daginstitutionen og i stedet begynder på fritidshjem eller SFO. For de 5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere gør det samme mønster sig gældende, idet andelen i daginstitution her er 77 pct. for drengene og 71 pct. for pigerne.

Tabel 7.4. Andel 0-5 årige børn i daginstitution. 2006

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
	pct.					
Dreng						
Dansk oprindelse	10	67	74	94	95	84
Børn af efterkommere, vestlige lande	7	41	80	75	100	75
Efterkommere, vestlige lande	8	54	66	85	89	75
Indvandrere, vestlige lande	9	35	58	65	72	60
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	42	63	82	90	77
Efterkommere, ikke-vestlige lande	4	49	68	88	90	77
Indvandrere, ikke-vestlige lande	8	27	44	67	71	63
Piger						
Dansk oprindelse	10	67	74	94	94	77
Børn af efterkommere, vestlige lande	8	47	79	88	60	50
Efterkommere, vestlige lande	7	51	69	90	90	68
Indvandrere, vestlige lande	11	37	56	65	74	49
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	48	65	82	85	71
Efterkommere, ikke-vestlige lande	5	48	65	88	91	72
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	32	43	66	73	67

7.3. Bistand til børn og unge

Anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Blandt alle børn i alderen 0-17 år var der 14.214, der i løbet af 2005 var anbragt uden for hjemmet, mens 20.016 modtog en forebyggende foranstaltning. En forebyggende foranstaltning kan fx bestå i et aflastningsophold for barnet, en personlig rådgiver eller fast kontaktperson for barnet alene.

Tabel 7.5. Antal 0-17-årige børn, der har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger. 2005

	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	I alt
0-17-årige børn i alt					
Dansk oprindelse	410 272	313 777	187 391	175 507	1 086 947
Børn af efterkommere	4 554	1 147	231	104	6 036
Efterkommere	40 773	24 658	11 840	8 348	85 619
Indvandrere	3 884	9 014	7 744	10 671	31 313
Antal børn, der har været anbragt uden for hjemmet					
Dansk oprindelse	1 567	3 038	3 141	5 262	13 008
Børn af efterkommere	8	13	6	4	31
Efterkommere	116	146	112	196	570
Indvandrere	12	71	125	397	605
Antal børn, der har modtaget forebyggende foranstaltning					
Dansk oprindelse	2 029	4 276	3 795	7 811	17 911
Børn af efterkommere	5	10	6	6	27
Efterkommere	170	300	234	388	1 092
Indvandrere	22	110	198	656	986

Anm.: Et barn kan indgå både i opgørelsen over anbringelser og over forebyggende ydelser.

Færre børn af efterkommere er anbragt uden for hjemmet ...

Gruppen af børn af efterkommere, som var anbragt uden for hjemmet i 2005, udgør kun 31 personer, mens der var 27, som havde modtaget bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Det svarer til henholdsvis 0,5 og 0,4 pct. af alle børn af efterkommere. For børn med dansk oprindelse er andelen henholdsvis 1,2 og 1,6 pct.

... skyldes især, at børn af efterkommere er meget unge

Opdelt på de forskellige aldersgrupper er forskellene mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse dog små. Den overordnede forskel for alle 0-17-årige skal ses i lyset af, at børn af efterkommere er en meget ung gruppe, hvor næsten alle er under 12 år. Da både anbringelser og forebyggende foranstaltninger er langt mere udbredt for børn over 12 år end for børn under 12 år, vil aldersfordelingen i sig selv have en reducerende effekt på andelen for børn af efterkommere. Det er på den baggrund ikke overraskende, at børn med dansk oprindelse samlet set har højere andele både af børn anbragt uden for hjemmet og af børn med forebyggende foranstaltninger.

Statistisk usikkerhed er høj for 15-17-årige børn af efterkommere

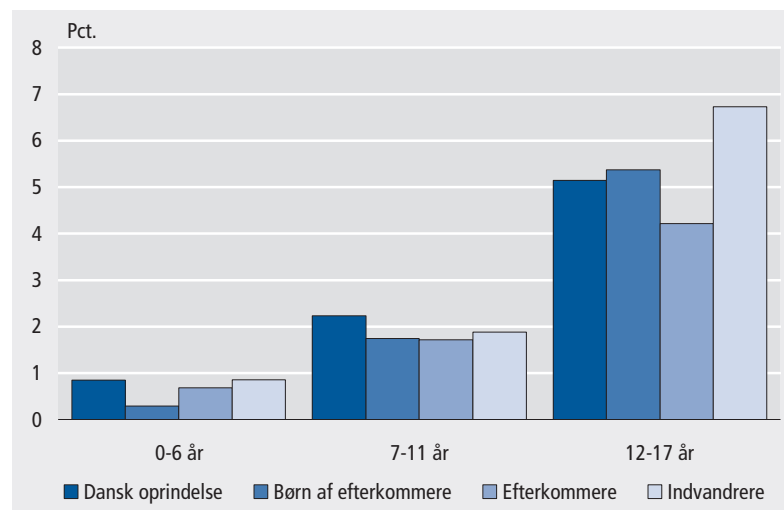
Under alle omstændigheder er det meget vanskeligt at konkludere noget om forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse, da tallene for børn af efterkommere er så små, at den statistiske usikkerhed må anses for at være meget høj. Fx var der kun fire

børn af efterkommere i aldersgruppen 15-17 år, der var anbragt uden for hjemmet i 2005 svarende til en andel på 3,8 pct., mens andelen for børn med dansk oprindelse i aldersgruppen 15-17-årige var 3,0 pct. For denne aldersgruppe har børn af efterkommere altså en større andel, som er anbragt uden for hjemmet. Det er imidlertid værd at bemærke, at andelen af 15-17-årige børn af efterkommere anbragt uden for hjemmet ville falde til 2,9 pct., hvis blot der havde været tre anbragt uden for hjemmet i stedet for fire.

Talgrundlaget bedst for børn af efterkommere under 11 år

Den 1. januar 2006 var der i alt henholdsvis 4.554 børn af efterkommere i alderen 0-6 år og 1.147 børn af efterkommere i alderen 7-11 år. Andelen med anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger er derfor mindre følsomme for disse aldersgrupper. Og her har børn af efterkommere lavere andele end børn med dansk oprindelse, så overordnet set er der ikke noget, der tyder på, at børn af efterkommere i højere grad end børn med dansk oprindelse bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager forebyggende foranstaltninger.

Figur 7.3. Andel 0-17-årige børn, der har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltning. 2005

12-17-årige indvandrere har flest anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Figuren ovenfor viser andelen af børn, som enten har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i 2005. Her er anbringelser og forebyggende foranstaltninger altså samlet, hvor de før blev behandlet hver for sig. For at få et lidt større talgrundlag er aldersgrupperne 12-14 år og 15-17 år yderligere blevet slået sammen til en aldersgruppe. Antallet af berørte børn af efterkommere er dog fortsat meget lavt og omfatter for de 12-17-årige blot 18 personer. Forskellen mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse er stadig meget lille for de 12-17-årige, mens efterkommere ligger en smule lavere. Det er tydeligt indvandrere, der skiller sig ud blandt de 12-17-årige med den højeste andel, idet 6,7 pct. af alle 12-17-årige indvandrere enten havde været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i 2005.

7.4. Uddannelse og beskæftigelse

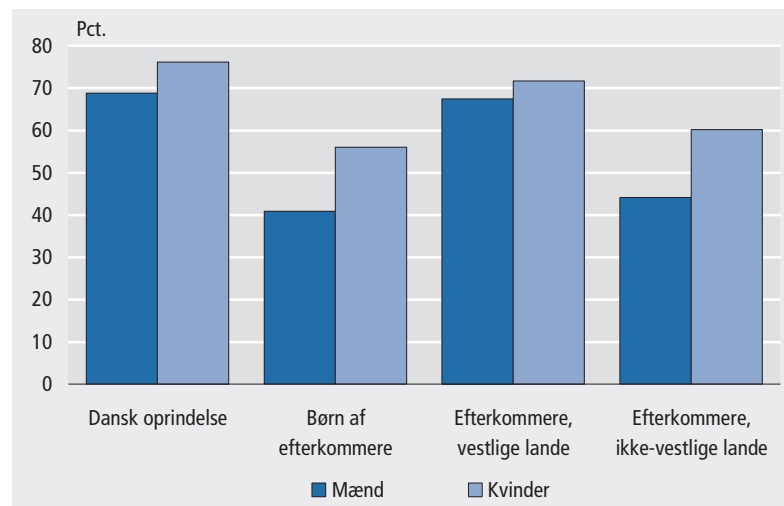
Kun 159 børn af efterkommere i alderen 18 til 29 år

At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er en pointe, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt var der 1. januar 2006 kun henholdsvis 130 vestlige og 29 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 18-29-år. Det er indlysende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-29-årige med gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse ...

I figuren nedenfor er vist andelen med fuldført gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse for 20-29-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. I figuren er angivet andele for både mænd og kvinder i grupperne dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere, vestlige efterkommere og børn af efterkommere. Vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere er altså slået sammen til en gruppe i figuren. Baggrunden for denne sammenlægning er naturligvis de meget få børn af efterkommere, som findes i aldersgruppen 20-29-årige.

Figur 7.4. Andel 20-29 årige med gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. 2006

... lavest for børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere

Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 69 pct. af mændene og 76 pct. af kvinderne afsluttet en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. De vestlige efterkommere ligger med andele på henholdsvis 67 pct. for mændene og 72 pct. for kvinderne en smule lavere. Der er derimod et markant hop ned til både børn af efterkommere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Blandt de 20-29-årige børn af efterkommere var det kun henholdsvis 41 pct. af mændene og 56 pct. af kvinderne, som havde afsluttet en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. Disse andele er en lille smule lavere end andelen for efterkommere fra ikke-vestlige lande.

20-29-årige børn af efterkommere er en meget lille gruppe ...

Der er så få børn af efterkommere i alderen 20-29 år, at man skal være meget varsom med at drage konklusioner. Det virker umiddelbart lidt mærkeligt, at de 20-29-årige børn af efterkommere minder mere om de ikke-vestlige efterkommere end de vestlige efterkommere, hvad angår andelen med afsluttet gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. De vestlige børn af efterkommere er meget stærkt overrepræsenterede blandt de 20-29-årige, så umiddelbart ville man forvente, at de havde mest til fælles med 20-29-årige vestlige efterkommere.

... og den statistiske usikkerhed er derfor høj

Usikkerhed som følge af det lave antal børn af efterkommere i alderen 20-29-årige kan være en faktor i denne forbindelse. Det kan dog også spille en rolle, at 20-29-årige børn af efterkommere overordnet set er yngre end de øvrige grupper af 20-29-årige. De har derfor i gennemsnit haft færre år til at afslutte deres gymnasiale eller erhvervsfaglige uddannelse. Selv om de fleste afslutter deres ungdomsuddannelse omkring 20-års alderen, er der en del, som først får det gjort senere, og 20-29-årige børn af efterkommere er med deres skæve aldersfordeling mere følsomme på det punkt.

Tabel 7.6. 18-29-årige, der er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2006

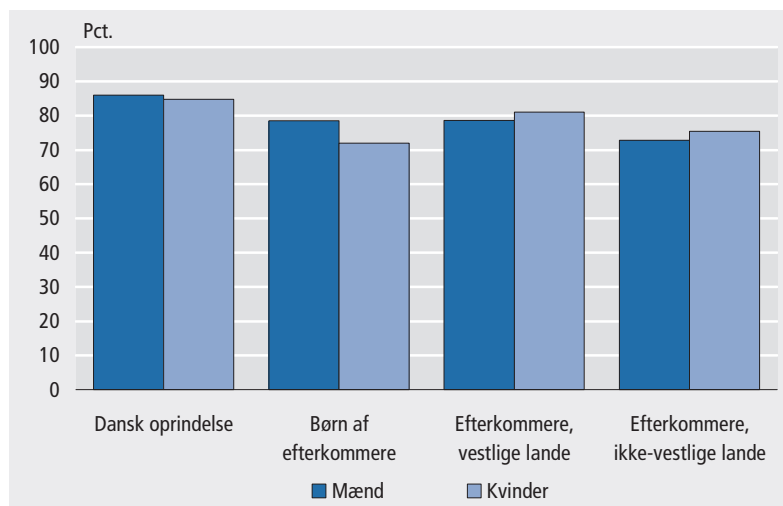
	I alt	Heraf:		
		Beskæftigede	Beskæftigede og under uddannelse	Under uddannelse
Mænd				
Dansk oprindelse	331 276	211 811	49 873	23 359
Børn af efterkommere, vestlige lande	68	35	12	6
Efterkommere, vestlige lande	974	456	190	120
Indvandrere, vestlige lande	1 813	889	255	182
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	16	7	2	4
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 079	3 646	999	510
Indvandrere, ikke-vestlige lande	15 404	7 543	1 634	1 115
Kvinder				
Dansk oprindelse	317 820	165 988	74 159	29 220
Børn af efterkommere, vestlige lande	62	19	17	6
Efterkommere, vestlige lande	861	376	199	123
Indvandrere, vestlige lande	1 713	711	327	229
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	13	9	3	-
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6 823	2 963	1 322	866
Indvandrere, ikke-vestlige lande	13 624	4 626	2 137	1 584

Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse ...

For 18-29-årige er det mest almindelige, at man enten er under uddannelse, i beskæftigelse eller begge dele. Fra et samfundsmæssigt synspunkt er både uddannelse og beskæftigelse positive aktiviteter, som enten har en umiddelbar eller langsigtet positiv effekt på samfundet. Man kan derfor argumentere for, at det blot er vigtigt, at man som 18-29-årig enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, og i figuren på næste side skelner vi derfor ikke mellem de to aktiviteter.

Figur 7.5. **Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2006**

... var for børn af efterkommere 79 pct. for mænd og 72 pct. for kvinder

Det fremgår af figuren, at der blandt 18-29-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 86 pct. af mændene og 85 pct. af kvinderne, der var enten i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele 79 pct. for mænd og 72 pct. for kvinder. Gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere omfatter i alt kun 159 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom, at statistisk usikkerhed er en faktor man må regne med.

Især for kvinder er andelen lav

Andelen af mandlige børn af efterkommere i alderen 18-29 år, som var enten i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger på samme niveau som de mandlige vestlige efterkommere og lidt højere end de mandlige ikke-vestlige efterkommere. Derimod er der både blandt 18-29-årige kvindelige efterkommere fra vestlige lande og ikke-vestlige lande en lidt højere andel, som var i beskæftigelse eller under uddannelse, sammenlignet med de 18-29-årige kvindelige børn af efterkommere.

De meget få børn af efterkommere i alderen 18-29 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

7.5. Kriminalitet

91 pct. under kriminel lavalder

Da 91 pct. af alle børn af efterkommere er under 15 år og derfor under den kriminelle lavalder, er det stærkt begrænset, hvad der kan vises af statistik om kriminalitet.

Tabel 7.7. 15-29-årige børn af efterkommere skyldige i kriminalitet. 2005

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	I alt
Mænd	5	9	4	18
Vestlige lande	1	6	4	11
Ikke-vestlige lande	4	3	-	7
Kvinder	2	3	-	5
Vestlige lande	1	3	-	4
Ikke-vestlige lande	1	-	-	1

Talgrundlag for statistik om kriminalitet meget tyndt

Blandt 15-29-årige børn af efterkommere 1. januar 2006 var der kun 23 personer, som i 2005 var blevet kendt skyldige i en kriminalitetssag. De 23 personer omfatter 18 mænd og 5 kvinder, og for begge køn gælder det, at der var flere med vestlig oprindelse end ikke-vestlig blandt de skyldige. At der er flere vestlige børn af efterkommere, som er blevet fundet skyldige i kriminalitet, er en naturlig konsekvens af, at de vestlige er klart i overtal blandt de 15-29-årige børn af efterkommere.

Ingen konklusioner om kriminalitet

Det talmæssige grundlag for kriminalitet blandt 15-29-årige børn af efterkommere er for tyndt til, at der kan drages nogle klare konklusioner eller laves yderligere undersøgelser på området.

Næste kapitel fokuserer på forældre til børn af efterkommere

Indholdet i dette kapitel har været meget påvirket af, at børn af efterkommere er en meget lille gruppe, som sætter nogle klare begrænsninger. Det har i særlig grad været tilfældet, når det gælder uddannelse, beskæftigelse og kriminalitet. I næste kapitel retter vi vores opmærksomhed mod forældrene til børn af efterkommere.

8. Børn af efterkommere - forældrenes forhold

Sammenfatning

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 18 år i gennemsnit er næsten 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge - over halvdelen er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er klart færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødrene, hvor lidt over halvdelen er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, da der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

Forældrene til børn af efterkommere er indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig.

Fokus på forældre til børn under 18 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til børn, som er under 18 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 18 år, er det meget få personer vi vil sortere fra for deres vedkommende.

8.1. Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 31,7 år og 28,8 år. For forældre til børn med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 40,9 år for faderen og 38,4 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså i gennemsnit næsten 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men i mindre grad end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 8.1. **Gennemsnitsalder for forældre til 0-17-årige. 2007**

	Fædre	Mødre	Forskel
	år		
I alt	40,9	38,2	2,7
Dansk oprindelse	40,9	38,4	2,5
Børn af efterkommere, vestlige lande	37,5	35,3	2,2
Efterkommere, vestlige lande	41,3	37,6	3,7
Indvandrere, vestlige lande	40,0	37,4	2,6
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	31,7	28,8	2,9
Efterkommere, ikke-vestlige lande	40,6	35,7	4,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	44,0	38,7	5,3

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er en ung gruppe. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

8.2. Uddannelse

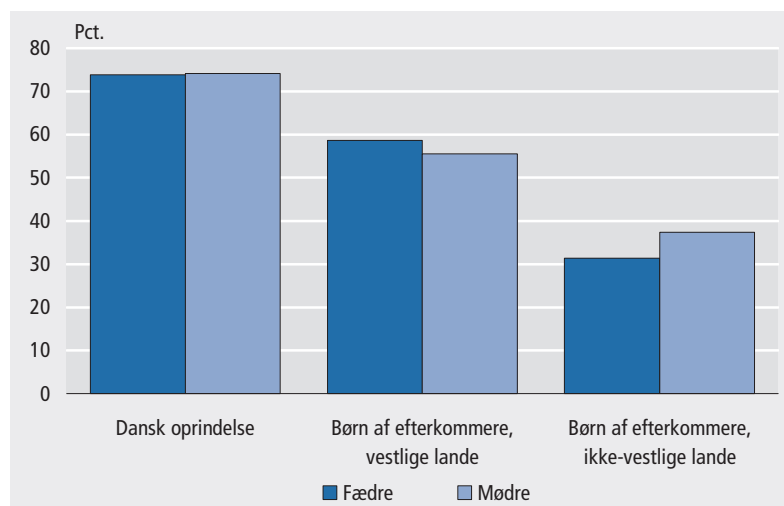
Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figuren på næste side viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-17-årige børn med dansk oprindelse og forældrene til 0-17-årige børn af efterkommere. Der er her kun set på forældrenes uddannelse i de tilfælde, hvor forælderen er født i Danmark og også bor i Danmark, da det kun er i de tilfælde, at uddannelsesoplysningerne er af tilstrækkelig kvalitet. Hvis forælderen ikke er født i Danmark eller er en del af befolkningen, indgår vedkommende altså ikke.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

74 pct. af både mødre og fædre til 0-17-årige børn med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 59 pct. af fædre og 56 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 31 pct. for fædre og 37 pct. for mødre.

Figur 8.1. Forældre til 0-17-årige børn, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2006

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2006 og er født i Danmark.

0-17-årige vestlige børn af efterkommere er en relativt lille gruppe

De vestlige børn af efterkommere er imidlertid en meget lille gruppe sammenlignet med de ikke-vestlige. Ved opgørelsen af forældrenes uddannelsesniveau indgår kun henholdsvis 243 fædre og 208 mødre til de vestlige børn af efterkommere, mens der indgår henholdsvis 3.739 mødre og 2.211 fædre til de ikke-vestlige. Der indgår flere mødre end fædre i opgørelsen, da det er mest almindeligt, at moderen er født i Danmark, og faderen er indvandrer.

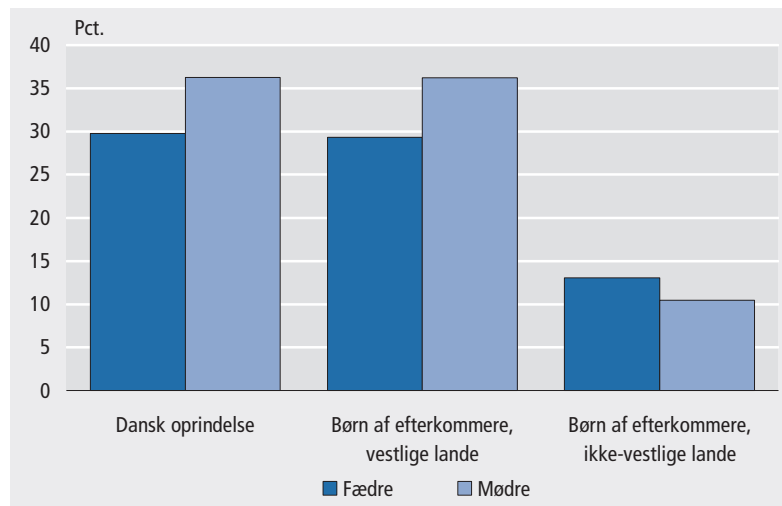
Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er relativt unge

Når man sammenligner uddannelsesniveau for forældrene til de 0-17-årige ikke-vestlige børn af efterkommere med uddannelsesniveaet for de øvrige forældregrupper, har forældrenes alder en betydning. Der vil derfor også være flere blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som endnu ikke har afsluttet deres uddannelse, og de vil derfor stå uden nogen erhvervskompetencegivende uddannelse.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 13 pct. af mødrene og 10 pct. af fædrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til børn med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 30 pct. for fædrene og 36 pct. for mødrene, og forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau.

Figur 8.2. Forældre til 0-17-årige børn med en videregående uddannelse. 2006

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som er en del af befolkningen 1. januar 2006 og er født i Danmark.

8.3. Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene ...

Figuren på næste side viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til børn med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 91 pct. af fædrene og 83 pct. af mødrene her var i beskæftigelse.

... ser ens ud for børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande

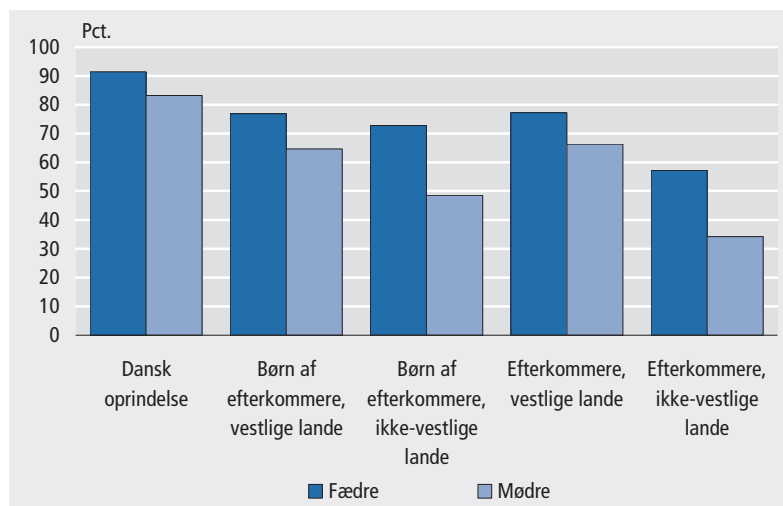
Der er stort set ingen forskel på forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til vestlige efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser. Blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere var henholdsvis 77 pct. af fædrene og 65 pct. af mødrene i beskæftigelse.

Flere beskæftigede blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er til gengæld klare forskelle på beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til de ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til ikke-vestlige efterkommere. 73 pct. af fædrene og 48 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 57 pct. af fædrene og 34 pct. af mødrene beskæftiget.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Figur 8.3. **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-17-årige børn. 2006**

Anm.: Denne figur vedrører kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2006.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabellen nedenfor er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-17-årige børn opdelt i 5 kategorier af socioøkonomisk status og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2006 og beskæftigelsesstatus i november 2005.

Tabel 8.2. **Beskæftigede forældre til 0-17-årige børn. 2006**

	Selvstændige					Beskæftigede i alt
	Topleder og mellem-løn. på højeste niveau	Løn. på mellem-niveau	Løn. på grund-niveau	Anden løn.		
	pct.					antal
Fædre						
Dansk oprindelse	10	20	16	32	22	965 175
Børn af efterkommere, vestlige lande	17	22	13	20	28	294
Efterkommere, vestlige lande	27	22	9	17	25	3 667
Indvandrere, vestlige lande	23	26	7	12	32	2 554
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	15	6	5	31	44	3 848
Efterkommere, ikke-vestlige lande	19	6	4	32	39	43 204
Indvandrere, ikke-vestlige lande	14	7	3	33	43	7 915
Mødre						
Dansk oprindelse	4	17	27	39	13	899 182
Børn af efterkommere, vestlige lande	11	24	22	30	13	273
Efterkommere, vestlige lande	17	17	17	25	23	3 378
Indvandrere, vestlige lande	17	16	11	25	31	2 644
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	4	5	12	45	34	2 695
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7	4	8	33	47	26 751
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	6	6	33	50	6 158

Anm.: I kategorien selvstændige indgår også medarbejdende ægtefæller.

<i>Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere</i>	Der er henholdsvis 3.848 beskæftigede fædre og 2.695 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 294 beskæftigede fædre og 273 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.
<i>Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...</i>	I tabellen er angivet tal for de beskæftigede forældre til begge grupper af børn af efterkommere, men på grund af gruppernes omfang vil vi her koncentrere opmærksomheden om de ikke-vestlige.
<i>... hvor fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere</i>	Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 15 pct. som selvstændige, 6 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 5 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og restgruppen andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 31 pct. og 44 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.
<i>Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau</i>	Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er på 20 pct. eller mere for alle disse tre grupper.
<i>Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere</i>	De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 75 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som samlet har henholdsvis 76 pct. af 71 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 54 pct.
<i>Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau</i>	Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer generelt er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt overordnet set er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
<i>Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster</i>	Beskæftigelsesmønsteret for mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ligesom for fædrene meget om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, mens beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige indvandrere og efterkommere generelt er beskæftigede på højere niveauer.

Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau

For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftiget som selvstændige, topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. Det er naturligvis også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædre i langt højere grad er beskæftigede end mødre.

8.4. Uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftiget end forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse. Tabellen på næste side viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse.

Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Da der er relativt få forældre til vestlige børn af efterkommere, er tallene usikre og mindre interessante. Sammenligninger er derfor koncentreret om forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Kun få forældre er pensionister

Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist eller tilbagetrukket fra arbejdsstyrken. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-17-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med tilbagetrækning og pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt de tilbagetrukne, men i ingen tilfælde udgør førtidspensionister mere end 2 pct.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 9 pct. af fædre og 10 pct. af mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun henholdsvis 2 pct. for fædre og 3 pct. for mødre.

... og 8 pct. af fædre er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 8 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 9 pct. er placeret i gruppen andre uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er der stort set udelukkende tale om personer i uddannelsesforanstaltninger, anden aktivering eller på sygedagpenge.

Blandt mødre er 16 pct. midlertidigt uden for ...

Af mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 41 pct. uden for arbejdsstyrken. Dvs. de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 41 pct. er 16 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 24 pct. er i kategorien andre uden for arbejdsstyrken.

... og 5 pct. er på barseldagpenge

Det er værd at bemærke, at 5 pct. af mødre til de 0-17-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er på barseldagpenge. Det er sammenlignet med mødre til børn med dansk oprindelse en meget høj andel. Denne andel er dog påvirket af den lave alder for ikke-vestlige børn af efterkommere, idet en forholdsvis stor andel fortsat er under 1 år.

Tabel 8.3. Forældre til 0-17-årige børn fordelt efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2006

	Faderen			Moderen			
	Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		
		vestlige lande	ikke-vestlige lande		vestlige lande	ikke-vestlige lande	
I alt	1 055 306	382	5 283 1	080 148	422	5 562	
Beskæftigede	965 175	294	3 848	899 182	273	2 695	
Arbejdsløse	21 776	17	486	37 723	22	580	
Uden for arbejdsstyrken i alt	68 355	71	949	143 243	127	2 287	
Midlertidigt uden for arb.styrk.	16 297	8	398	55 428	28	890	
- Beskæftiget uden løn	1 807	-	12	4 184	1	33	
- Orlov fra ledighed	301	-	18	3 046	2	27	
- Uddannelsesforanstaltning	2 532	4	140	8 217	2	235	
- Anden aktivering	2 770	-	59	5 914	1	134	
- Barselspenge	103	-	12	10 822	16	268	
- Sygedagpenge	3 176	3	100	6 233	1	94	
- Revalidering	3 635	1	22	11 729	3	40	
- Introduktionsuddannelse	9	-	9	45	-	12	
- Ledighedsydelse	1 057	-	5	3 063	-	4	
- Aktivering (kontanthjælp)	907	-	21	2 175	2	43	
Tilbagetrækning	1 540	3	2	72	-	-	
- Efterlønsmodtager	1 479	3	2	63	-	-	
- Overgangsydelse	61	-	-	9	-	-	
Pensionister	20 230	3	80	24 483	7	60	
- Tjenestemandspension	591	-	-	701	-	8	
- Folkepension	1 106	-	1	1	-	-	
- Førtidspensionist	18 533	3	79	23 781	7	52	
Andre	30 288	57	469	63 260	92	1 337	
- Introduktionsydelse	6	-	-	10	-	14	
- Kontanthjælp	10 641	20	178	21 988	29	462	
- Børn eller unge under 16 år	4	-	-	3	-	-	
- Personer under uddannelse	3 273	14	52	14 615	18	144	
- Øvrige	16 364	23	239	26 644	45	717	
			pct.				
I alt	100	100	100	100	100	100	
Beskæftigede	91	77	73	83	65	48	
Arbejdsløse	2	4	9	3	5	10	
Uden for arbejdsstyrken i alt	6	19	18	13	30	41	
Midlertidigt uden for arb.styrk.	2	2	8	5	7	16	
Tilbagetrækning	0	1	0	0	.	.	
Pensionister	2	1	2	2	2	1	
Andre	3	15	9	6	22	24	

Mange mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er hjemmegående

Blandt mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken den største enkelte socioøkonomiske kategori uden for arbejdsstyrken. Der er hovedsageligt tale om hjemmegående mødre, som ikke modtager nogen offentlig forsørgelse. Blandt mødre til børn med dansk oprindelse er den samme andel kun 2 pct. Det

er nærliggende at antage, at denne forskel først og fremmest er et udslag af kulturelle forskelle. Det kan dog også spille en rolle, at mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere generelt har yngre børn, og forskellen kan derfor også afspejle, at mødre i højere grad er hjemmegående, mens børnene er små.

*Også relativt
flere på
kontanthjælp*

Der er 8 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere, som havde kontanthjælp som socioøkonomisk status. Det er også en høj andel sammenlignet med mødre til børn med dansk oprindelse, hvor kun 2 pct. befandt sig i denne kategori.